

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2016

Johdanto

- Terveydenhuoltolain 12§:n mukaan **kunnan on raportoitava valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista** sekä toteutetuista toimenpiteistä ja valmistettava vähintään kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus.
- Kouvolan kaupungin laaja hyvinvointikertomus hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 24.3.2014 § 19. Laajassa hyvinvointikertomuksessa arvioitiin valtuustokautta 2009-2012, tunnistettiin keskeisiä eri ikäryhmien hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ja määriteltiin meneillään olevan valtuustokauden painopisteet ikäryhmittäin ja kunnan rakenteen, talouden ja elinvoiman näkökulmasta.
- Painopisteet ovat
 - **Nykyisten työpaikkojen säilyttäminen alueella ja uusien yritysten ja työpaikkojen saaminen alueelle.** (Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima)
 - **Yhteisöllisyyttä lisäävien toimintamallien kehittäminen lapsiperheiden hyvinvoinnin tueksi. Joustavat ja yksilölliset asiakasprosessit saumattomien ja tarpeisiin vastaavien palveluiden turvaamiseksi.** (Lapset, nuoret ja lapsiperheet)
 - **Ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaminen ja yhteisöllisyyden vahvistaminen. Asukkaiden tukeminen ottamaan vastuuta hyvinvoinnistaan voimavarojensa mukaisesti.** (Kaikki ikäryhmät ja työkäiset)
 - **Palvelurakenteen muutoksen vauhdittaminen siirtämällä painopistettä ennaltaehkäiseviin palveluihin.** (Ikääntyneet)

Johdanto

- Painopisteisiin liittyviä tavoitteita, toimenpiteitä, resursseja ja arviointimittareita on määritelty kaupunkistrategiaa ja hyvinvointikertomusta toteuttavissa ohjelmissa ja suunnitelmissa. Näistä ohjelmista on päivitetty v. 2014 seuraavat;
 - Kymenlaakson terveystoimintastrategia 2014 – 2020 (KV 3.2.2014 §4)
 - Ikääntymispoliittinen ohjelma 2014 – 2016 (KV 1.9.2014 §65)
 - Palvelu- ja hankintapoliittiset linjaukset (KV 13.10.2014 §78)
 - Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (KV 17.11.2014 §98)
 - 2015 käynnistettiin Terve Kouvola- hyvinvointiohjelman valmistelu (KH 12.10.2015 §213). Ohjelma hyödyntää hyvinvointikertomuksen indikaattoritietoa ja toimii hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosana. Ohjelma valmistuu v. 2016.
- Ko. ohjelmista johdetut tavoitteet ja toimenpiteet määritellään talousarviossa ja niiden toteutumista seurataan osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä.
- Tässä hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa päivitetään kertomuksen indikaattoritiedot. Analyysi tehdään kuitenkin vasta valtuustokauden päätyttyä, koska indikaattoritiedot päivittyvät viiveellä.

Kertomuksen sisältö

- Tässä hyvinvointikertomuksessa on poimittu sähköisestä hyvinvointikertomuksesta kuntalaisten hyvinvointia kuvaavia indikaattoreita, esitetty havaintoja valituista indikaattoreista ja valittu ikäryhmittäin ja kunnan rakenteeseen, talouteen ja elinvoimaan liittyen painopisteet meneillään olevalle valtuustokaudelle. Indikaattoritietojen tarkasteluajanjakso on 2008-2015 siltä osin kuin tietoja on saatavilla, vaikka muutoksia arvioidaan viiden vuoden takaiseen tilanteeseen nähden.
- Kouvolan vertailukunnat ovat kaupunkistrategiassa hyväksytyt; Hämeenlinna, Joensuu, Kotka, Lahti, Lappeenranta, Mikkeli ja Pori. Lisäksi Kouvolan arvoja on verrattu koko maan keskiarvoon joidenkin indikaattoreiden osalta.

Hyvinvointikertomuksen raportointi

Talous ja elinvoima

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Työikäiset

Ikäihmiset

Kaikki ikäryhmät

Talous ja elinvoima

Indikaattorien tietosisältö ja tietolähde

Talous:

- **Yritysten liikevaihto yhteensä (1000 euroa)** kuvaa alueella toimivien yritysten yhteenlaskettua liikevaihtoa. (Tilastokeskus: Yritykset)
- **Työpaikkojen määrä** indikaattori ilmaisee alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärän, jota voidaan käyttää kuvaamaan työpaikkojen lukumäärää tällä alueella. (Tilastokeskus: Työssäkäynti)
- **Työllisyysaste (työlliset työvoimasta)%** Indikaattori ilmaisee työllisten osuuden prosentteina työvoimasta. Työlliseen työvoimaan luetaan kaikki 18-74-vuotiaat henkilöt, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat ansiotyössä eivätkä olleet työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa tai suorittamassa varusmies- tai siviilipalvelua. (Tilastokeskus: Työssäkäynti)
- **Bkt €/asukas seutukunnittain** mittaa alueella tuotettujen tavaroiden ja palveluiden määrää. (Tilastokeskus: Aluetilinpito)
- **Verotulot, euroa / asukas** Indikaattori ilmaisee kunnan verotulot asukasta kohti euroina. Kunnan tulovero kirjataan tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan ao. tilikauden verotuloksi. Kunnan tuloveron tilikaudelle kohdistuvia tilityksiä ovat: ennakonpidätysten ja ennakonkannon tilitykset kuukausittain, verotusmenettelylain mukaisten verojen tilitykset tilikautta edeltäviltä verovuosilta ja oikaisutilitykset. Yhteisöveron tilikaudelle kohdistuvia tilityksiä ovat ennakonkannon tilitykset ja muut yhteisöveron tilitykset. Kunnan kiinteistöverotuloksi kirjataan tilikauden aikana tilitetty kiinteistövero. Koiraveron, jonka maksuunpanosta ja kantamisesta huolehtii kunta, kirjataan laskutustilikauden tuloksi tai kertymän mukaan. (Tilastokeskus: Kuntien taloustilasto)

- **Vuosikate, euroa / asukas** Indikaattori ilmaisee kuntien vuosikatteen euroina asukasta kohti. Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen. (Tilastokeskus: Kuntien taloustilasto)

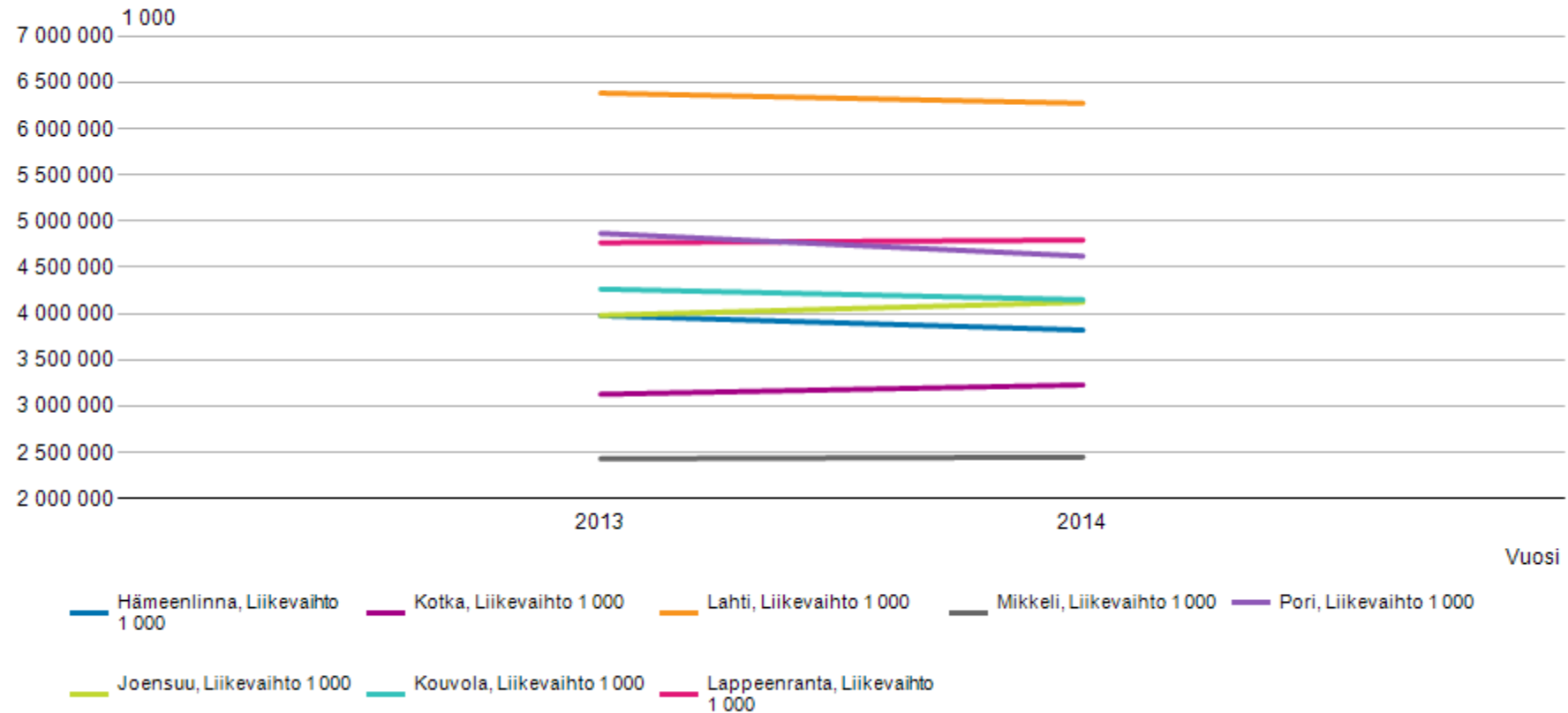
Väestö:

- **Lapsiperheet, % perheistä** Indikaattori ilmaisee lapsiperheiden osuuden prosentteina kaikista perheistä. Lapsiperheiksi luokitellaan perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuolisot ilman lapsia. (Tilastokeskus: Väestötilasto)
- **Demografinen (tai väestöllinen) huoltosuhte** ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttänyttä on sataa 15-64 -vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on. (Tilastokeskus: Väestötilasto)
- **Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta** Indikaattori ilmaisee kuntien välisen nettomuuton tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Nettomuutto saadaan vähentämällä alueelle muuttaneista (tulomuuttajat) alueelta pois muuttaneet (lähtömuuttajat). Näin nettomuutto on positiivinen, jos alueelle on muuttanut enemmän kuin alueelta on muuttanut pois. Kuntien välinen muutto muutettu vastaamaan tuoreimman tiedon aluejakoja koko aikasarjassa eli yhdistyneiden kuntien väliset muutot on poistettu. (Tilastokeskus: Väestötilasto)
- **Koulutustasomittain** Indikaattori ilmaisee väestön koulutustason, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritetun korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti. (Tilastokeskus: Tutkintorekisteri)

Talous ja elinvoima: Talous

Kuva 1. Yritysten liikevaihto yhteensä (1000 euroa)

Toimipaikat kunnittain muuttujina Kunta, Tiedot ja Vuosi

(Tilastokeskus)

Talous ja elinvoima: Talous

Kuva 2. Yritysten liikevaihto yhteensä (1000 euroa) 2014

Toimipaikat kunnittain muuttujina Kunta, Tiedot ja Vuosi

	Liikevaihto 1 000
	2014
Hämeenlinna	3 822 451
Joensuu	4 124 566
Kotka	3 229 611
Kouvola	4 151 157
Lahti	6 274 578
Lappeenranta	4 795 196
Mikkeli	2 450 384
Pori	4 621 906

Talous ja elinvoima: Talous

Kuva 3. Työpaikkojen määrä

	Kunnassa olevien työpaikkojen lukumäärä, 2013
Hämeenlinna	29 602
Joensuu	33 274
Kotka	22 122
Kouvola	32 583
Lahti	46 337
Lappeenranta	32 215
Mikkeli	22 806
Pori	35 921

(Tilastokeskus)

Talous ja elinvoima: Talous

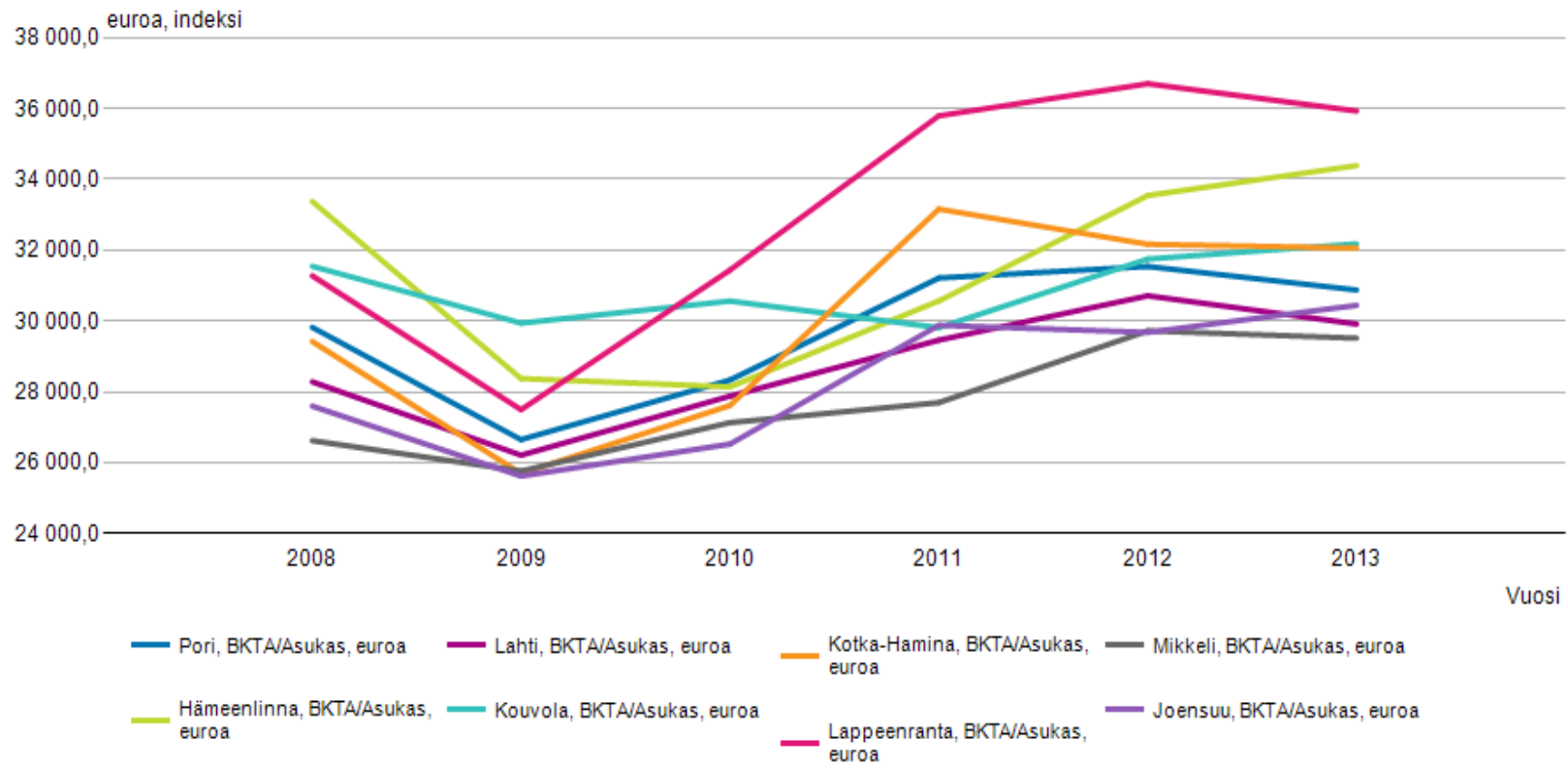
Kuva 4. Työllisyysaste (työlliset työvoimasta) %

Työllisyysaste, %, 2013	Hämeenlinna	69,8
	Joensuu	61,1
	Kotka	61,2
	Kouvola	65,1
	Lahti	64,1
	Lappeenranta	66,4
	Mikkeli	67,1
	Pori	66,2

Työllisyysaste, %, 2013 Työllisyysaste on 18-64 –vuotiaiden työllisten osuus samanikäisestä väestöstä. Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus.

Talous ja elinvoima: Talous

Kuva 5. Bkt €/asukas seutukunnittain

(Tilastokeskus)

Talous ja elinvoima: Talous

Kuva 6.

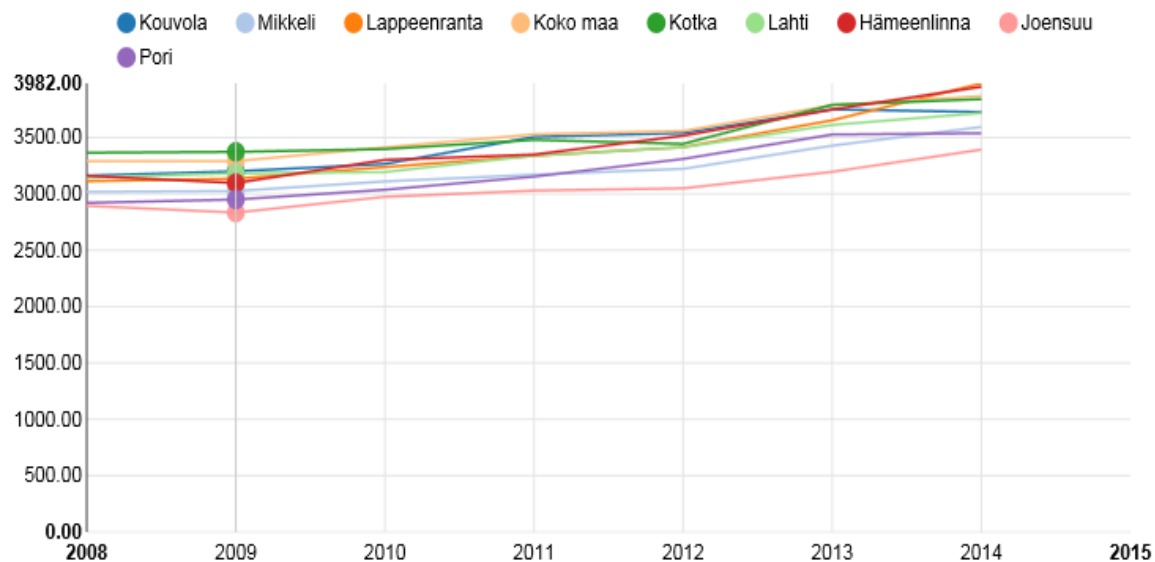
Bruttokansantuote asukasta kohti seutukunnittain 2000-2013* muuttujina Tiedot, Alue ja Vuosi

		2012	2013
BKTA/Asukas, euroa	KOKO MAA	36 903,2	37 276,0
	Pori	31 540,1	30 875,5
	Hämeenlinna	33 543,7	34 389,2
	Lahti	30 713,2	29 913,5
	Kouvola	31 750,6	32 180,6
	Kotka-Hamina	32 168,0	32 058,2
	Lappeenranta	36 699,3	35 929,7
	Mikkeli	29 723,4	29 515,5
	Joensuu	29 681,2	30 441,9

(Tilastokeskus)

Talous ja elinvoima: Tulot

Kuva 7. Verotulot, €/asukas

Muutos %

-0.64

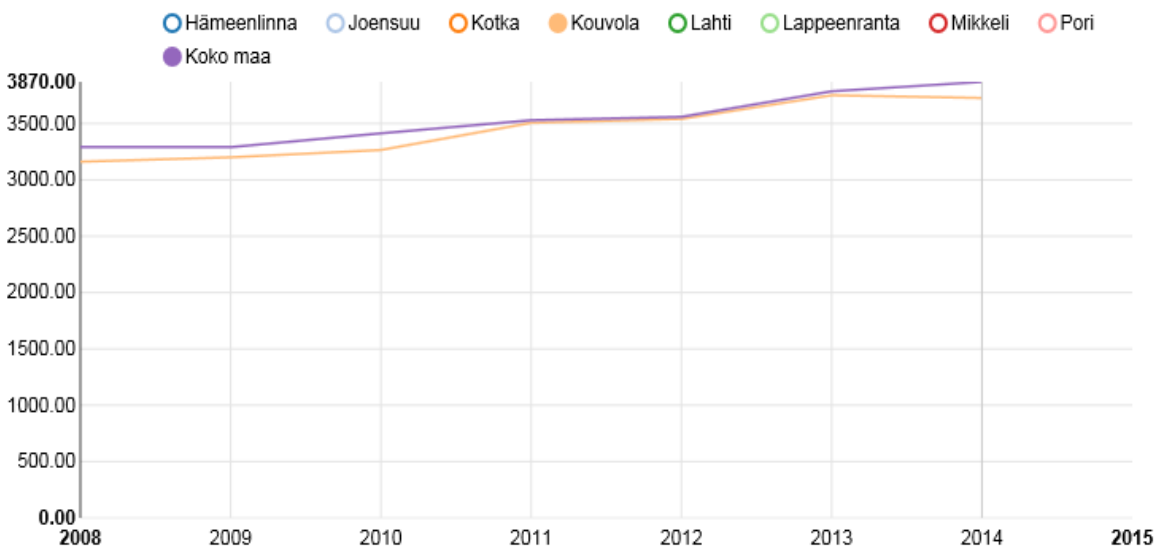
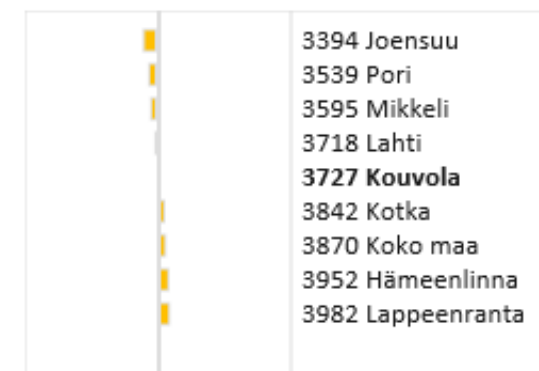

Suunta

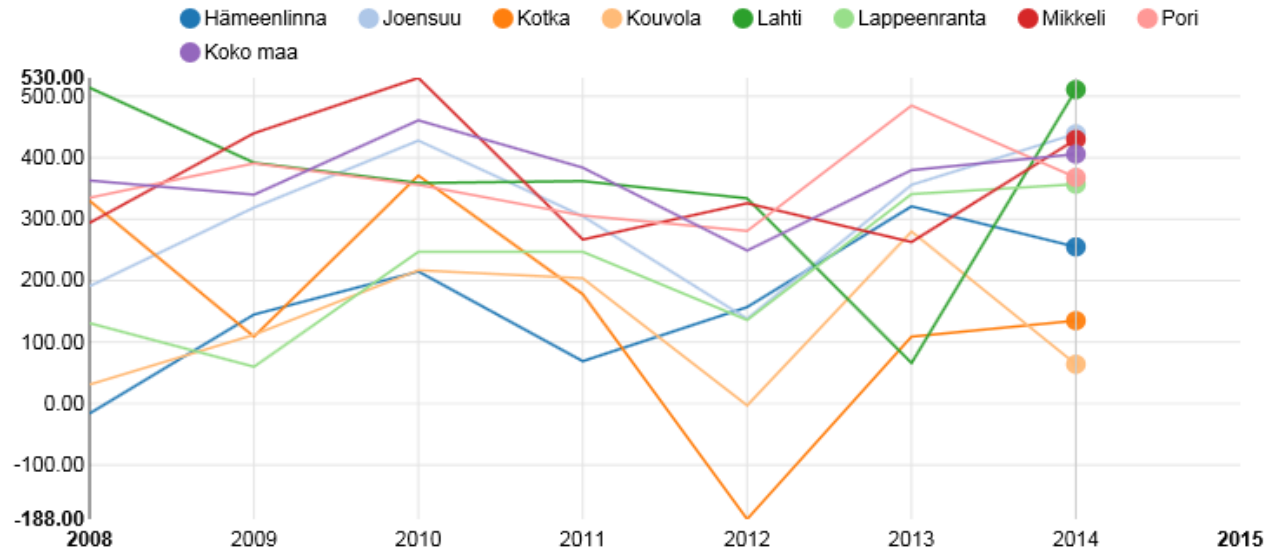
3541 3751 3727
2012 2013 2014

Vertailu

Talous ja elinvoima: Tulot

Kuva 8. Vuosikate, euroa/asukas

Muutos %

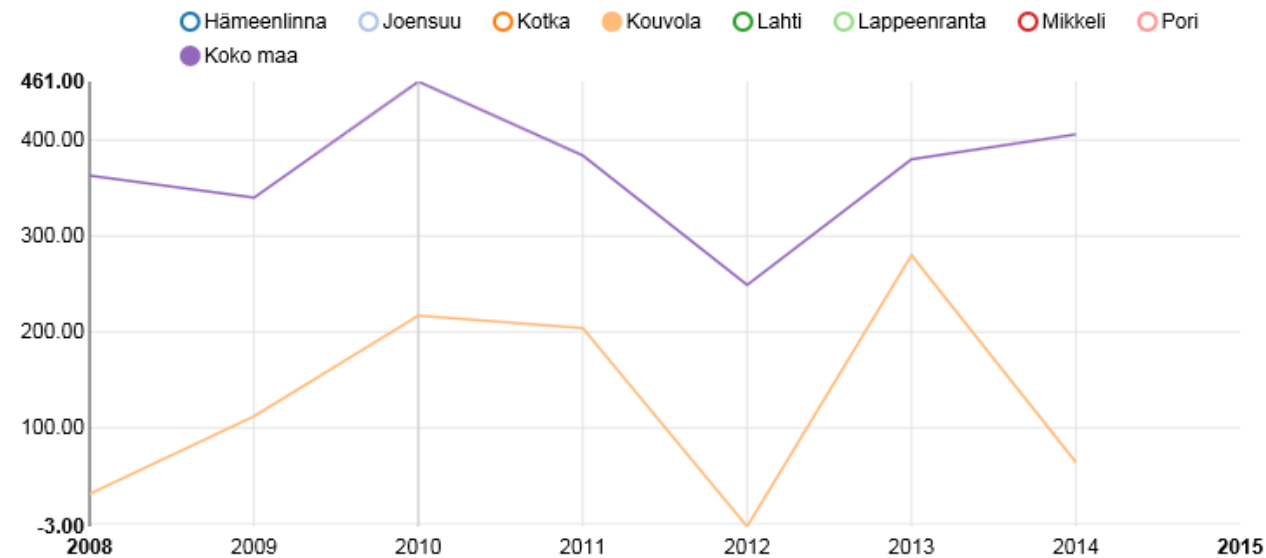
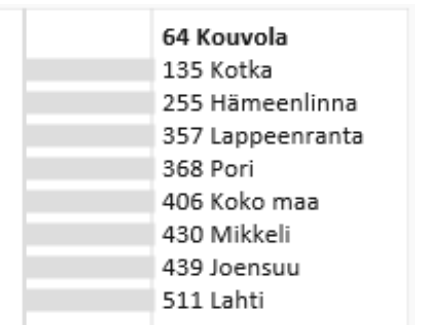

Suunta

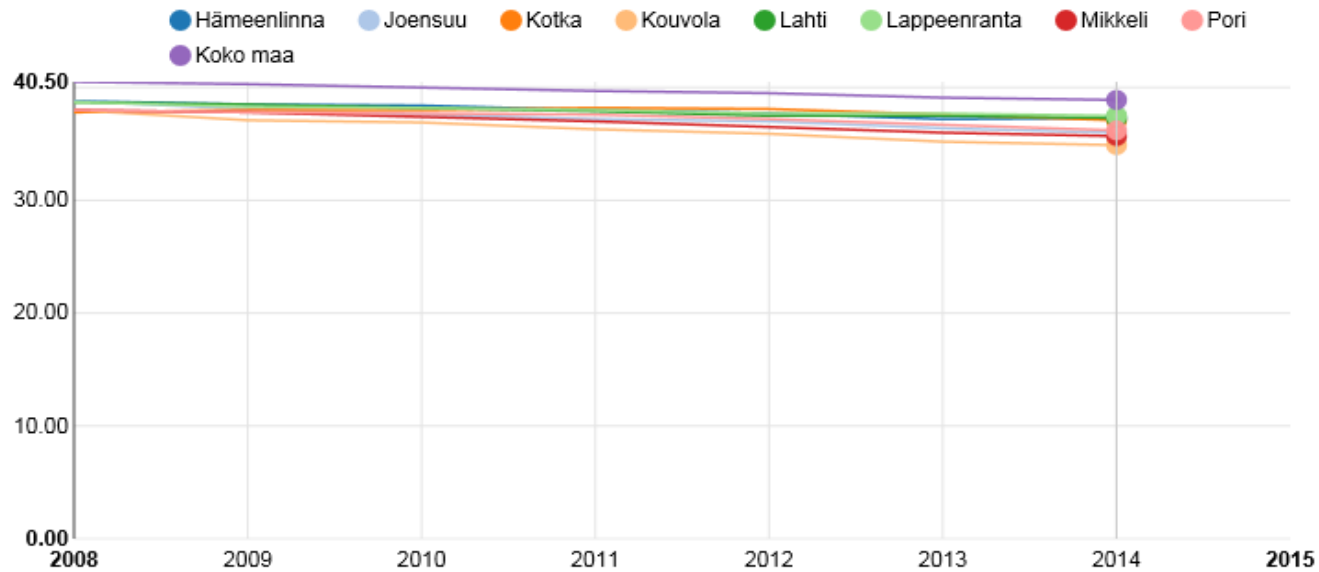
-3 280 64
2012 2013 2014

Vertailu

Talous ja elinvoima: Väestö

Kuva 9. Lapsiperheet, % perheistä

Muutos %

-0.85

Suunta

35.9

35.2

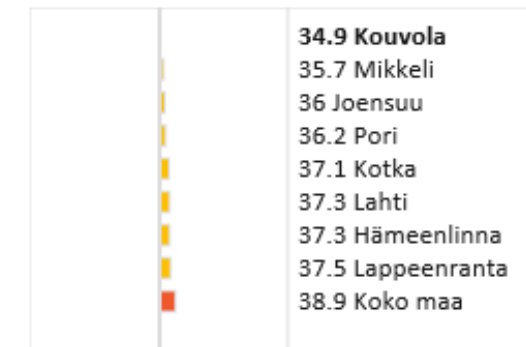
34.9

2012

2013

2014

Vertailu

34.9 Kouvola

35.7 Mikkeli

36 Joensuu

36.2 Pori

37.1 Kotka

37.3 Lahti

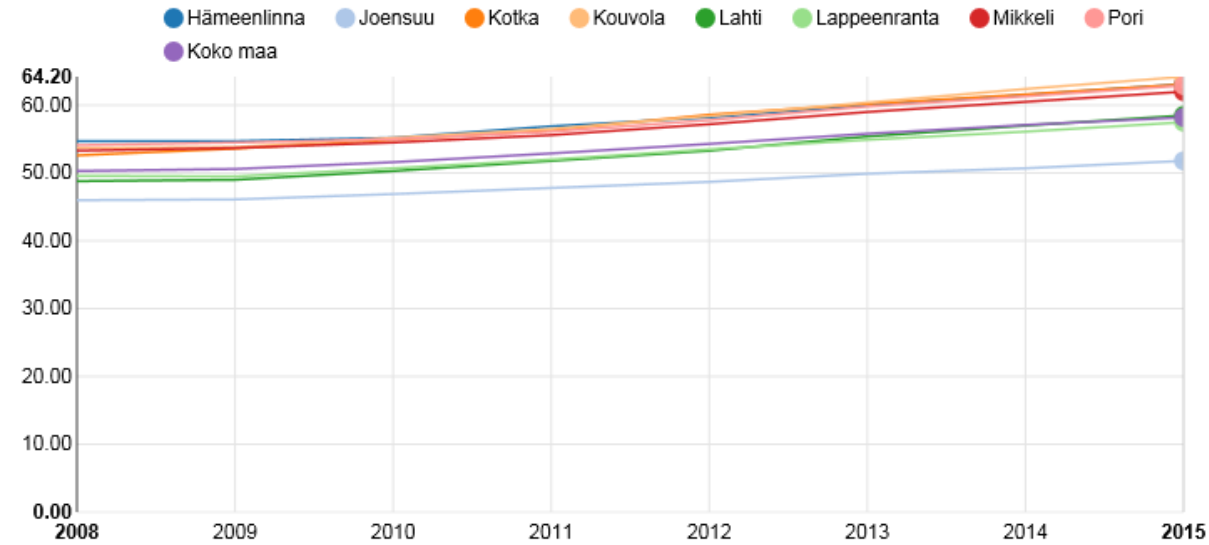
37.3 Hämeenlinna

37.5 Lappeenranta

38.9 Koko maa

Talous ja elinvoima: Väestö

Kuva 10. Huoltosuhde, demografinen

Muutos %

2.88

Suunta

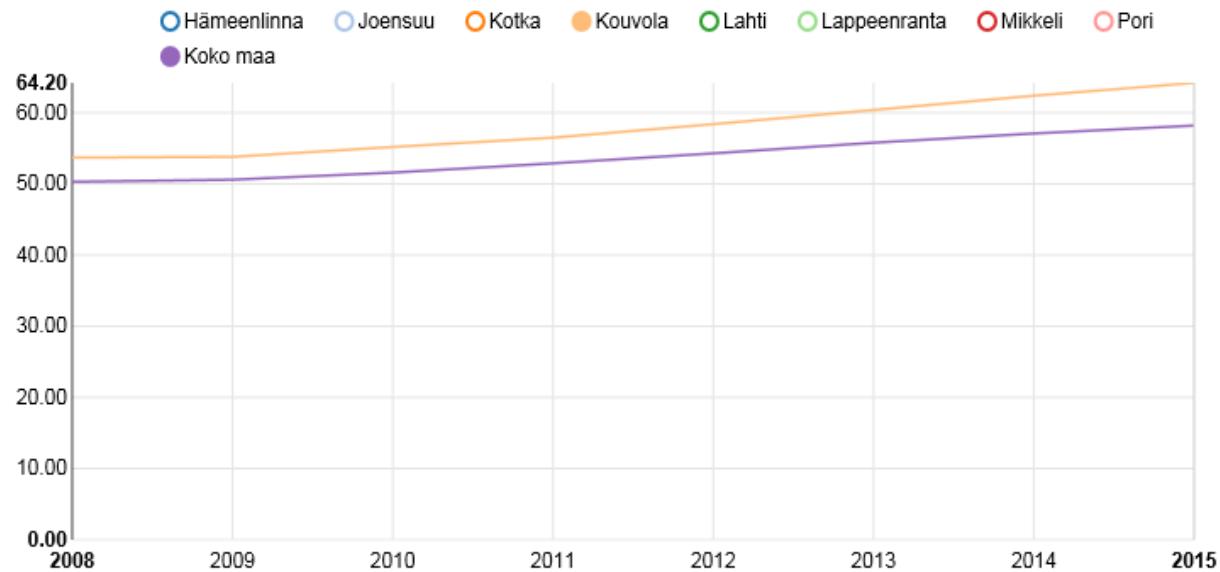

60.4 62.4 64.2
2013 2014 2015

Vertailu

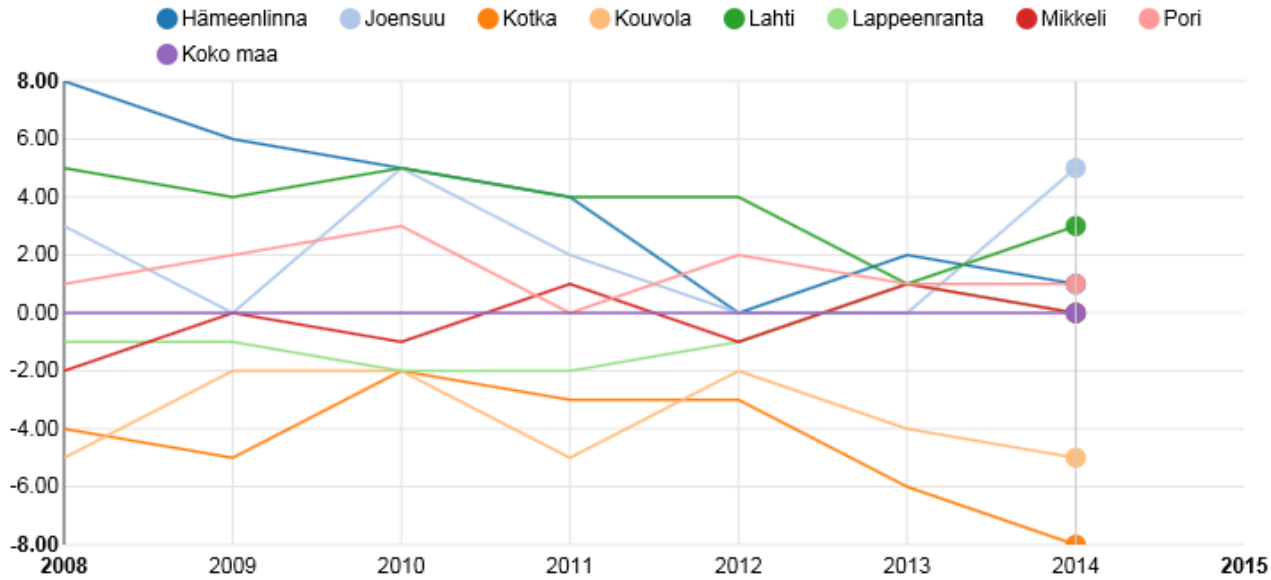

51.8 Joensuu
57.5 Lappeenranta
58.2 Koko maa
58.5 Lahti
62 Mikkeli
62.9 Pori
63.1 Kotka
63.1 Hämeenlinna
64.2 Kouvola

Talous ja elinvoima: Väestö

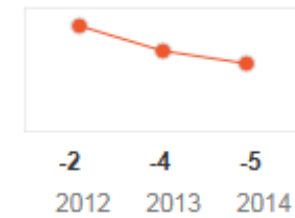
Kuva 11. Kuntien välinen nettomuutto / 1000 asukasta

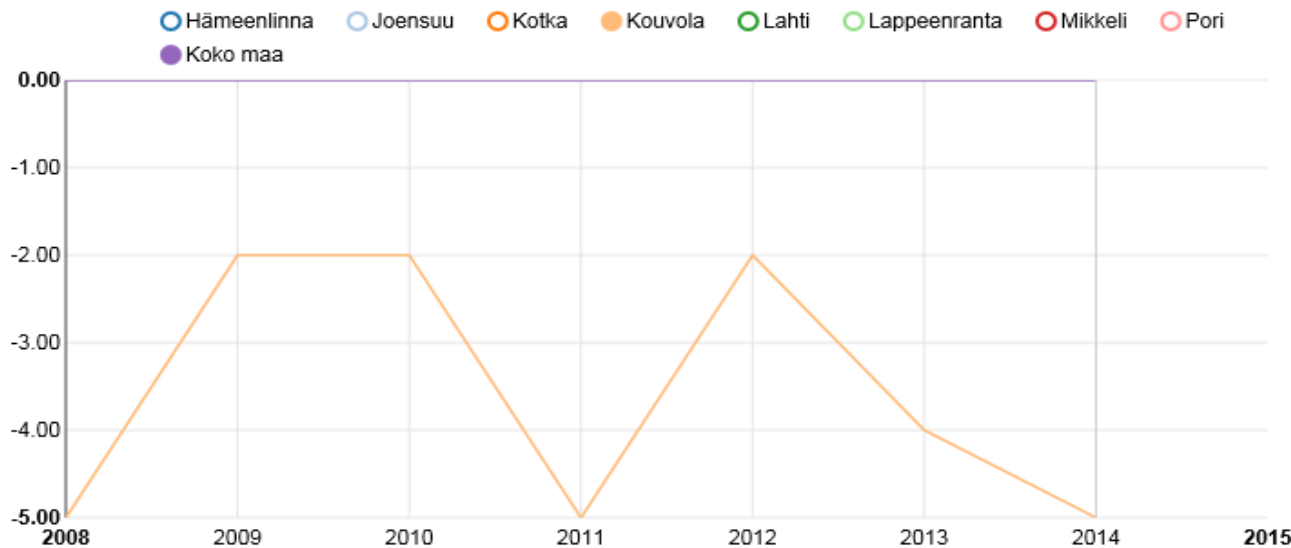
Muutos %

Suunta

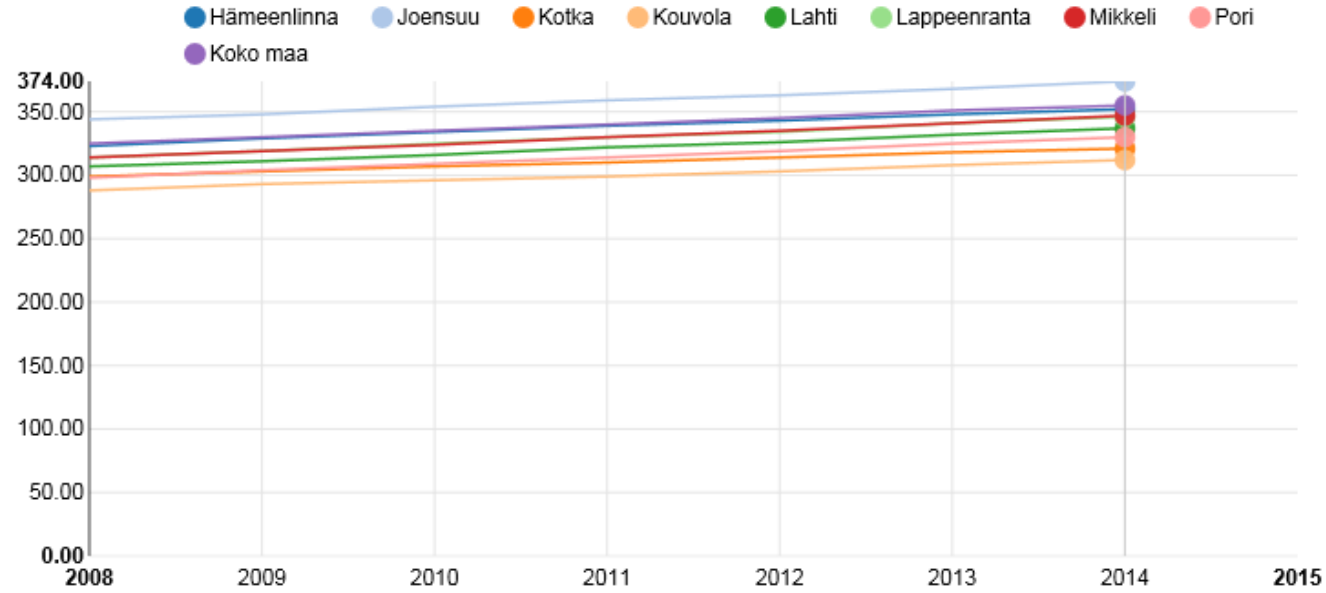

Vertailu

Talous ja elinvoima: Väestö

Kuva 12. Koulutustasomittain

Muutos %

1.3

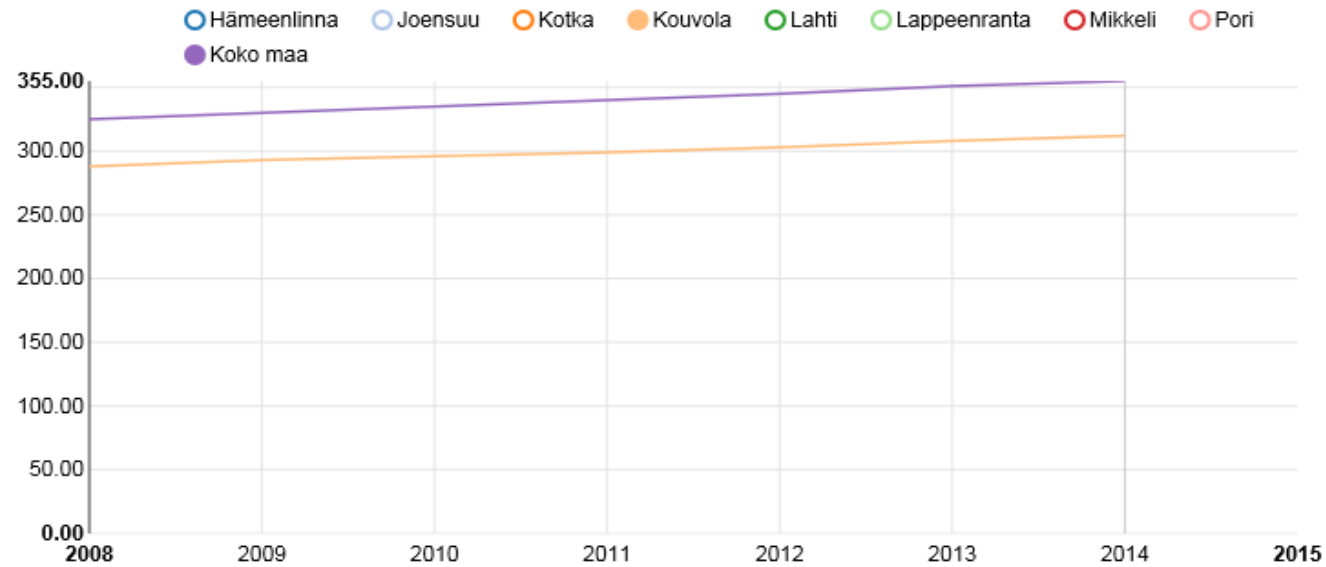

Suunta

Vertailu

- 312 Kouvola
- 321 Kotka
- 330 Pori
- 337 Lahti
- 346 Lappeenranta
- 347 Mikkeli
- 352 Hämeenlinna
- 355 Koko maa
- 374 Joensuu

Talous ja elinvoima

Havainnot kuvista 1-12

- Demografinen huoltosuhde Kouvolassa on huonoin vertailukuntiin nähden. Muutos edelliseen vuoteen on 2,88 %. Huoltosuhde Kouvolassa vuonna 2014 oli 62,4 ja 64,2 vuonna 2015. Kouvolassa huoltosuhteen heikkenemistä selittää väestön ikääntyminen eli 65-vuotiaiden ja sitä vanhempien määrän kasvu.
- Kunnan vetovoimasta kertova kuntien välinen nettomuutto/ 1000 asukasta kohden (-5) on kääntynyt vuodesta 2012 lähtien negatiiviseksi. Nettomuutto on negatiivinen, kun alueelle on muuttanut vähemmän kuin alueelta on muuttanut pois. Vertailukuntiin ja koko maan keskiarvoon nähden Kouvolan nettomuutto on alhainen. Kouvolassa myös vuosittaiset vaihtelut ovat suuria.
- Lapsiperheiden osuus perheistä on Kouvolassa pienin vertailukuntiin nähden ja selvästi alhaisempi kuin koko maassa.
- Kouvolassa koulutustaso on sekä vertailukuntiin että koko maan arvoon nähden alhainen. Nousua viime vuodesta on kuitenkin 1,3 %.
- Vuosikate, euroa per asukas vuonna 2014 oli 64 euroa/asukas. Vuonna 2015 vuosikate oli 170 euroa per asukas. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kaupungin koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen. Kaupungin 2015 tilikauden vuosikate muodostui 14,6 milj. euroa positiiviseksi. Poistoja kertyi tilikaudelle yhteensä 20,9 milj. euroa. Tilikaudella vuosikate oli 69,7 % (24,0 % vuonna 2014) poistoista.
- Bruttokansantuote (bkt) mittaa alueella tuotettujen tavaroiden ja palveluiden määrää ja sen kehitystä pidetään tärkeänä talouden kasvua kuvaavana indikaattorina. Kouvolassa bruttokansantuote on noussut vuodesta 2011.

Talous ja elinvoima

Tiivistelmä

Kouvolan nykyisessä elinkeino-ohjelmassa kehittämistoimenpiteet kohdistetaan vuosina 2014-2016 ensisijaisesti seuraavista teemoista muodostuville painopistealueille:

- Digitalisaatio
- Biolaakso
- Rahtikylä
- VisitKouvola

Elinkeino-ohjelmassa esitetyt painotukset ja toimenpiteet kohdistuvat koko kaupungin alueelle. Erityistä merkitystä maaseutunäkökulmasta on elintarviketalouteen, matkailuun ja vapaa-aikaan sekä metsävarojen ja bioraaka-aineiden jalostamiseen liittyvillä toimenpiteillä. Elinkeino-ohjelman uudistaminen elinvoimaohjelmaksi on käynnistetty, lisäksi on käynnistetty työllisyysohjelma.

Keskeistä kuntalaisten hyvinvoinnin näkökulmasta on kehittämistoimenpiteiden kautta syntyvä työllisyyden positiivinen kehitys. Työllisyys lisää elinvoimaa ja hyvinvointia alueelle.

Painopiste

Nykyisten työpaikkojen säilyttäminen alueella ja uusien yritysten ja työpaikkojen saaminen alueelle.

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Indikaattoreiden tietosisältö ja tietolähde

Vuoden 2015 Kouluterveyskyselyn tulokset eivät ole Kouvolan osalta käytettävissä järjestelmän vikojen vuoksi.

Elämänlaatu ja osallisuus

- **Ei yhtään läheistä ystävää, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista** Indikaattori ilmaisee niiden peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kyselyyn vastanneista ko. ikäluokassa, jolla ei ole yhtään läheistä ystävää, jonka kanssa voi keskustella luottamuksellisesti omista asioista (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Kouluterveyskysely. **Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8.- ja 9. luokan oppilaista** Indikaattori ilmaisee terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kyselyyn vastanneista ko. ikäluokassa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Kouluterveyskysely)
- **Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista** Indikaattori ilmaisee painoindeksiin perustuen ylipainoisten peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kyselyyn vastanneista ko. ikäluokassa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Kouluterveyskysely)
- **Lasten painon osuudet(%) pituuspainokriteerien mukaan ikäryhmittäin v.2012** (Kouvolan kaupunki)
- **Tupakoi päivittäin, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista** Indikaattori ilmaisee kerran päivässä tai useammin tupakoiden peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kyselyyn vastanneista ko. ikäluokassa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Kouluterveyskysely)
- **Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista** Indikaattori ilmaisee ainakin kerran marihuanaa, hasista, ekstaasia, Subutexia, heroiinia, kokaiinia, amfetamiinia, LSD:tä tai muita vastaavia huumeita kokeilleiden peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kyselyyn vastanneista ko. ikäluokassa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Kouluterveyskysely)

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Indikaattoreiden tietosisältö ja tietolähde

- **Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista** Indikaattori ilmaisee terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kyselyyn vastanneista ko. ikäluokassa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Kouluterveyskysely)
- **Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista** Indikaattori ilmaisee terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kyselyyn vastanneista ko. ikäluokassa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Kouluterveyskysely)
- **Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista** Indikaattori ilmaisee niiden lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kyselyyn vastanneista ko. ikäluokassa, jolla ei ole yhtään läheistä ystävää, jonka kanssa voi keskustella luottamuksellisesti omista asioista (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Kouluterveyskysely)
- **Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista** Indikaattori ilmaisee niiden ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kyselyyn vastanneista ko. ikäluokassa, jolla ei ole yhtään läheistä ystävää, jonka kanssa voi keskustella luottamuksellisesti omista asioista. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Kouluterveyskysely)
- **Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 0 - 17-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä** Indikaattori ilmaisee vuoden aikana lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä olevien 0 - 17-vuotiaiden lasten ja nuorten osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Lapsella tarkoitetaan lastensuojelulain mukaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta. Nuorella tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 21 vuotta. Avohuollon tukitoimet käsittävät lapsen ja nuoren tukiasumisen, toimeentulon, koulunkäynnin ja harrastamisen turvaamisen sekä muut tarpeen vaatimat tukitoimet. Avohuollon tukitoimiin kuuluvat myös perheen tuki ja kuntoutus. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Lastensuojelun avohuollon asiakkaat)

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Indikaattoreiden tietosisältö ja tietolähde

Opiskelu, työ ja toimeentulo

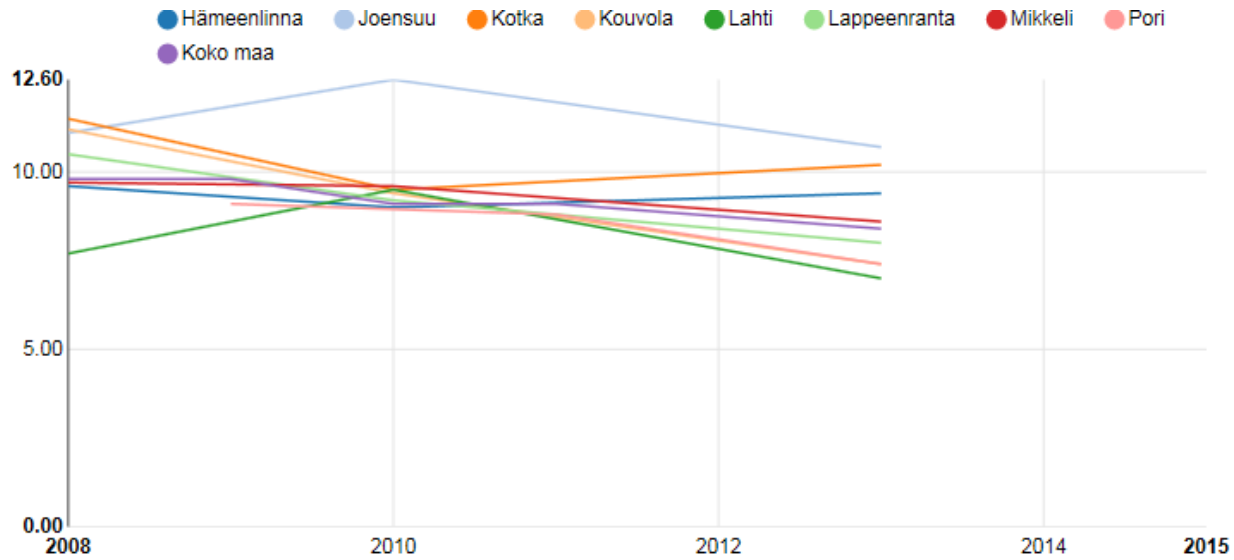
- **Lasten pienituloisuusaste** Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaitten henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon (uudistetulla OECD-skaalalla laskien) mediaanista kunakin vuonna. (Tilastokeskus: Tulonjaon kokonaistilasto)
- **Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä** Indikaattori ilmaisee koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17 - 24-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ko. vuonna eivät ole opiskelijoita tai joilla ei ole tutkintokoodia eli ei perusasteen jälkeistä koulutusta. (Tilastokeskus: Tutkintorekisteri)
- **Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18-24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä** Indikaattori ilmaisee kalenterivuoden aikana toimeentulotukea saaneiden 18-24-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet: vuoden aikana vähintään 10 kuukautena toimeentulotukea saaneet. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Toimeentulotukirekisteri)
- **Työttömät alle 25-vuotiaat nuoret, hlö.** Indikaattori ilmaisee TE-toimistossa työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuneiden nuorten määrän Kouvolassa. (TEM Työnvälitystilasto)

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

- **Vanhemmuuden puutetta, % 8.- ja 9.luokan oppilaista** Indikaattori ilmaisee vanhemmuuden puutetta kokevien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kyselyyn vastanneista ko. ikäluokassa. Vanhemmuuden puute koostuu seuraavista tekijöistä: vanhemmat eivät tunne oppilaan ystäviä, eivät tiedä missä he viettävät viikonloppuillansa, oppilas ei pysty keskustelemaan vanhempiensa kanssa asioistaan, oppilas ei saa kotoa apua kouluvaikeuksiin. Indikaattoriin on otettu mukaan ne vastaajat, jotka saivat summamuuttujasta enemmän kuin kolmasosan maksimipisteistä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Kouluterveyskysely)

Lapset, nuoret ja lapsiperheet: Elämänlaatu ja osallisuus

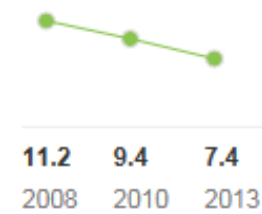
Kuva 1. Ei yhtään läheistä ystävää, % 8.-9.luokan oppilaista

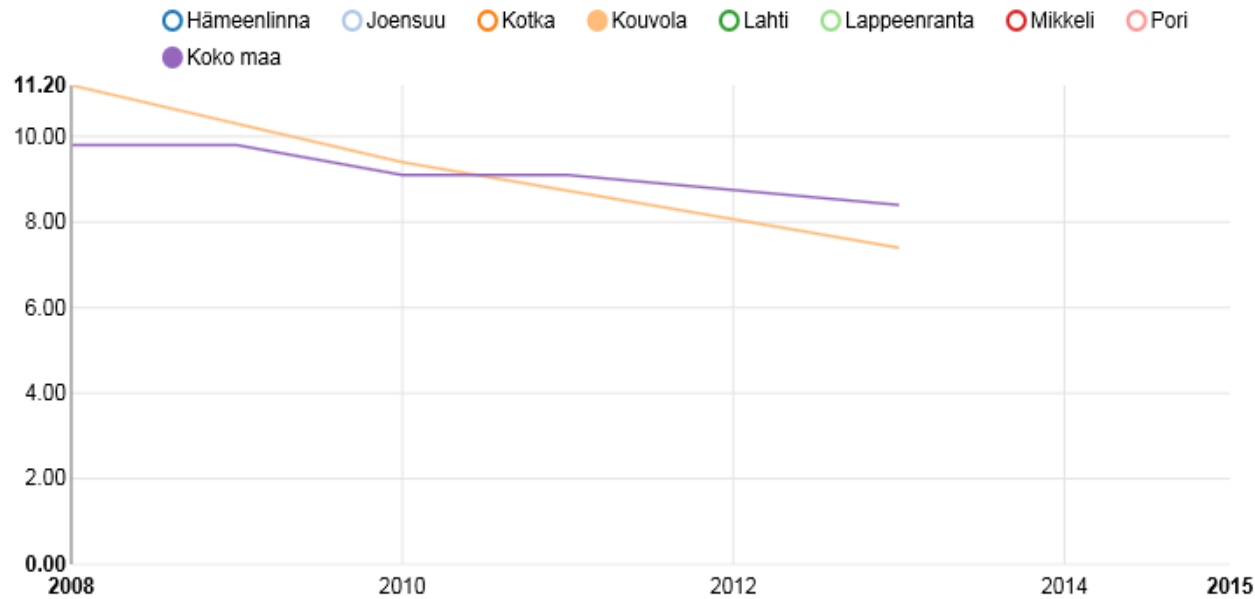
Muutos %

Suunta

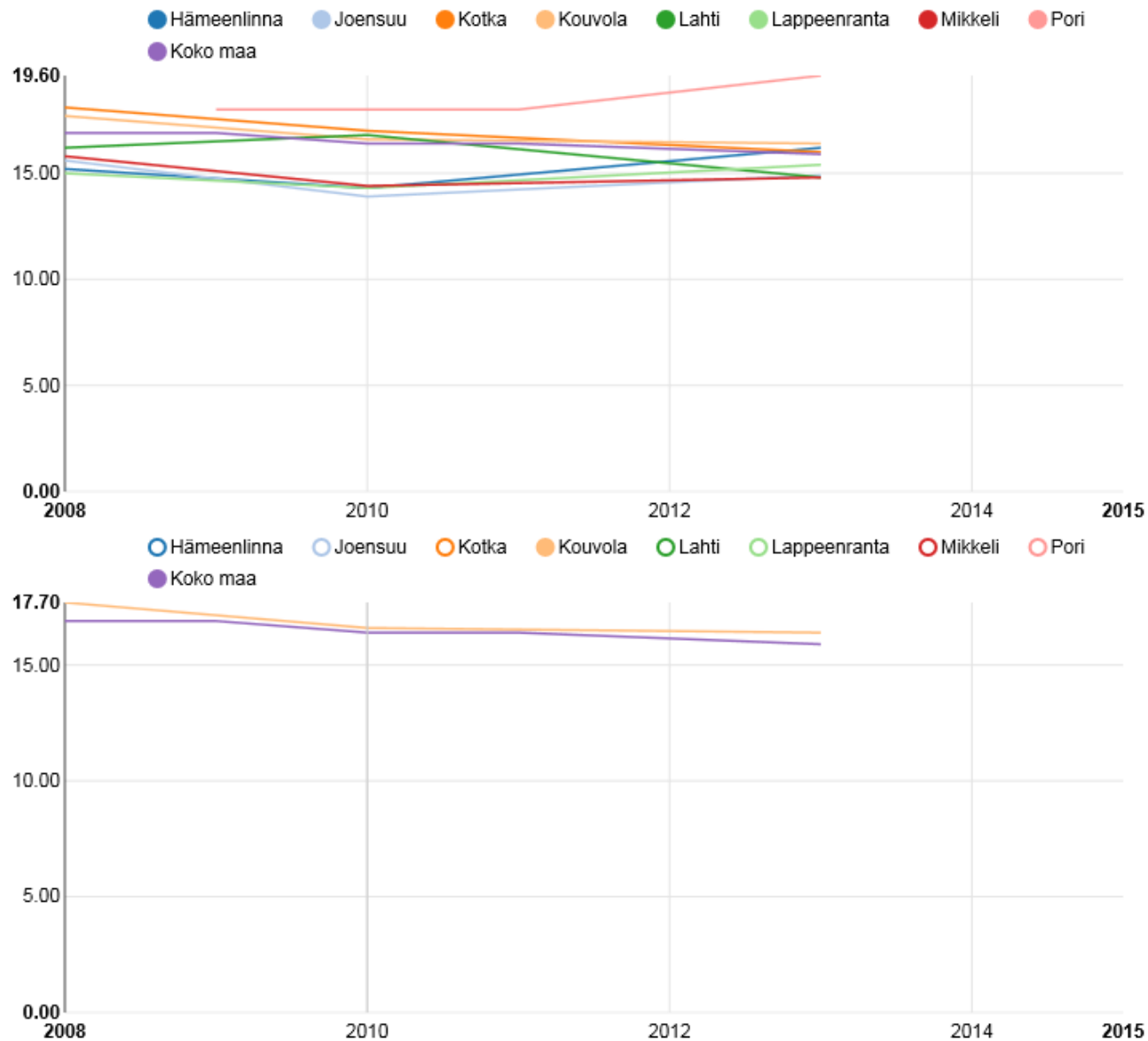

Vertailu

Lapset, nuoret ja lapsiperheet: Elämänlaatu ja osallisuus

Kuva 2. Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

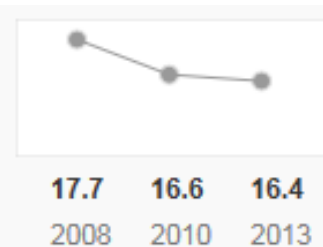

Muutos %

-1.2

Suunta

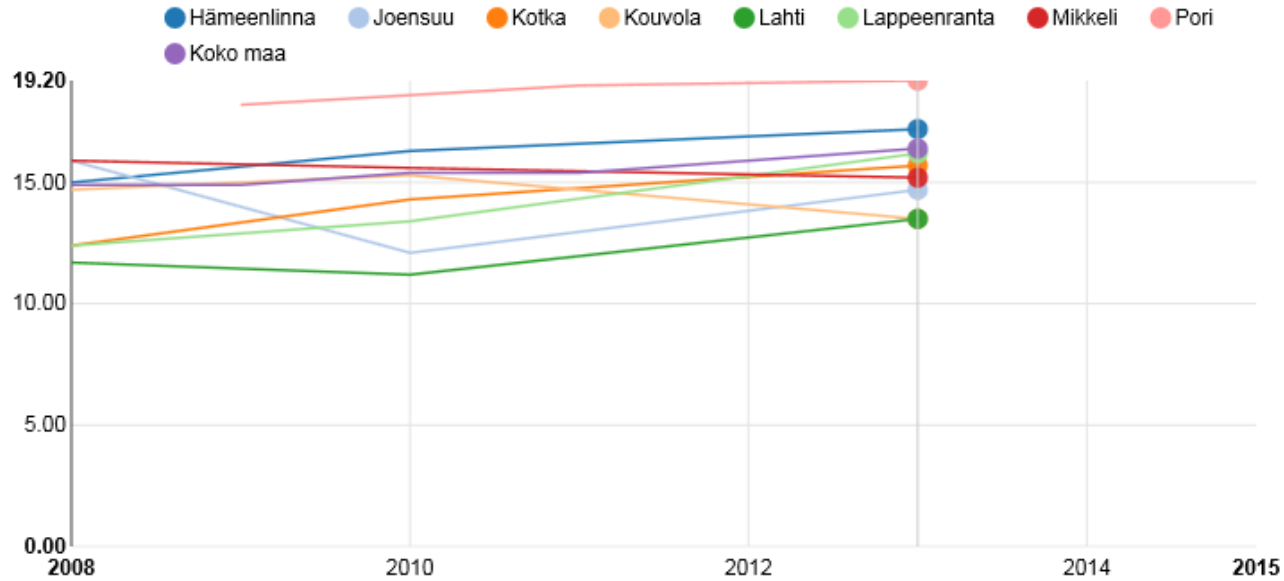

Vertailu

Lapset, nuoret ja lapsiperheet: Elämänlaatu ja osallisuus

Kuva 3. Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

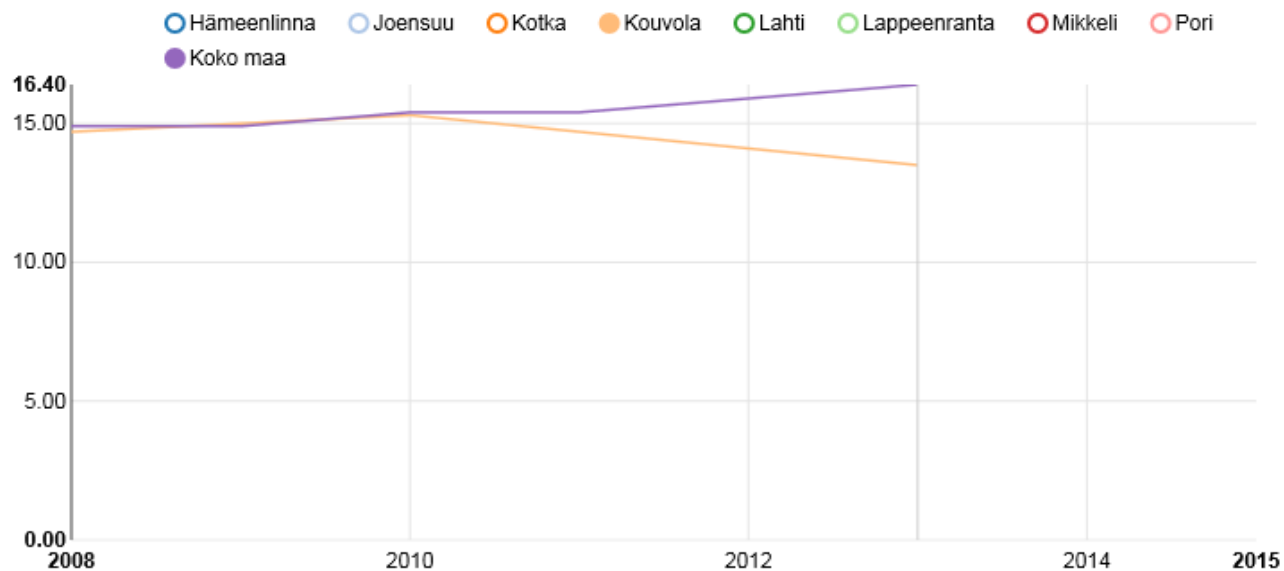
Muutos %

Suunta

Vertailu

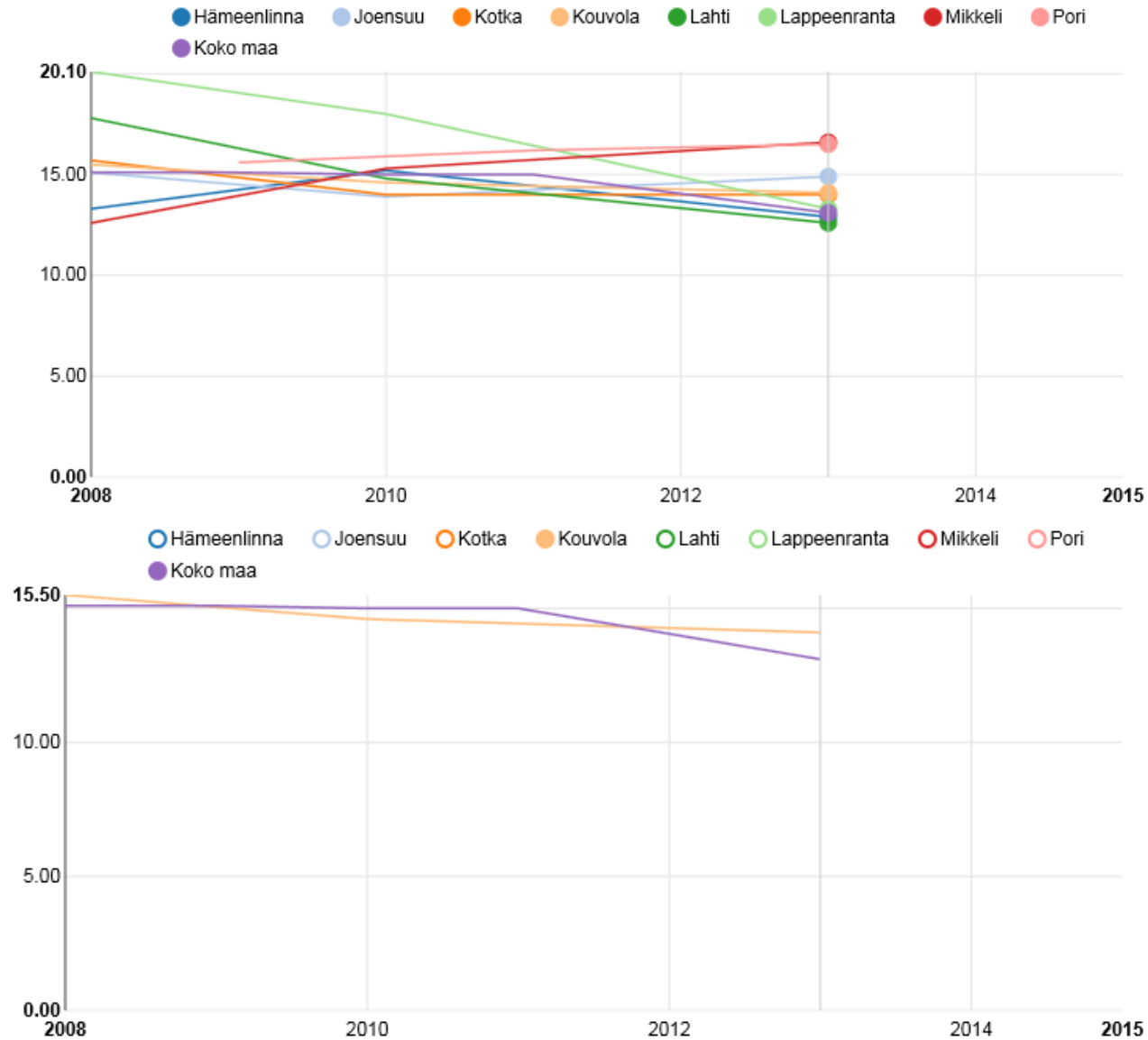
Lastenneuvolatarkastuksissa lasten pituus-painosuhte v. 2015 (Kouvolan kaupunki)

	Pojat 6v.		Tytöt 6v.	
	2014 n=343	2015 n=307	2014 n=346	2015 n=273
Normaali	80%	83%	78%	78%
Alipaino	2%	3%	4%	4%
Ylipaino	9,5%	6,5%	9%	9%
Lihavuus	8,5%	6,5%	9%	9%

- Lihavuuden lisääntyminen 6-vuotiaana ennallaan sekä pojilla että tytöillä (vertailu vuoteen 2012)
- Tytöillä ylipainon lisääntymistä 4-6 vuotiaana, pojilla 4-vuotiaana

Lapset, nuoret ja lapsiperheet: Elämänlaatu ja osallisuus

Kuva 4. Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Muutos %

-3.42

Suunta

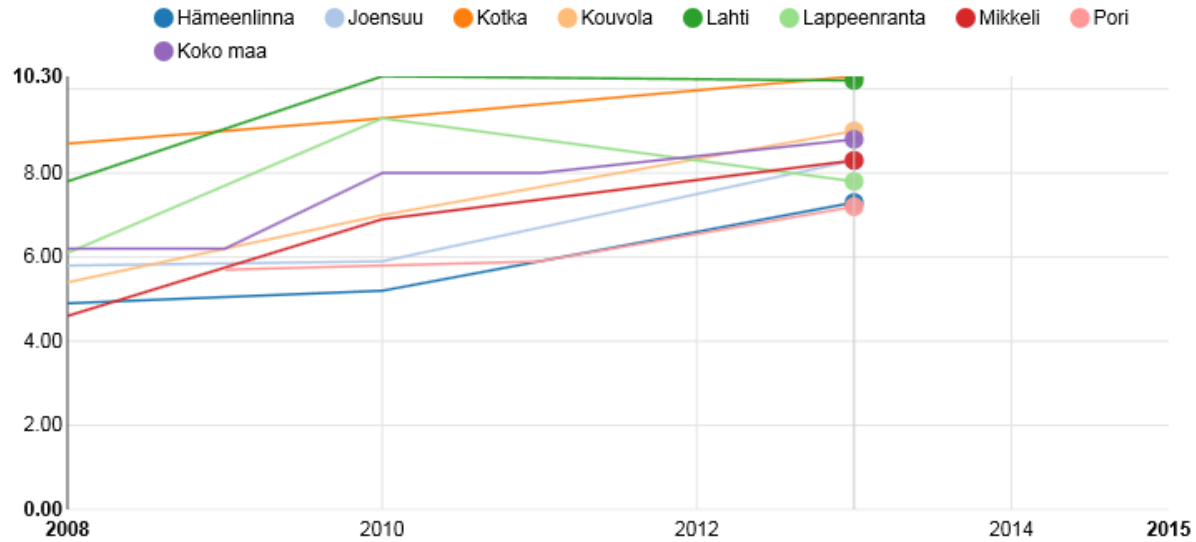

Vertailu

Lapset, nuoret ja lapsiperheet: Elämänlaatu ja osallisuus

Kuva 5. Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Muutos %

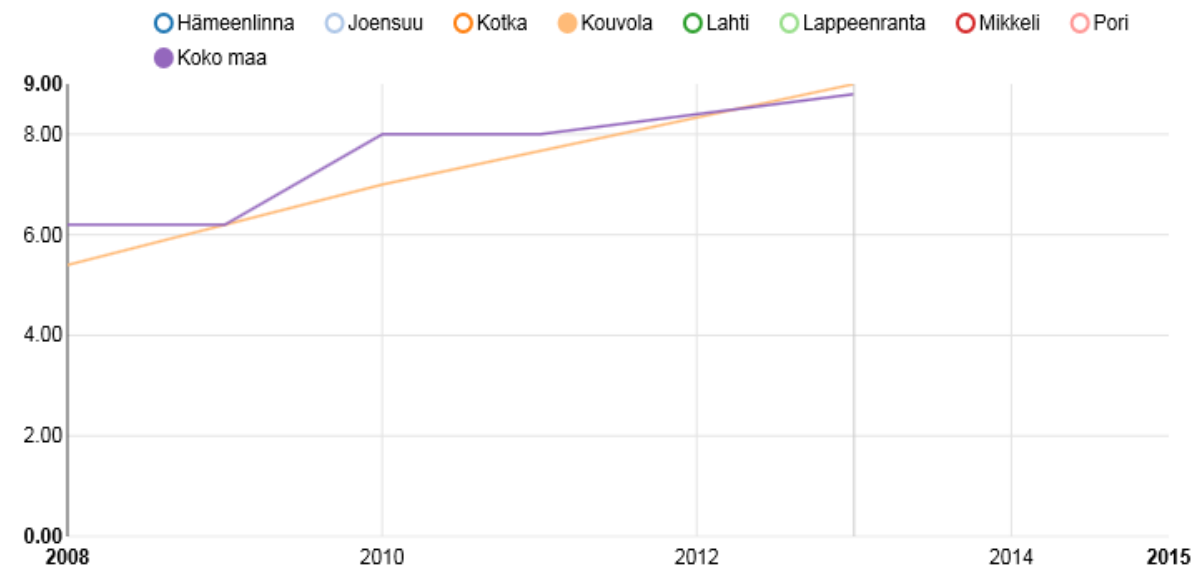
28.57

Suunta

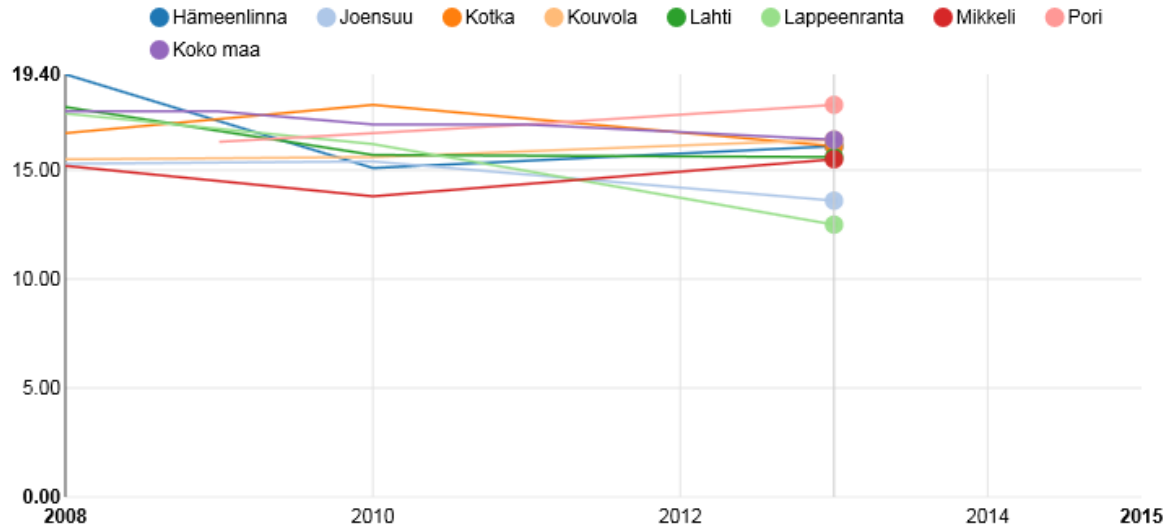
5.4 7 9
2008 2010 2013

Vertailu

Lapset, nuoret ja lapsiperheet: Elämänlaatu ja osallisuus

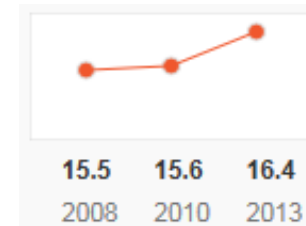
Kuva 6. Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

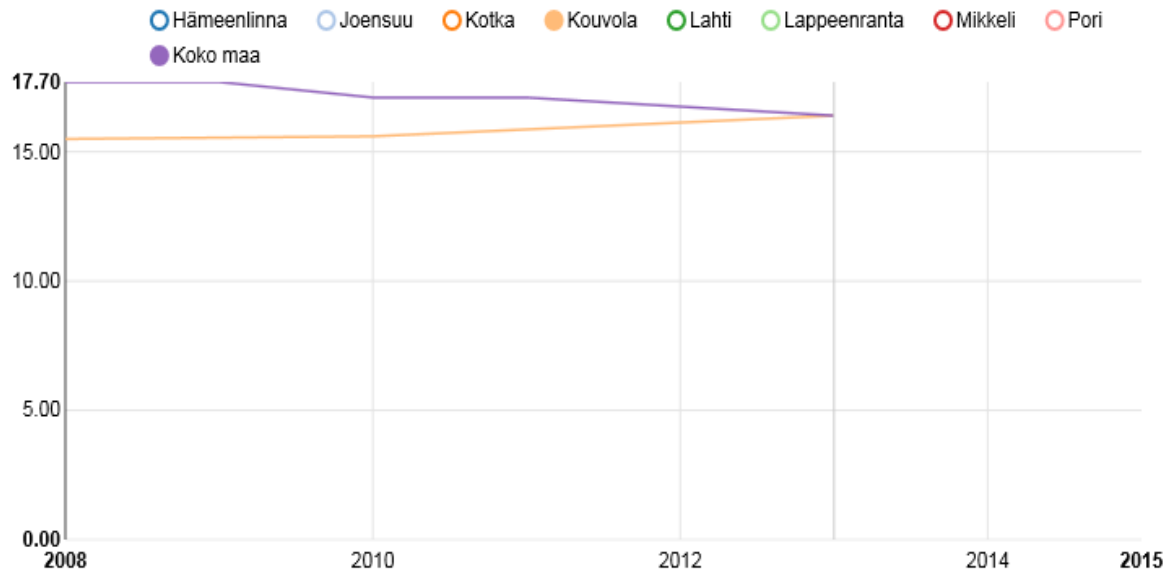
Muutos %

Suunta

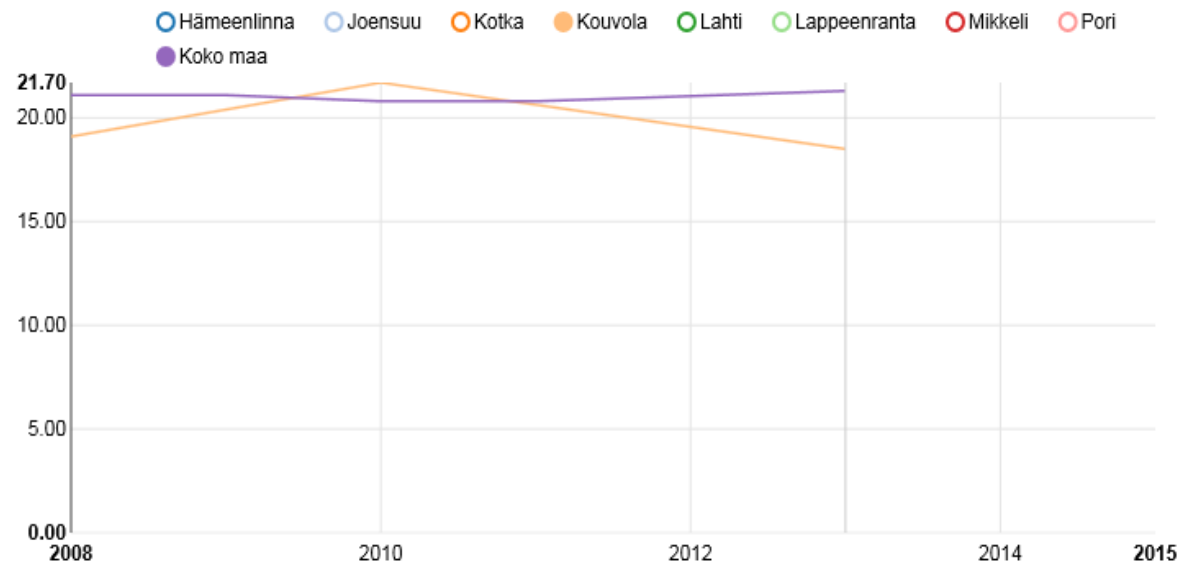
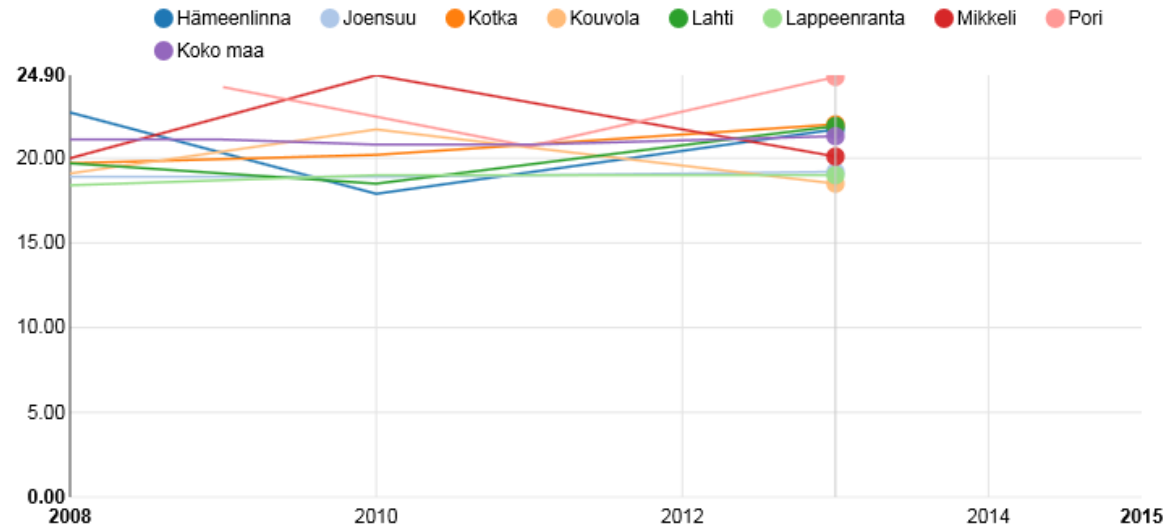

Vertailu

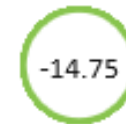

Lapset, nuoret ja lapsiperheet: Elämänlaatu ja osallisuus

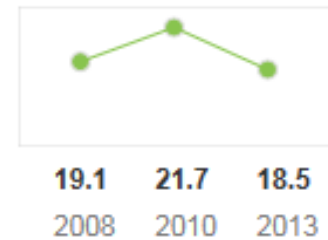
Kuva 7. Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Muutos %

Suunta

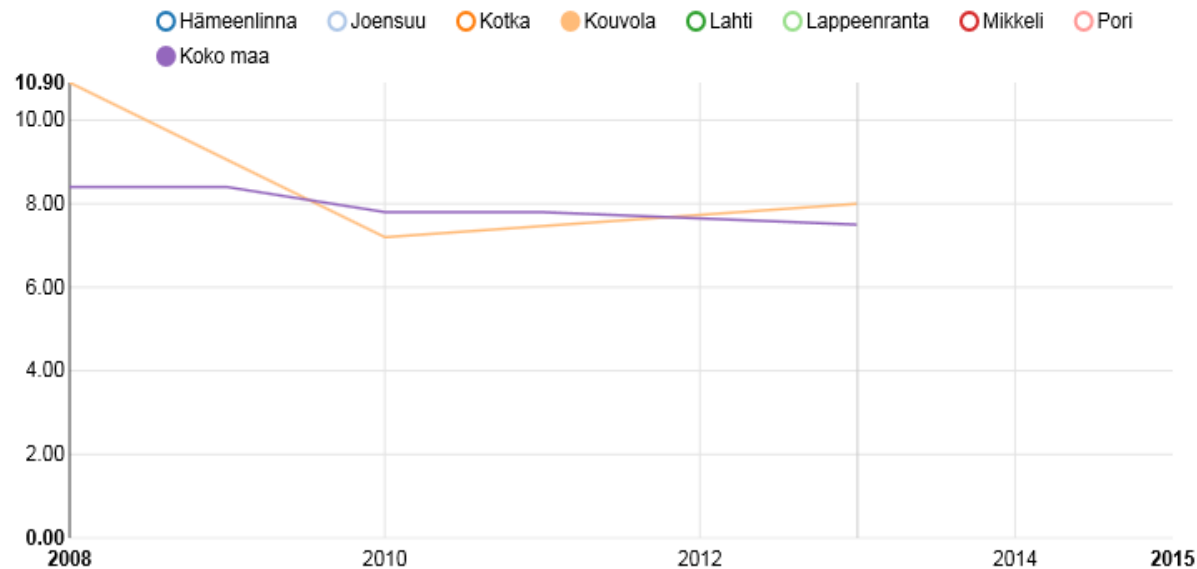
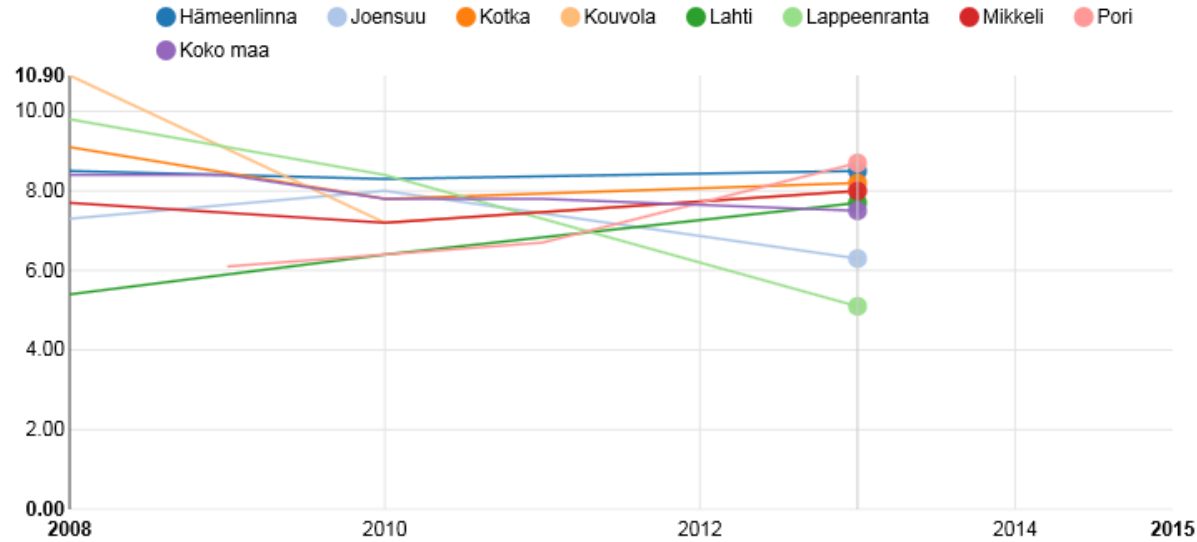

Vertailu

Lapset, nuoret ja lapsiperheet : Elämänlaatu ja osallisuus

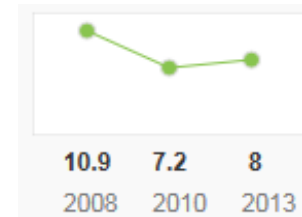
Kuva 8. Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

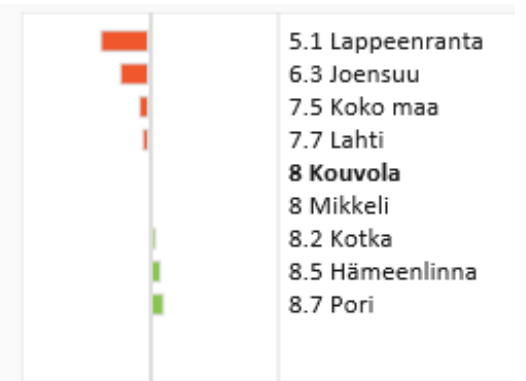
Muutos %

Suunta

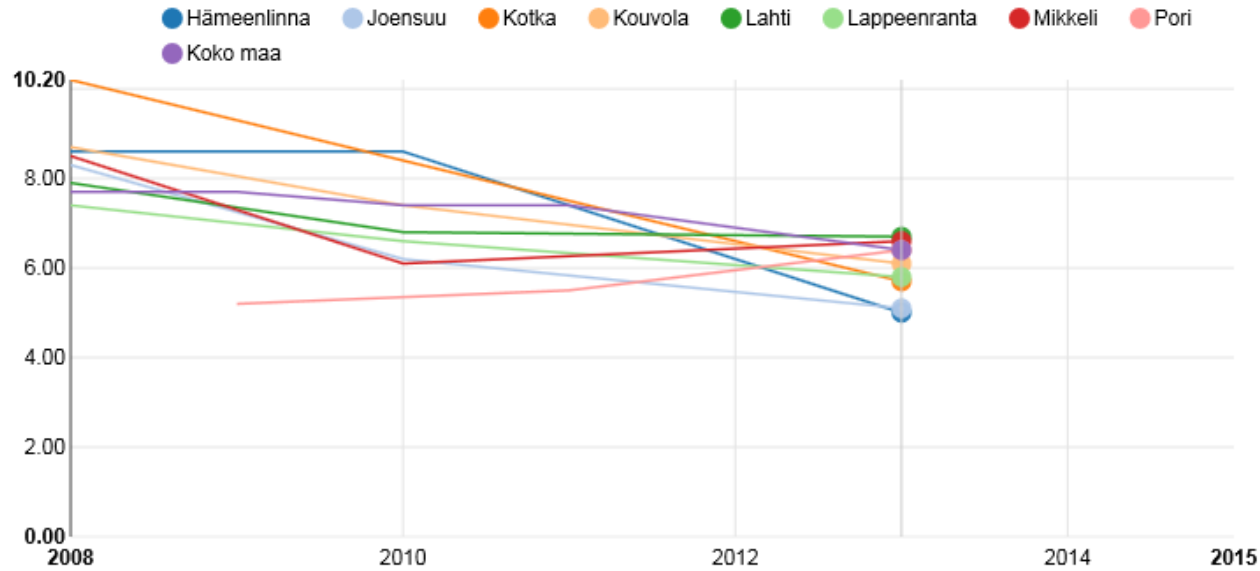

Vertailu

Lapset, nuoret ja lapsiperheet: Elämänlaatu ja osallisuus

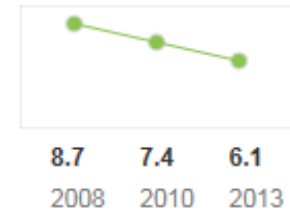
Kuva 9. Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

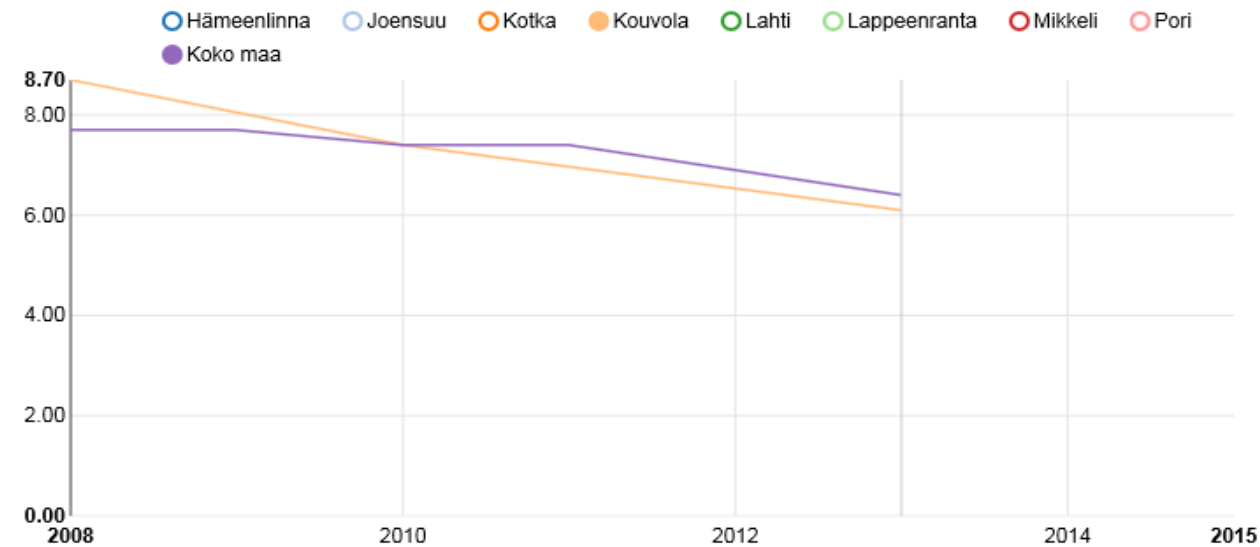
Muutos %

Suunta

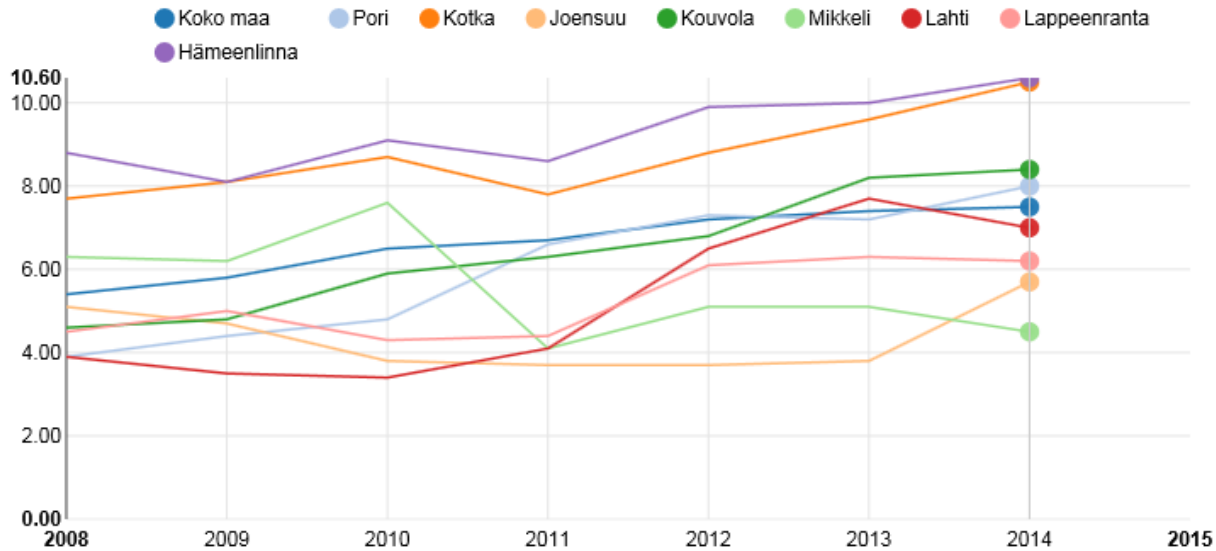

Vertailu

Lapset, nuoret ja lapsiperheet: Elämänlaatu ja osallisuus

Kuva 10. Lastensuojelun avohuollolisten tukitoimien piirissä 0-17 –vuotiaita vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä

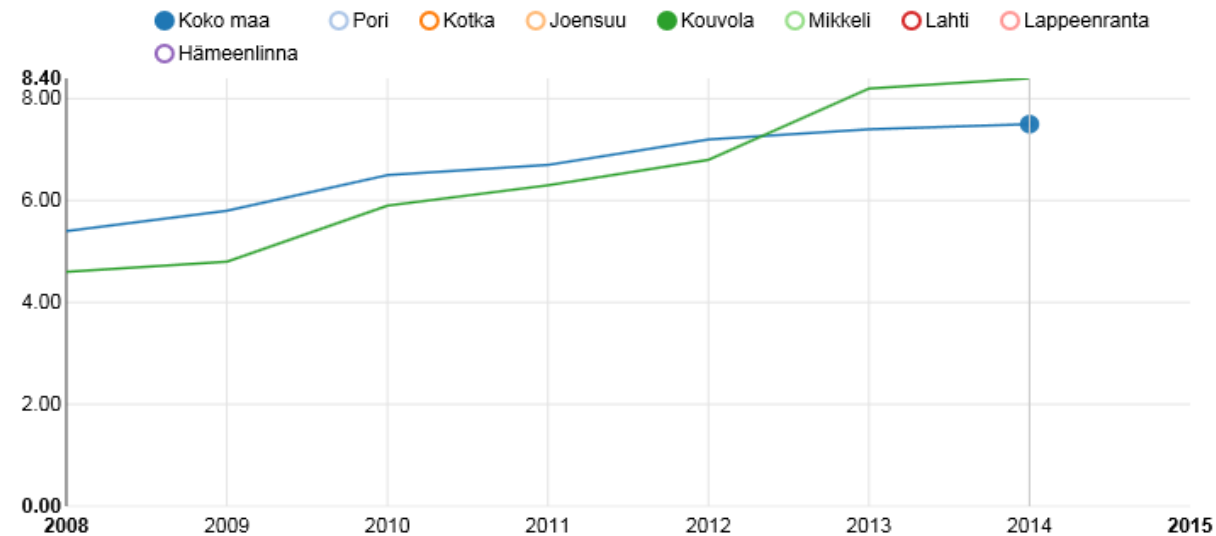
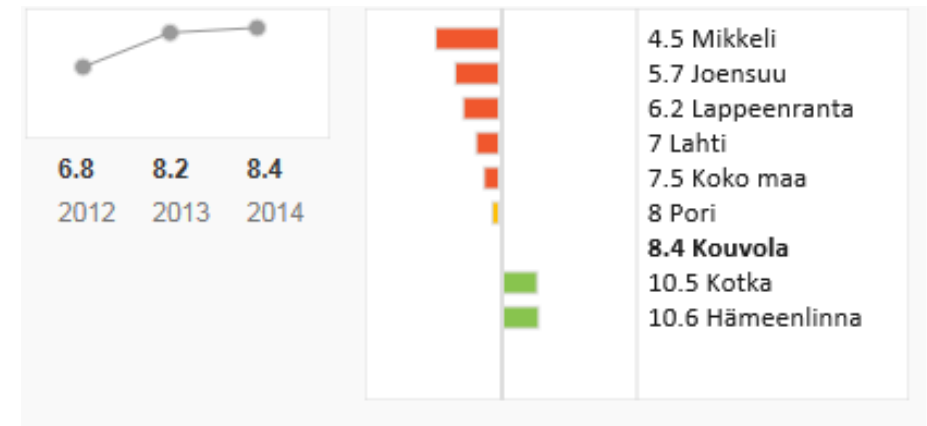
Muutos %

2.44

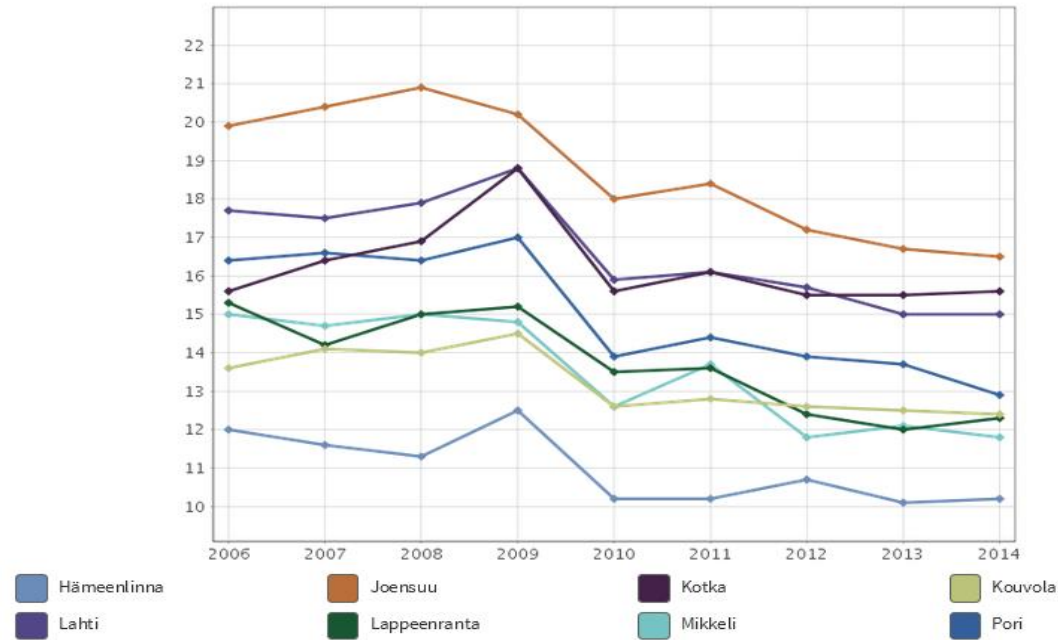
Suunta

Vertailu

Lapset, nuoret ja lapsiperheet: Opiskelu, työ ja toimeentulo

Kuva 11. Lasten pienituloisuusaste

Muutos %

-0.8

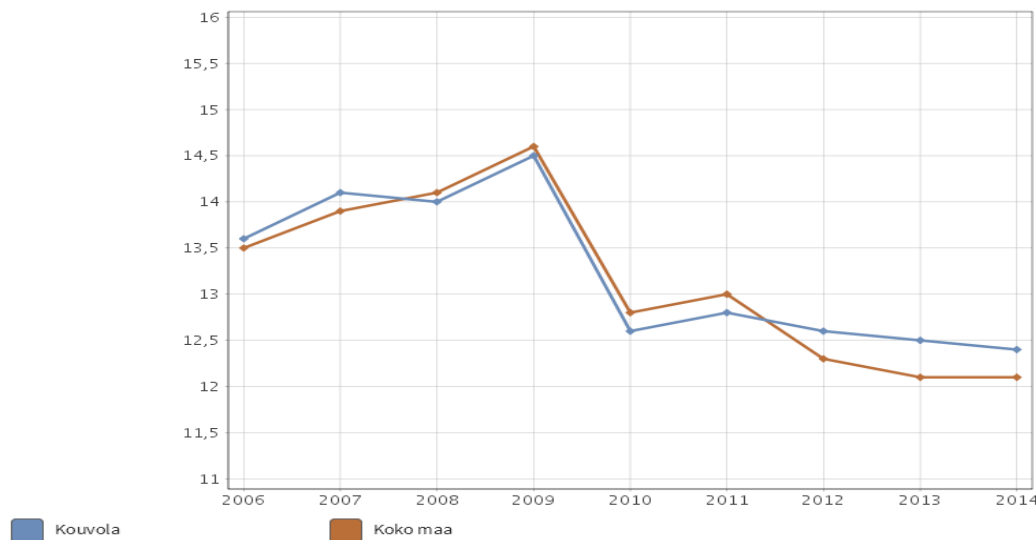
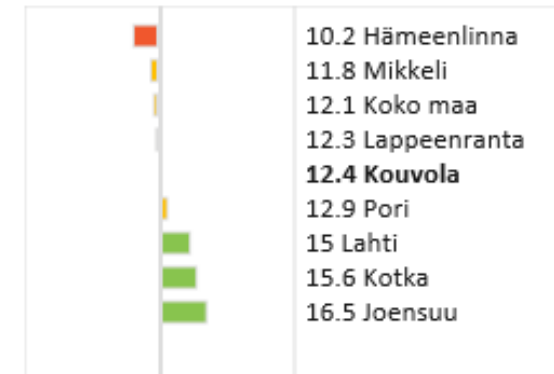

Suunta

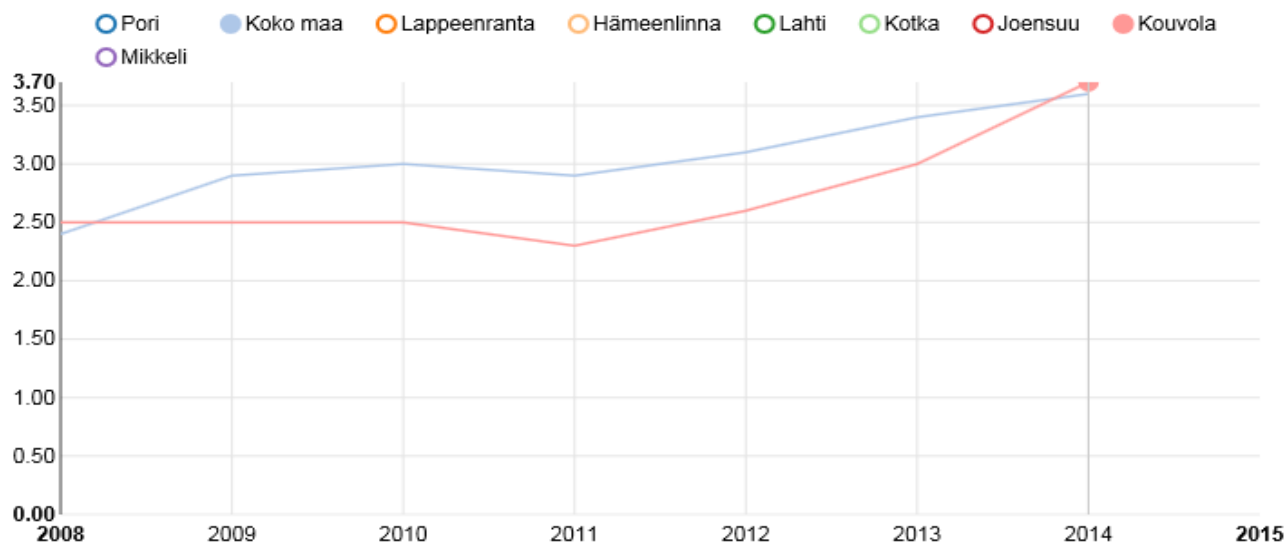
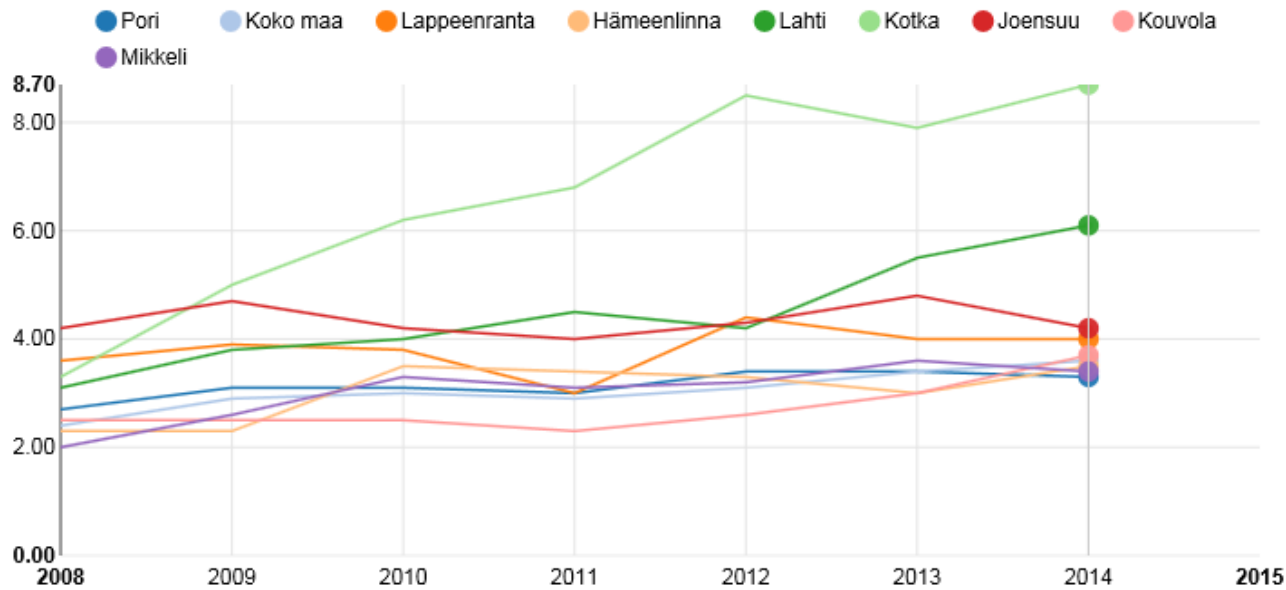
12.6 12.5 12.4
2012 2013 2014

Vertailu

Lapset, nuoret ja lapsiperheet: Opiskelu, työ ja toimeentulo

Kuva 12. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18-24 –vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Muutos %

Suunta

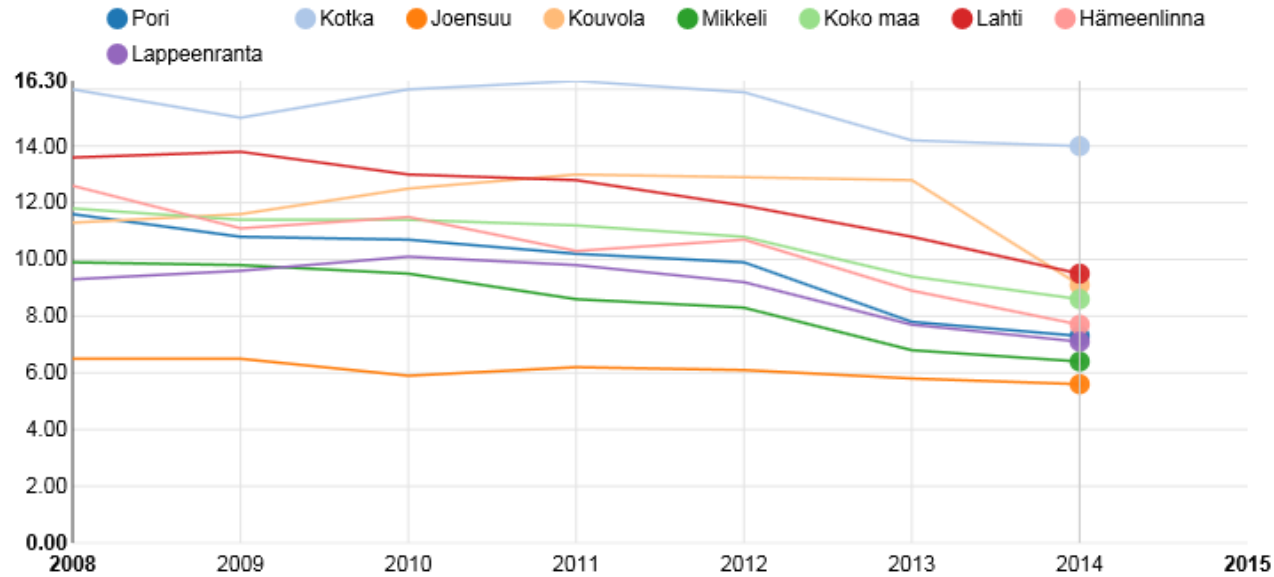

Vertailu

Lapset, nuoret ja lapsiperheet: Opiskelu, työ ja toimeentulo

Kuva 13. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 –vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

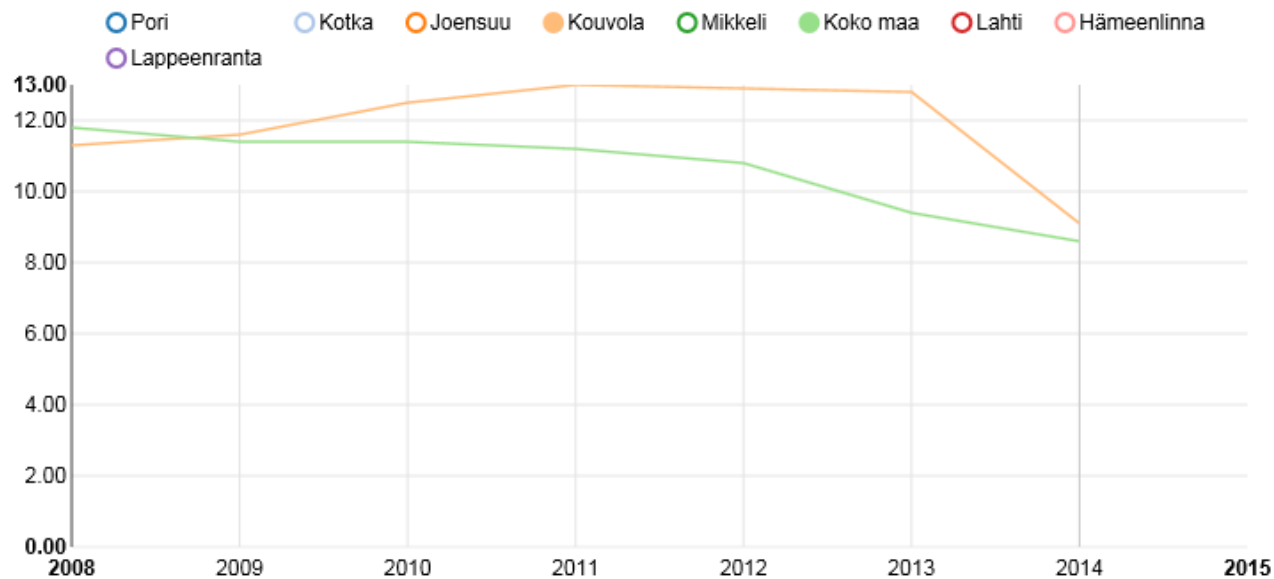
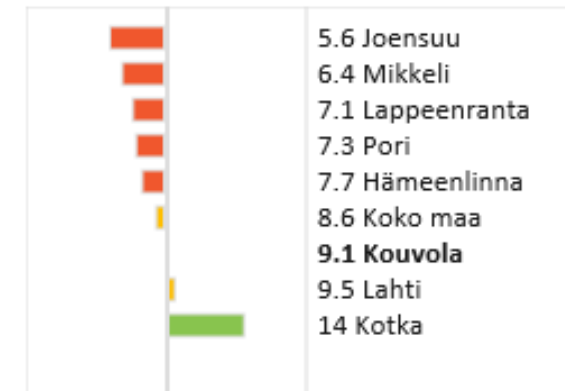
Muutos %

Suunta

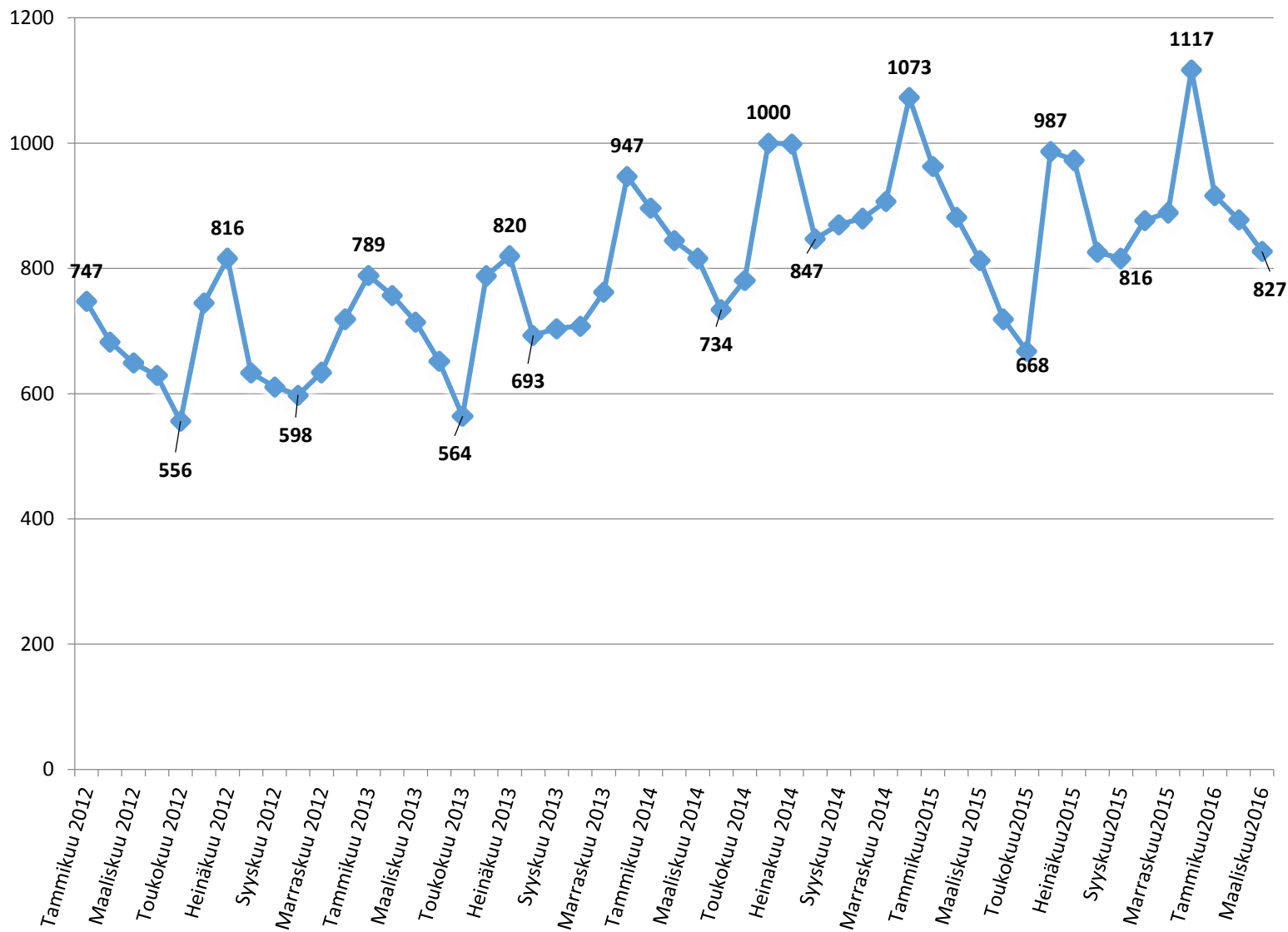

Vertailu

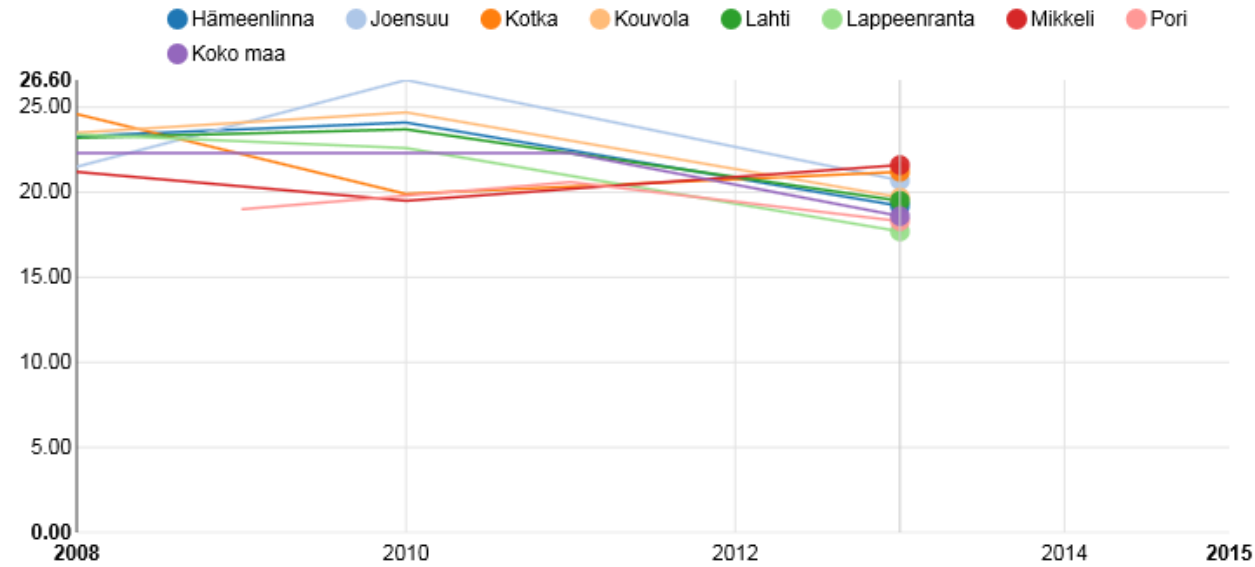
Lapset, nuoret ja lapsiperheet: Opiskelu, työ ja toimeentulo

Kuva 14. Työttömät alle 25-vuotiaat nuoret, hlö

Lapset, nuoret ja lapsiperheet: Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kuva 15. Vanhemmuuden puutetta, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Muutos %

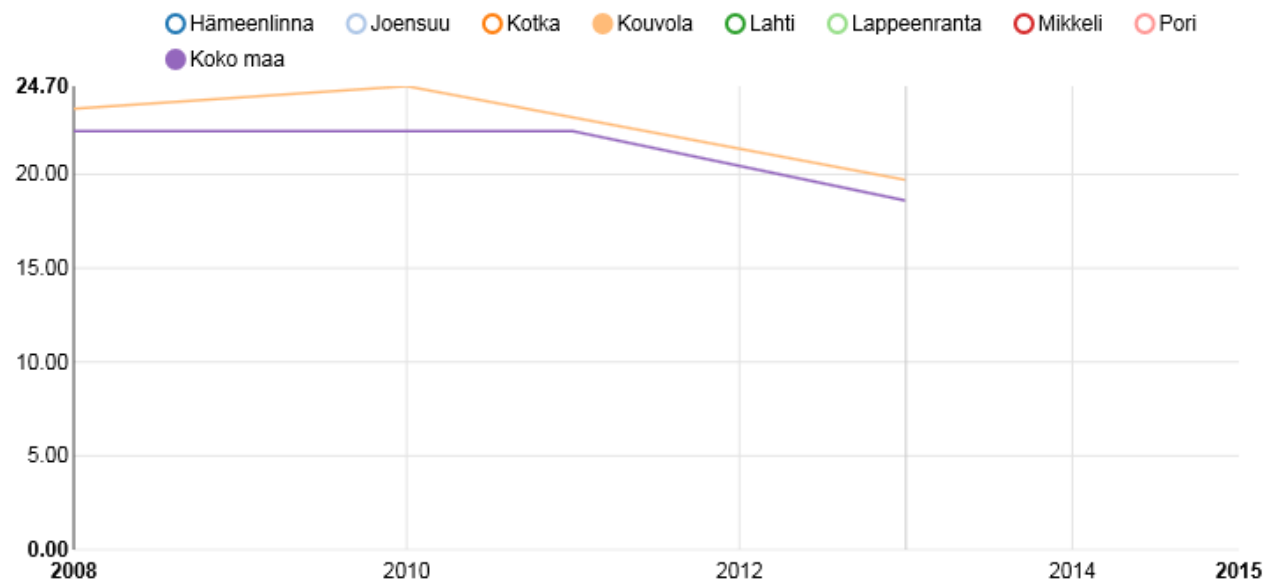

Suunta

23.5 24.7 19.7
2008 2010 2013

Vertailu

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Havainnot kuvista 1-15

- Vuoden 2015 Kouluterveyskyselyn toteuttamisessa todetun järjestelmävian johdosta tulokset eivät laadullisesti mahdollista yhtä räätälöityä käsittelyä ja kuntavertailuja kuin aiemmat tulokset.
- Indikaattorien kehitys 2011 – 2015 on ollut pääosin positiivinen. Osassa myös trendi 2008 alkaen positiivinen. Tilanne vertailukaupunkeihin ja koko maahan on kehittynyt myönteisesti, mutta se ei ole vielä realisoitunut suhteellisen aseman merkittävänä parantumisena.
- Pääosa indikaattoreista on saatu valtakunnallisesta kouluterveyskyselystä, jonka mittaus toteutetaan 2. vuoden välein neljästä ikäluokasta (PO 8. ja 9. lk, ammatillinen ja lukio 1. ja 2. lk.) Vuosittaiset vaihtelut voivat olla suuria, koska kyseessä ei ole seurantamittaus vaan tietyn (mittauksesta toiseen vaihtuvan) ikäluokan tilannearvio.
- Tuloksien perusteella toteutetaan kehittämistoimenpiteitä koulukohtaisesti 2015 - 2016 valituilla painopisteillä
- Yleiskuva terveyden ja hyvinvoinnin suunnasta myönteinen, noudattelee valtakunnallisia tuloksia.
- Nuorten työttömyys on pitkällä aikavälillä kasvanut, mikä on lisännyt nuorten syrjäytymistä.

Hyvinvointikertomuksesta nousevat keskeiset kehittämiskohteet

- Monialaisen yhteistyön lisääminen hyvinvoinnin parantamiseksi
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten määrän väheneminen ja koulutustason nostaminen (nuorisotakuu)
- Nuorten työllisyyden parantaminen

Työikäiset

Indikaattorien tietosisältö ja tietolähde

Elämänlaatu ja osallisuus

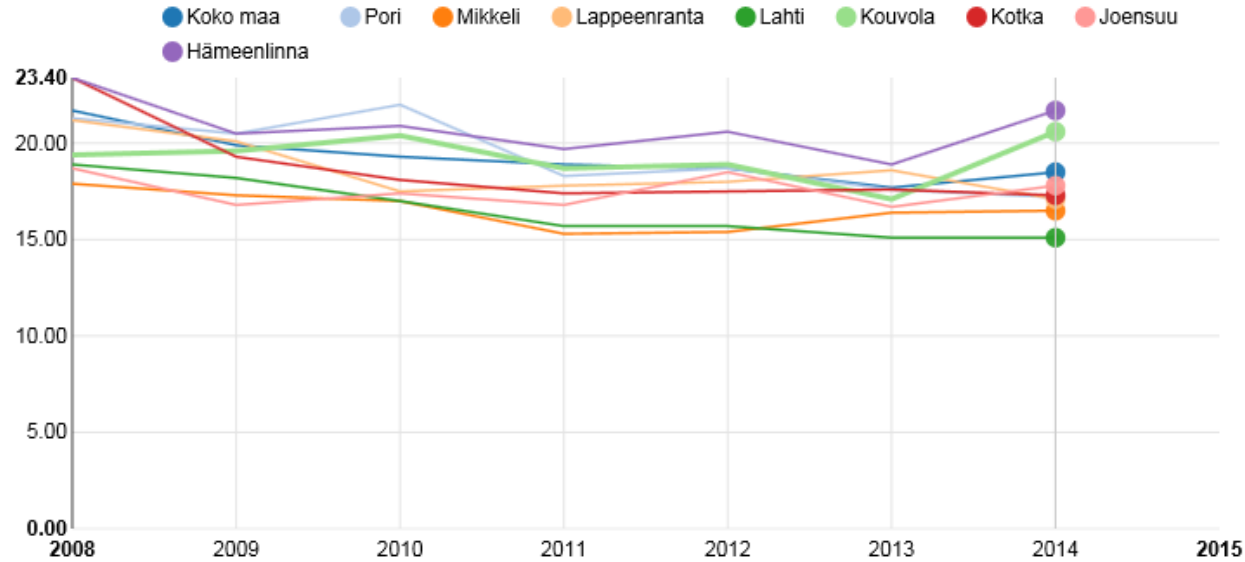
- **Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25-64-vuotiaat / 1000 vastaavan ikäistä** Indikaattori ilmaisee mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25-64-vuotiaiden osuuden vastaavan ikäisestä väestöstä. (Kansaneläkelaitos (Kela): Tilasto sairauspäivärahasta)
- **Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä** Indikaattori ilmaisee työkyvyttömyyseläkettä vuoden lopussa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Väestötietona on käytetty keskiväkilukua. Tästä syystä luvut poikkeavat jonkin verran ETK:n ja Kelan yhteisjulkaisuista. Yksilölliset varhaiseläkkeet sisältyvät työkyvyttömyyseläkkeisiin. Tilastossa ovat mukana henkilöt, jotka saivat työkyvyttömyyseläkettä joko työeläke- tai kansaneläkejärjestelmästä tai molemmista järjestelmistä. (Eläketurvakeskus (ETK): Eläketilastot)
- **Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 25-64 -vuotiaat / 1000 vastaavan ikäistä** Indikaattori ilmaisee vuoden aikana päädiagnoosilla vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset (ICD 10: S00-T78) sairaalahoidossa olleiden 25-64 -vuotiaiden osuuden tuhatta vastaavan ikäistä kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Sairaalahoido sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Erikoissairaanhoidotilasto ja Perusterveydenhuollontilasto)

Opiskelu, työ ja toimeentulo

- **Vaikeasti työllistyvät, % 15 - 64-vuotiaista** Indikaattori ilmaisee vaikeasti työllistyvien osuuden (%) 15 - 64-vuotiaasta väestöstä. Vaikeasti työllistetyt on suhteutettu vastaavan ikäiseen väestöön, koska tässä ryhmässä on mukana myös henkilöitä, jotka eivät kuulu työvoimaan. Vaikeasti työllistyvien ryhmään luetaan pitkäaikaistyöttömät, rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät, toimenpiteeltä työttömäksi jääneet ja toimenpiteeltä toimenpiteelle siirtyneet. (Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM): Työnvälitystilasto)
- **Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä** Indikaattori ilmaisee kalenterivuoden aikana toimeentulotukea saaneiden 25-64-vuotiaiden pitkäaikaisasiakkaiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Vuodesta 1991 lähtien tiedonkeruussa on kysytty viitehenkilön lisäksi myös puolison henkilötunnusta eli sukupuolittaiset tiedot saadaan vuodesta 1991 alkaen. Viitehenkilöllä tarkoitetaan henkilöä, joka pääasiallisesti vastaa kotitalouden toimeentulosta. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet: vuoden aikana vähintään 10 kuukautena toimeentulotukea saaneet. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Toimeentulotukirekisteri)

Työikäiset: Elämänlaatu ja osallisuus

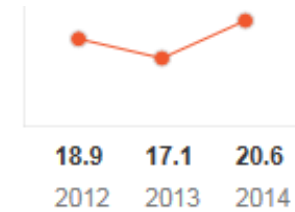
Kuva 1. Mielensterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25-64 –vuotiaat / 1000 vastaavan ikäistä

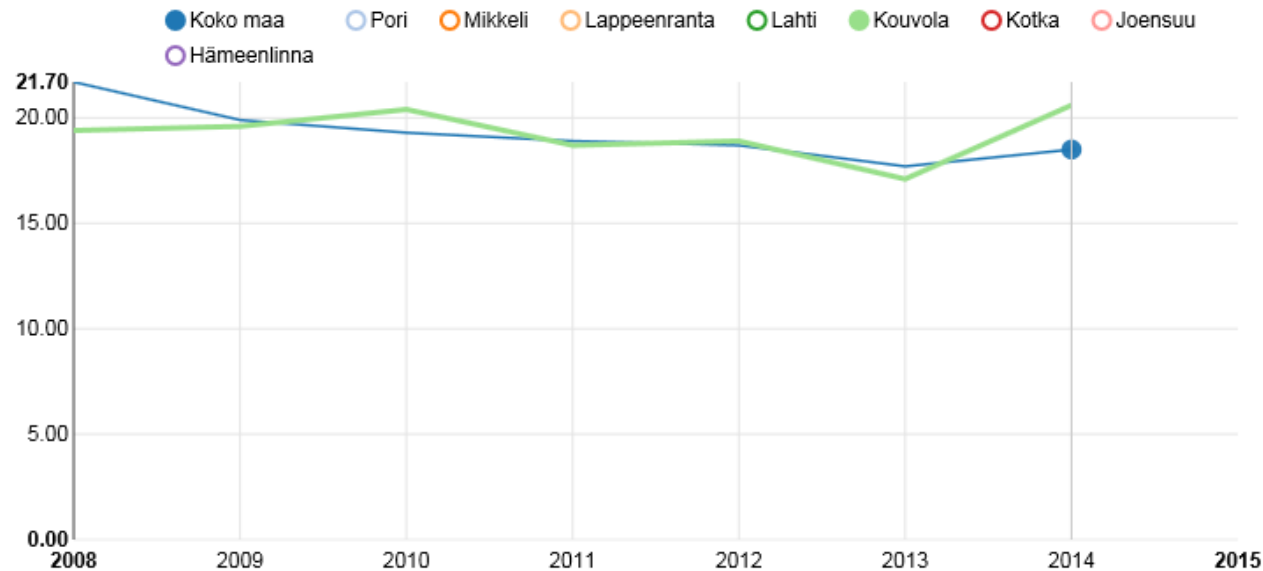
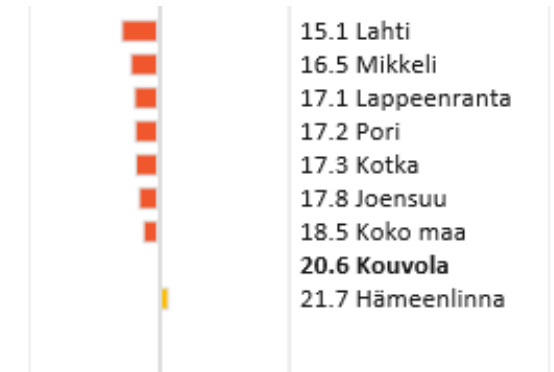
Muutos %

Suunta

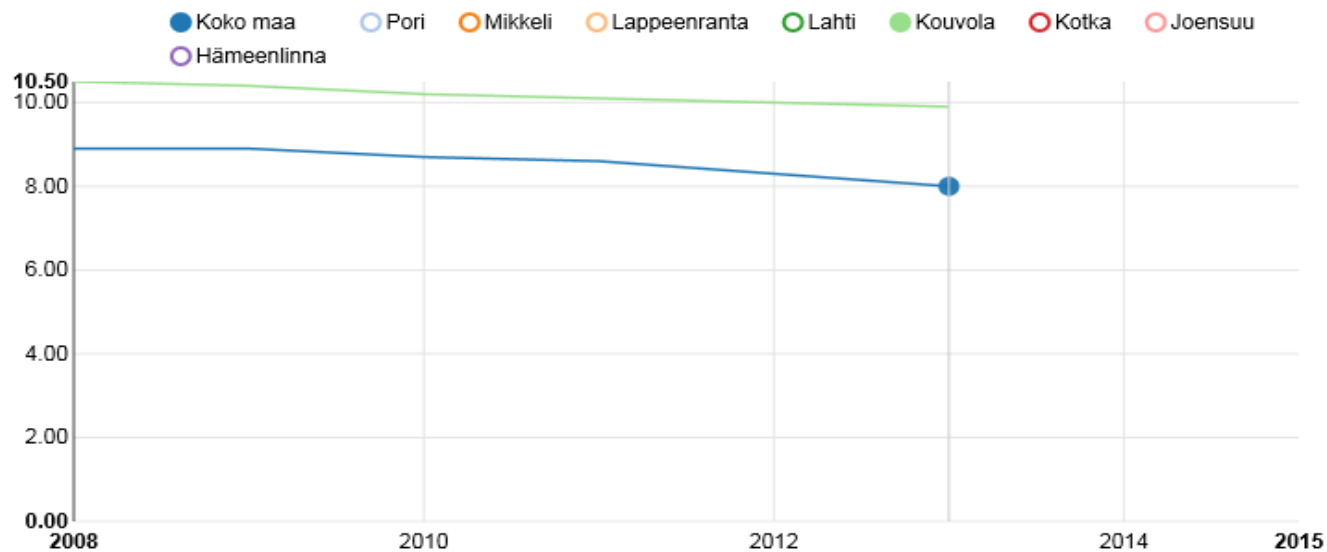
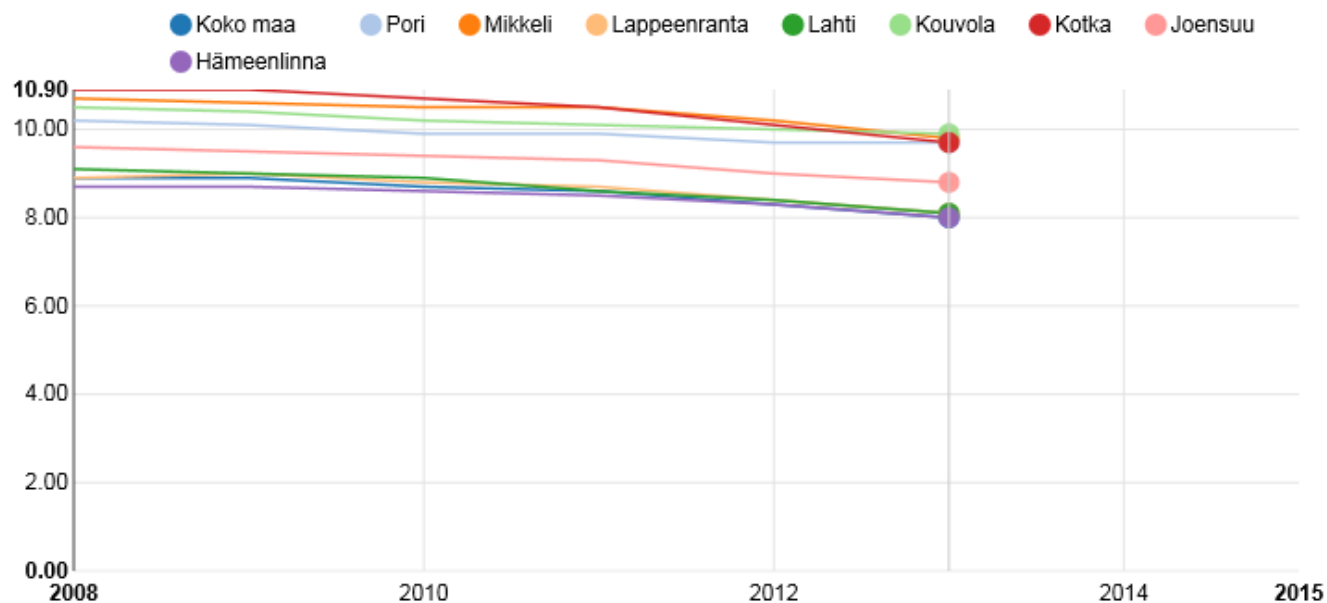

Vertailu

Työikäiset: Elämänlaatu ja osallisuus

Kuva 2. Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64 –vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Muutos %

Suunta

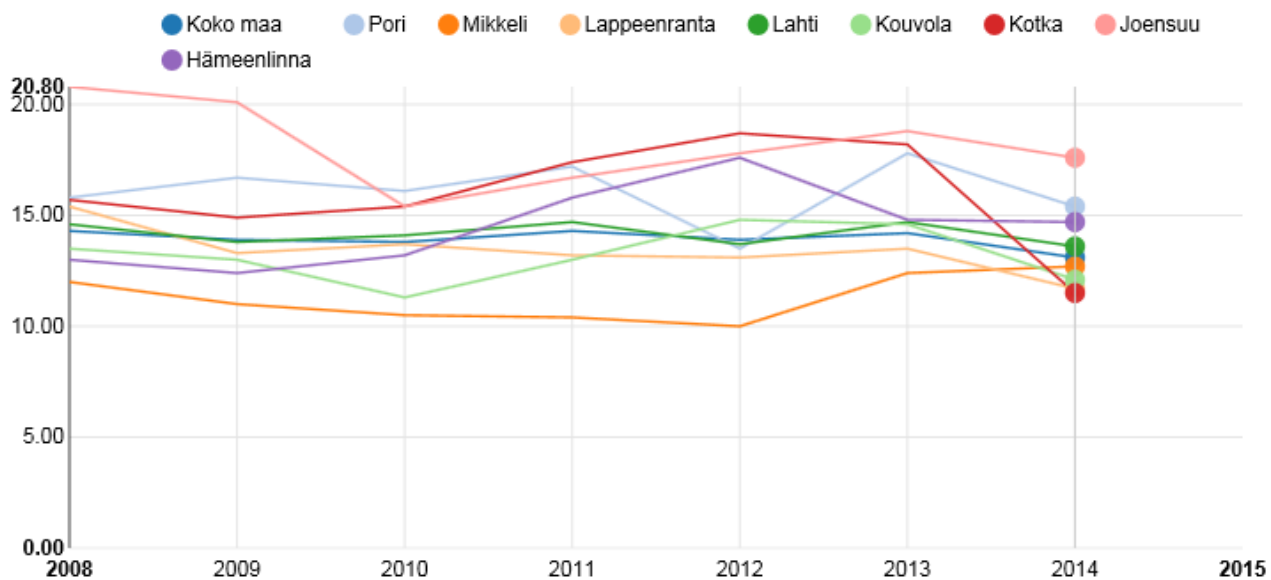

Vertailu

Työikäiset: Elämänlaatu ja osallisuus

Kuva 3. Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 25-64 –vuotiaat / 1000 vastaavan ikäistä

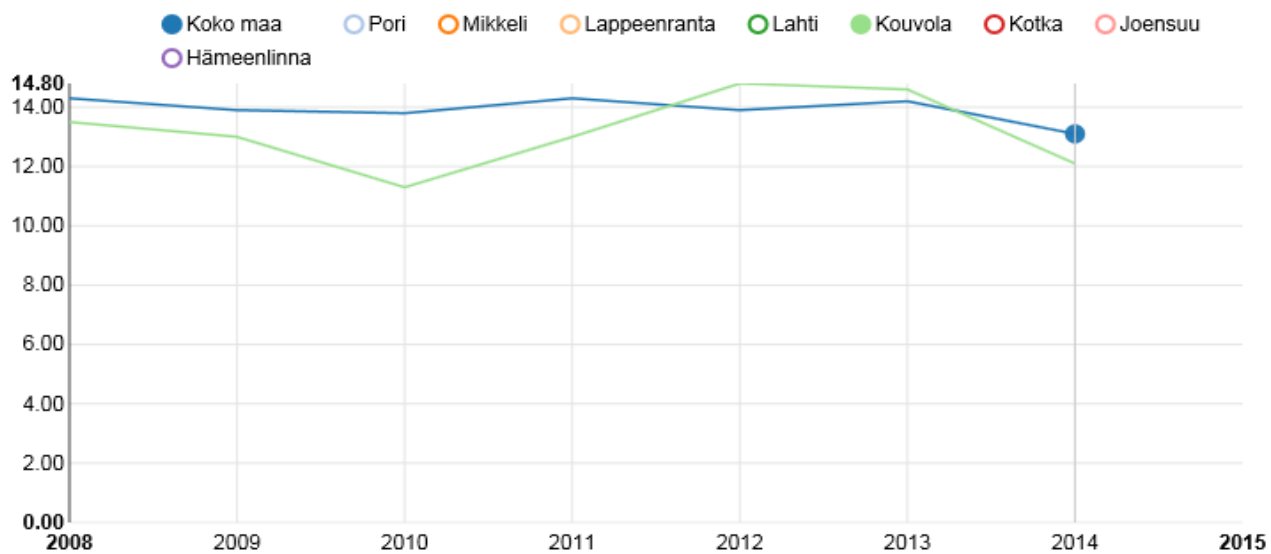
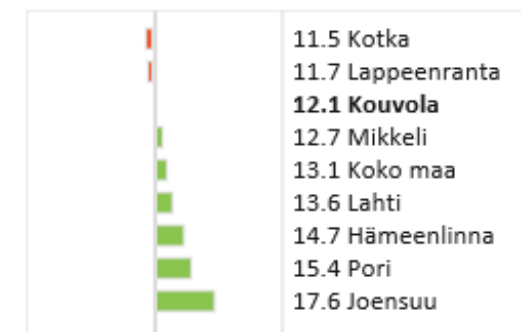
Muutos %

Suunta

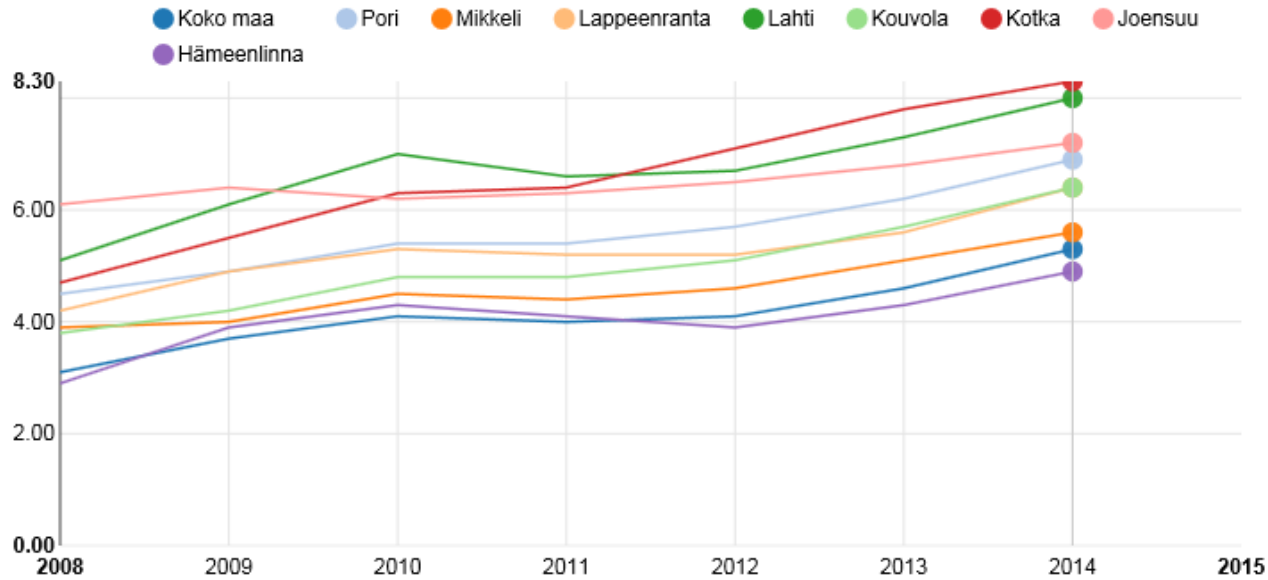

Vertailu

Työikäiset: Opiskelu, työ ja toimeentulo

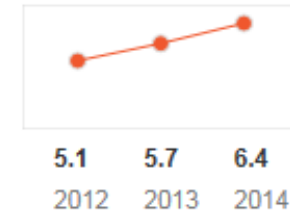
Kuva 4. Vaikeasti työllistyvät, % 15-64-vuotiaista

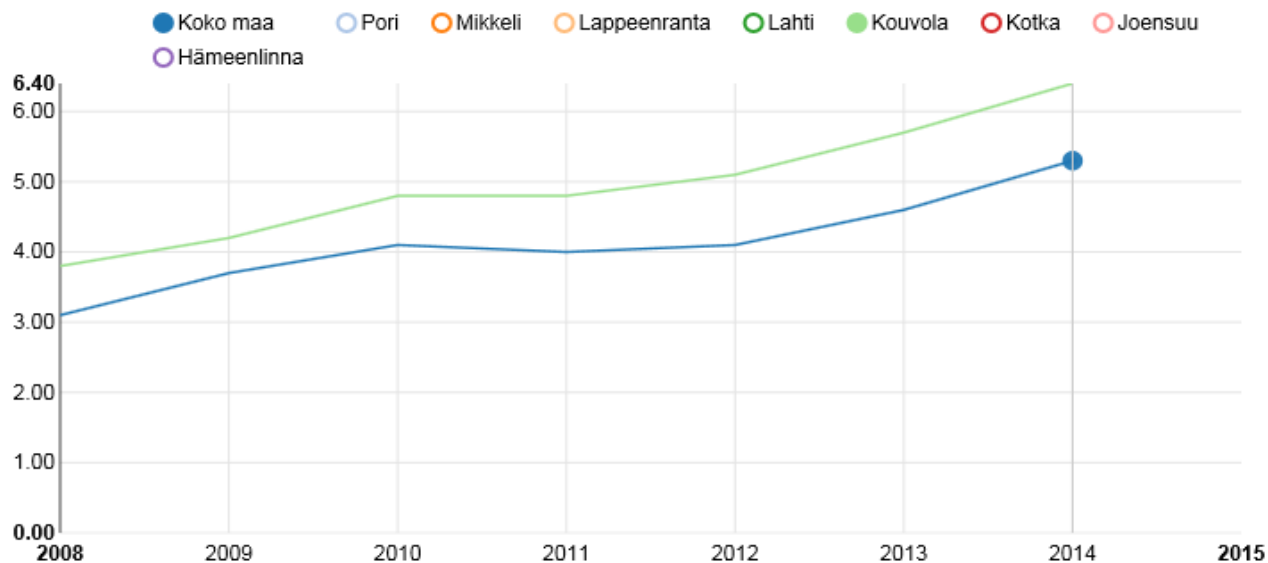
Muutos %

Suunta

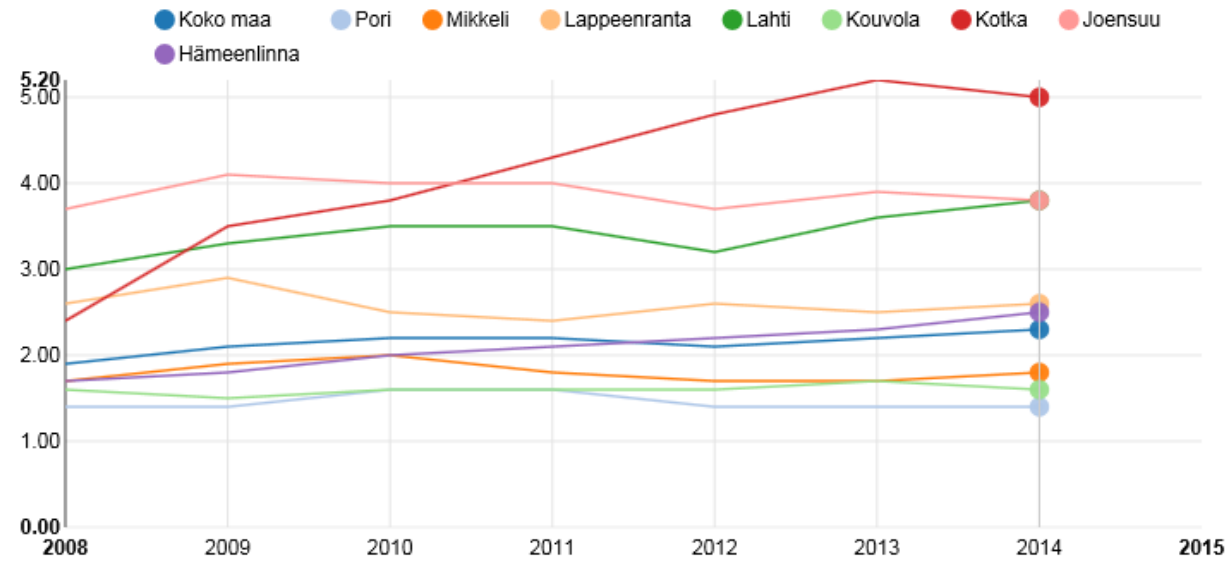

Vertailu

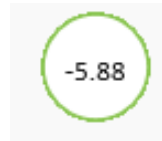

Työikäiset: Opiskelu, työ ja toimeentulo

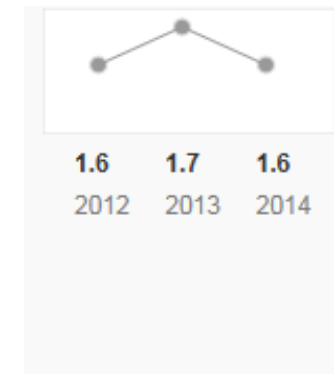
Kuva 5. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64 –vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

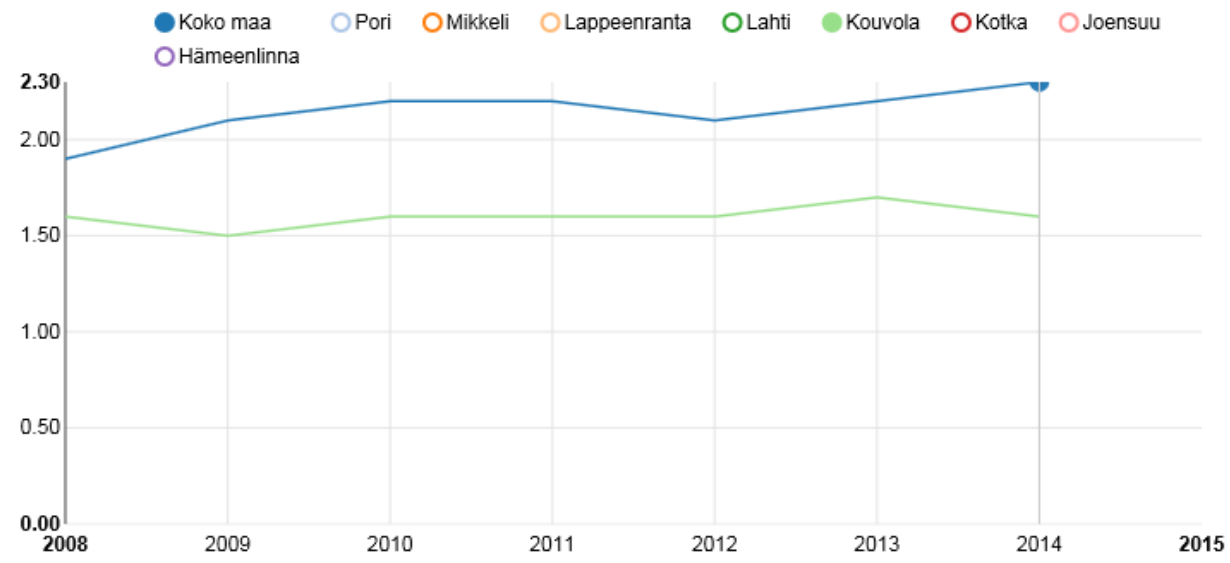
Muutos %

Suunta

Vertailu

Työikäiset

Havainnot kuvista 1-5

- Vaikeasti työllistyvien määrä on edelleen nousujohteinen
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25-64-vuotiaiden osuus (% vastaavan ikäisestä väestöstä) on Kouvolassa pienempi kuin maassa keskimäärin. Kehitystrendi on edelleen laskeva.
- Työkyvyttömyyseläkettä saavien 25-64 -vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on Kouvolassa suurempi kuin maassa keskimäärin. Kehityssuunta on hiukan laskeva.
- Vammojen ja myrkytysten johdosta hoidettavien määrä on merkittävästi laskenut, jota voidaan pitää hyvänä myös pyll- tulosten kannalta

Työikäiset

Tiivistelmä

Työikäisten yleinen hyvinvointi on mittareilla mitaten lievästi heikentynyt. Tulokset korreloivat taloudellisen kehityksen ja työllisyyden kanssa. Toimenpiteinä on aloitettu työttömien terveystarkastukset.

Myrkytysten ja vammojen hoidot ovat vähentyneet. Tämä liitetään läheisesti päihteiden käytön haittavaikutuksiin, joten kehityssuunta on hyvä.

Kuntalaisten aktiivisuus vapaa-ajan palveluissa on vähentynyt. Tämä kehitys on saatava kasvavalle uralle.

Ikäihmiset

Indikaattorien tietosisältö ja tietolähde

Elämänlaatu ja osallisuus

- **Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä** Indikaattori ilmaisee vuoden lopussa erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Yksi henkilö on voinut olla oikeutettu yhteen tai useampaan erityiskorvausoikeuteen yhdessä tai useammassa eri korvausluokassa. Oikeus erityiskorvaukseen tarkoittaa, että kyseisellä henkilöllä on jokin vakava ja pitkäaikaista lääkitystä vaativa sairaus. Kullekin sairaudelle on laadittu yhtenäiset kriteerit, joiden perusteella oikeus voidaan myöntää. Hakemus edellyttää yleensä erikoislääkärin lausuntoa. (Kansaneläkelaitos (Kela): Tilasto lääkkeiden korvausoikeuksista)

Opiskelu, työ ja toimeentulo

- **Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä** Indikaattori ilmaisee täyttä kansaneläkettä vuoden lopussa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Täyden kansaneläkkeen saajia ovat henkilöt, joilla on vain vähän tai ei lainkaan ansioeläkkeitä. (Kansaneläkelaitos (Kela): Tilasto Kelan eläkkeistä)

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

- **Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä** Indikaattori ilmaisee vuoden lopussa kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Indikaattoria laskettaessa kotona asuviksi laskettiin muut kuin sairaaloissa ja terveyskeskuksissa pitkäaikaishoidossa, vanhainkodeissa, vanhusten tehostetussa palveluasumisessa, kehitysvammalaitoksissa tai kehitysvammaisten autetussa asumisessa olleet. Väestötietoina käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. (Terveys- ja hyvinvoinnin laitos (THL): Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterit (HILMO))

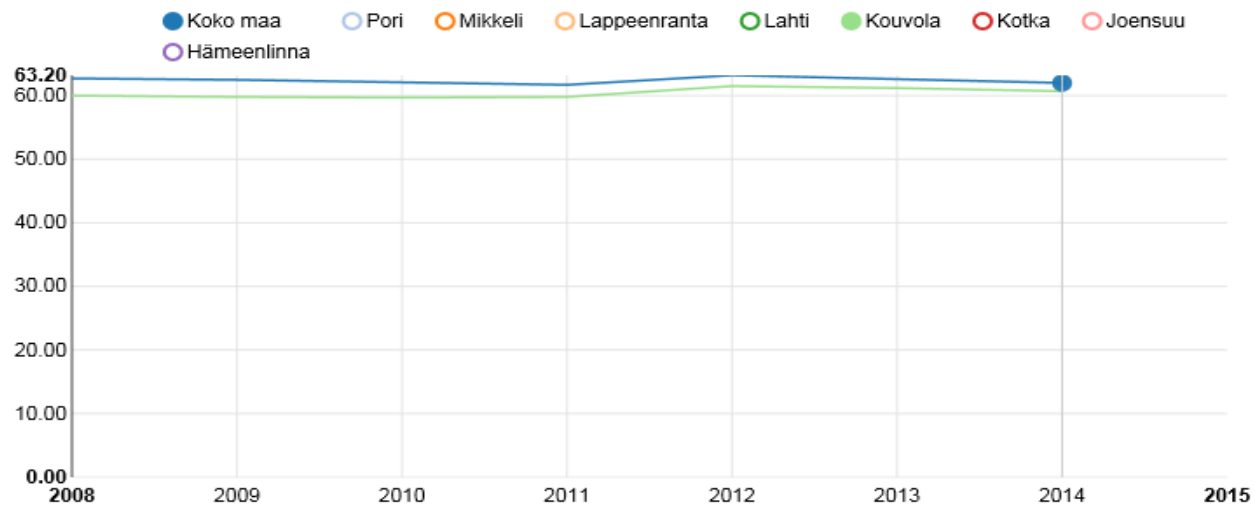
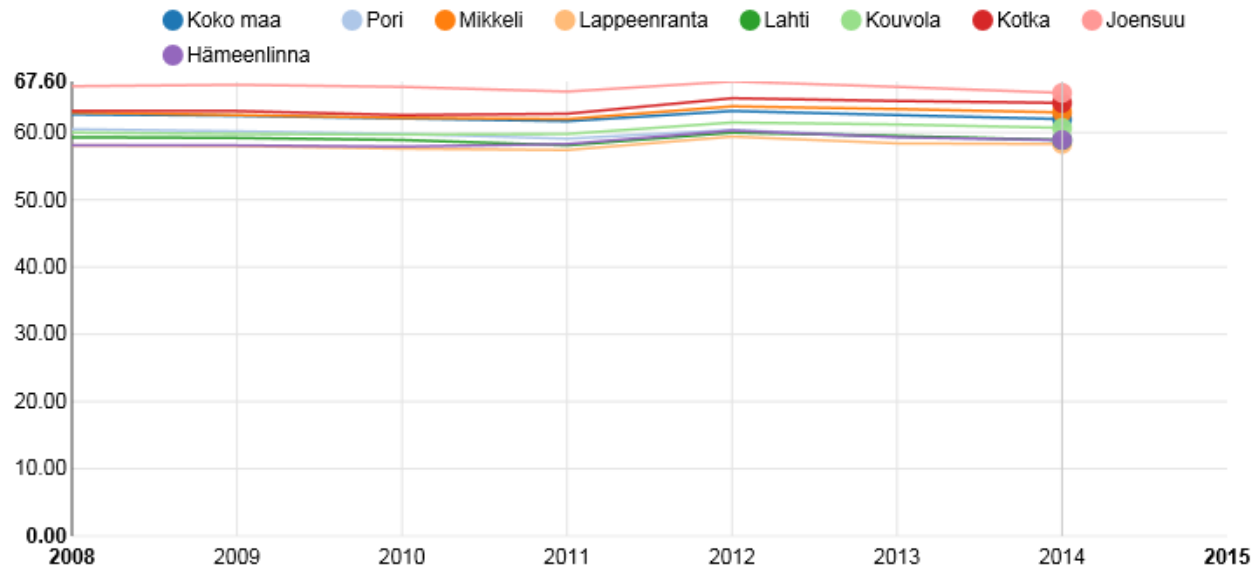
- **Vanhainkotien 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä** Indikaattori ilmaisee vanhainkotien 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden (31.12.) osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteri)
- **Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä** Indikaattori ilmaisee, kuinka monta prosenttia 75 vuotta täyttäneistä on vuoden lopussa ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen piirissä (henkilökunta paikalla ympäri vuorokauden). Mukana ovat sekä kuntien, kuntayhtymien että yksityisten palveluntuottajien ylläpitämät yksiköt. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteri)
- **Ikääntyneiden tavallisen palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä** Indikaattori ilmaisee, kuinka monta prosenttia 75 vuotta täyttäneistä on vuoden lopussa ikääntyneiden tavallisen palveluasumisen piirissä (henkilökunta paikalla vain päivällä). Mukana ovat sekä kuntien, kuntayhtymien että yksityisten palveluntuottajien ylläpitämät yksiköt. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteri)

Sosiaali- ja terveydenhuolto

- **Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä** Indikaattori ilmaisee, kuinka monta prosenttia 75 vuotta täyttäneistä saa säännöllisesti kotipalvelua ja/tai kotisairaanhoidoa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Kotihoidon laskenta 30.11.)
- **Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä** Indikaattori ilmaisee vuoden aikana omaishoidon tukea saaneiden 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Väestötietoina käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. (Tilastokeskus: Kunnan/kuntayhtymän sosiaalipalvelujen toimintatilasto).

Ikäihmiset: Elämänlaatu ja osallisuus

Kuva 1. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Muutos %

-0.82

Suunta

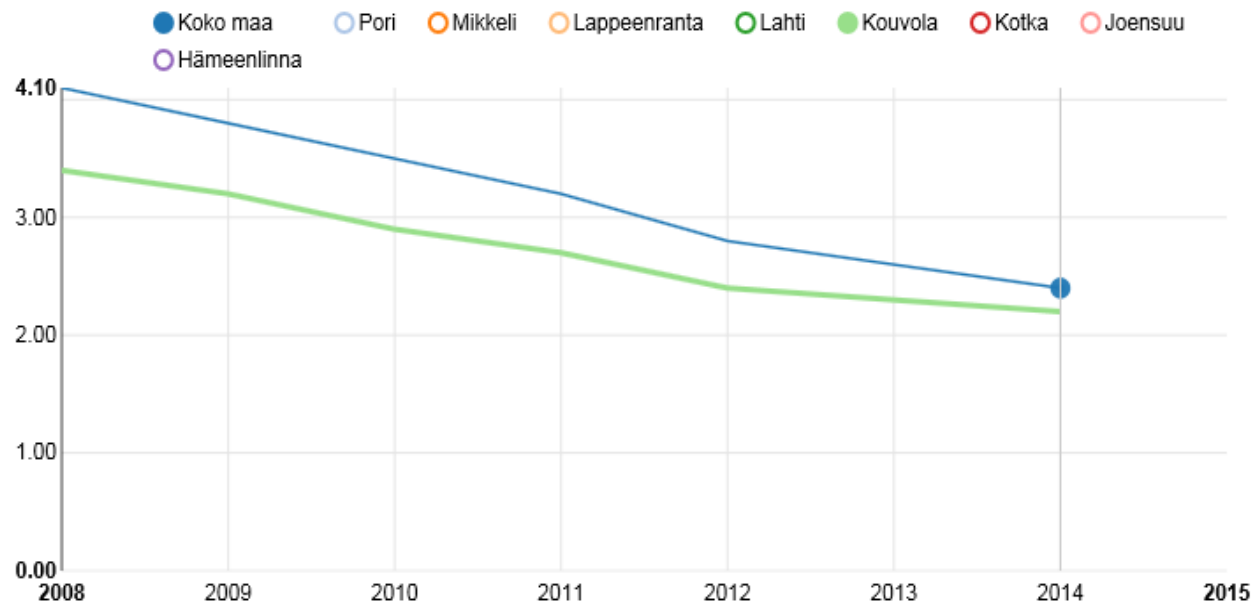
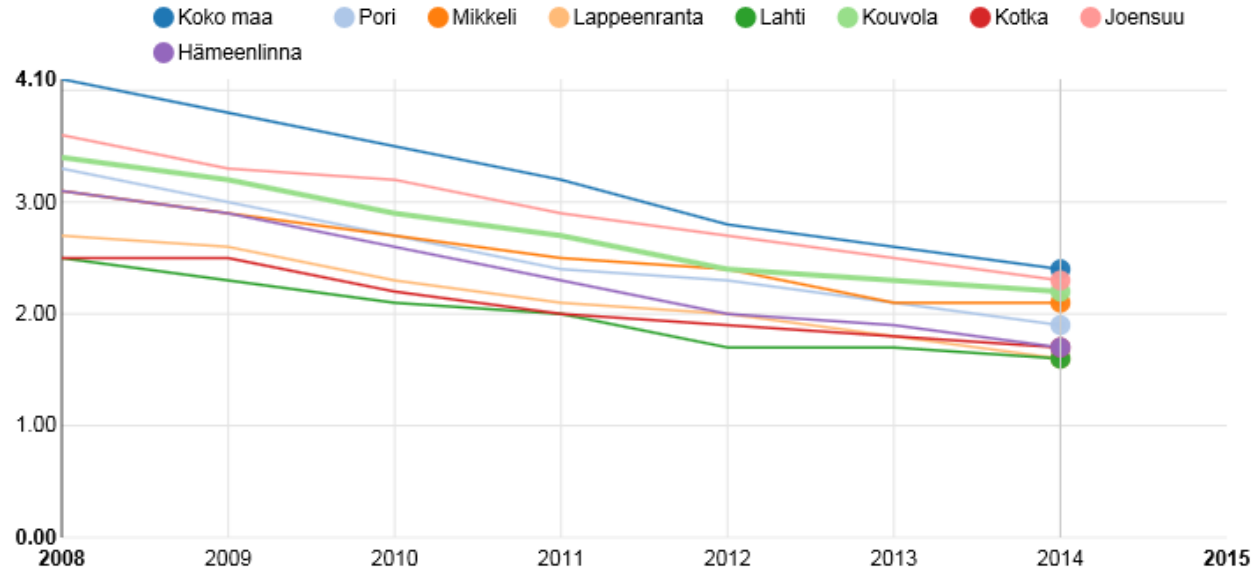
61.5 2012 61.2 2013 60.7 2014

Vertailu

Ikäihmiset: Opiskelu, työ ja toimeentulo

Kuva 2. Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Muutos %

-4.35

Suunta

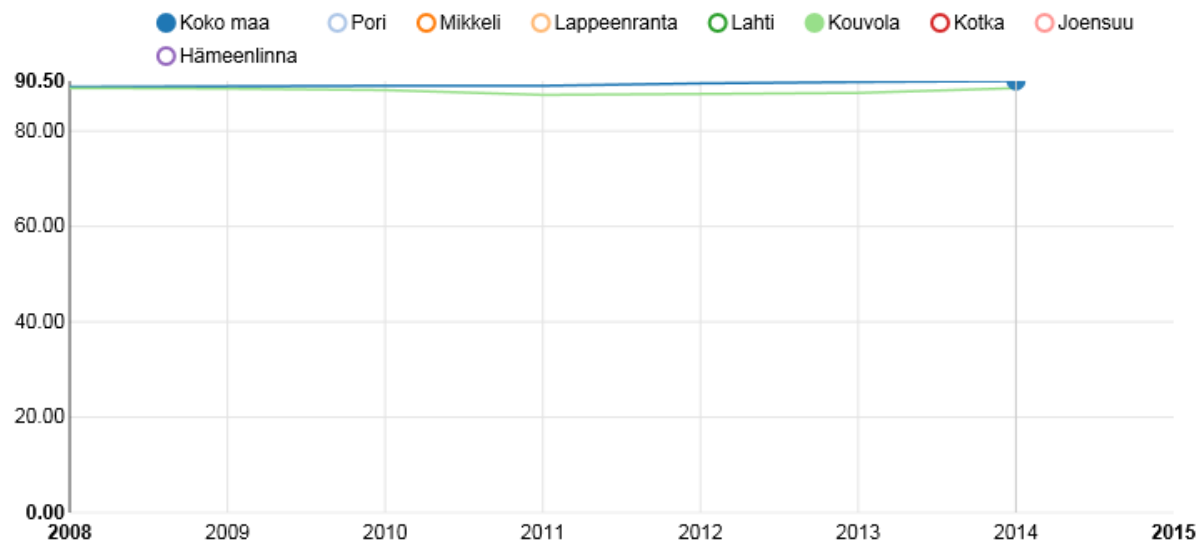
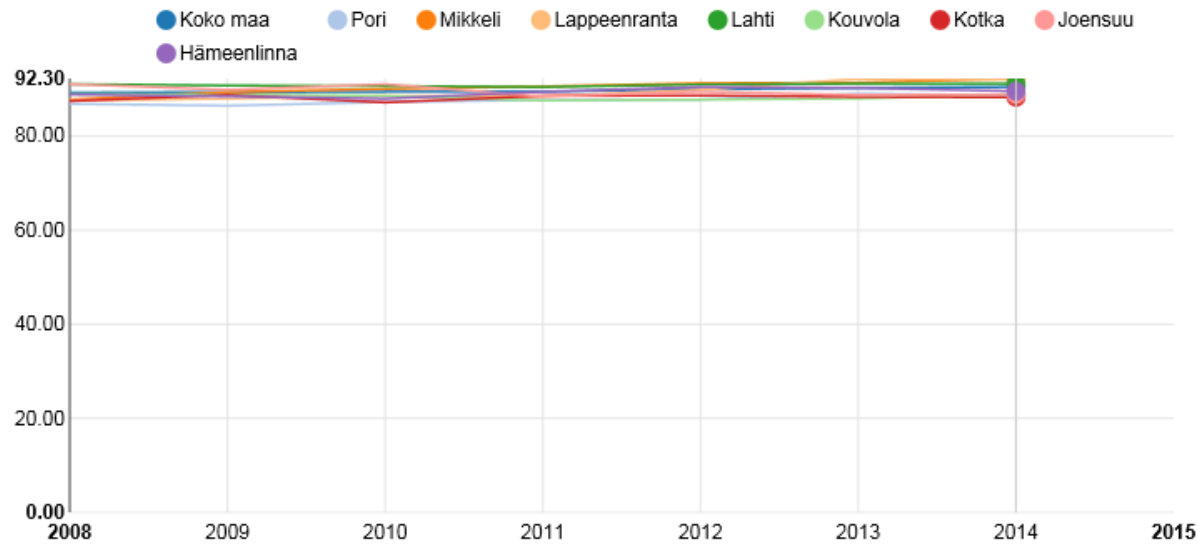
2.4 2.3 2.2
2012 2013 2014

Vertailu

Ikäihmiset: Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kuva 3. Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Muutos %

1.14

Suunta

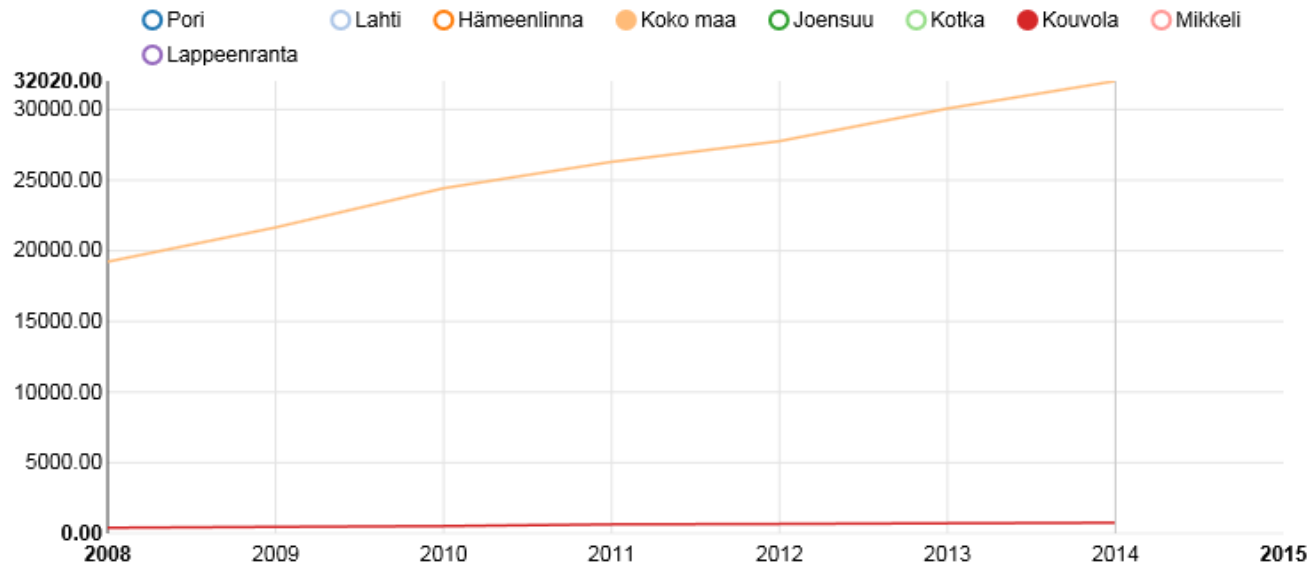
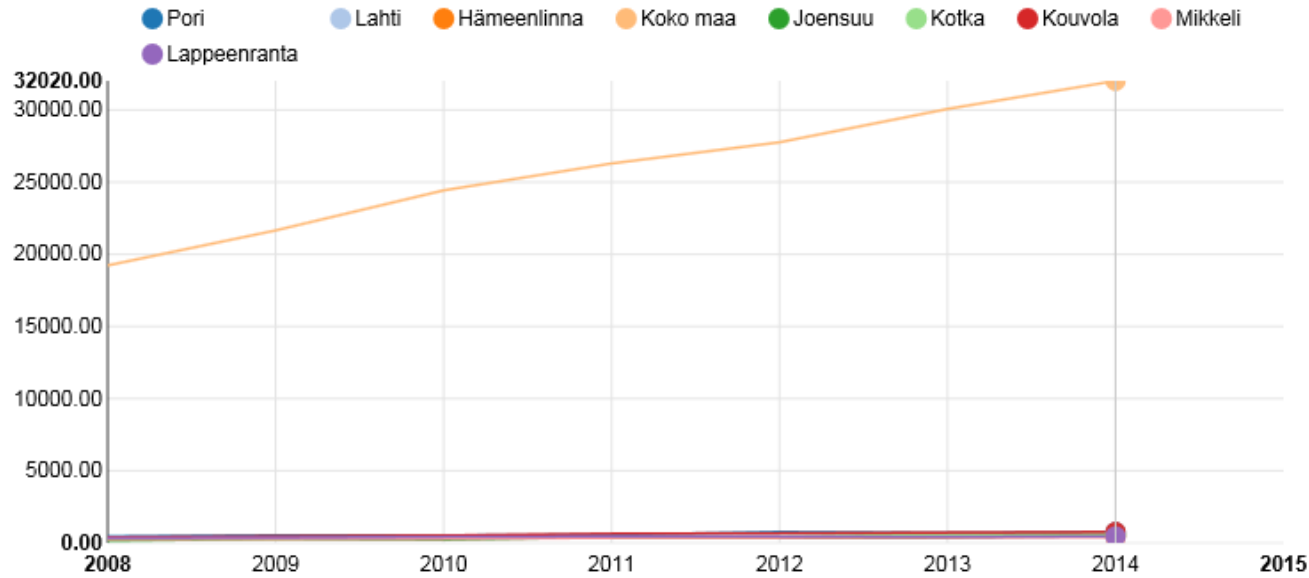
87.8 88 89
2012 2013 2014

Vertailu

88.3 Kotka
88.7 Pori
88.9 Joensuu
89 Kouvola
89.6 Hämeenlinna
90.5 Koko maa
91.2 Lahti
92.1 Lappeenranta
92.3 Mikkeli

Ikäihmiset: Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

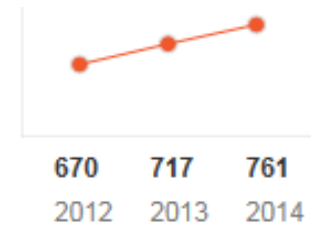
Kuva 5. Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12.

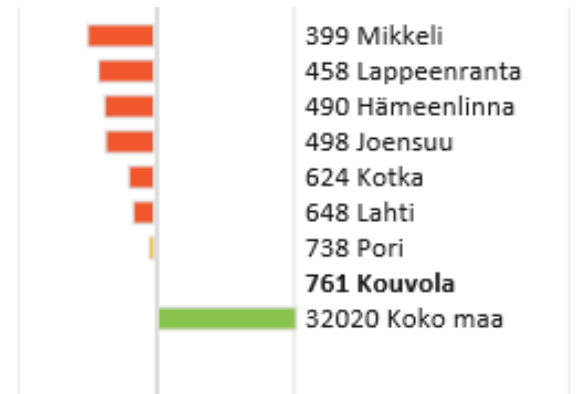
Muutos %

Suunta

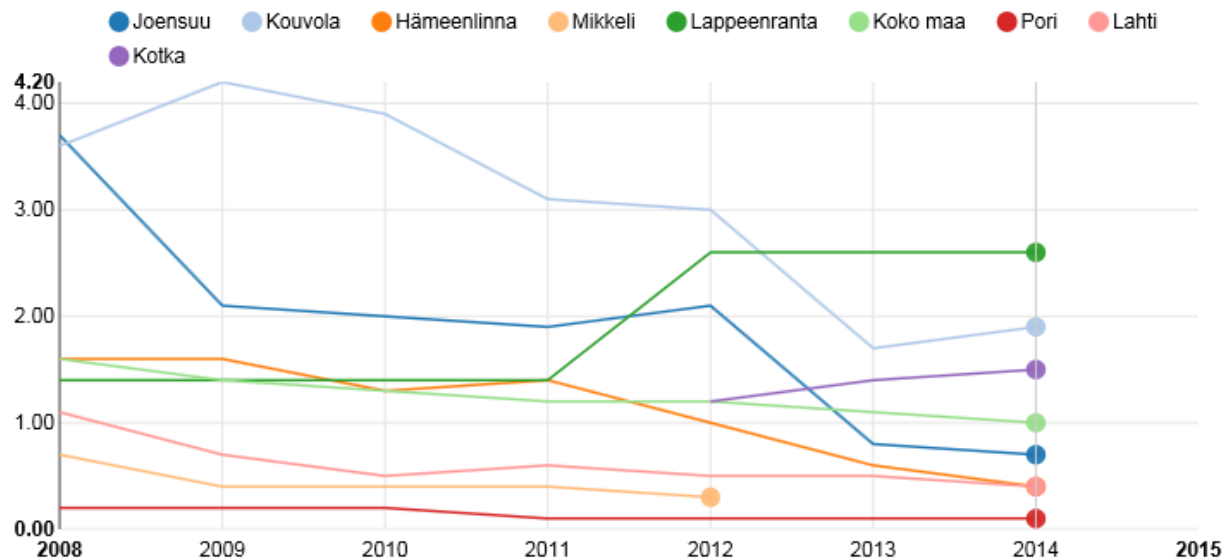

Vertailu

Ikäihmiset: Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kuva 6. Ikääntyneiden tavallisen palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä

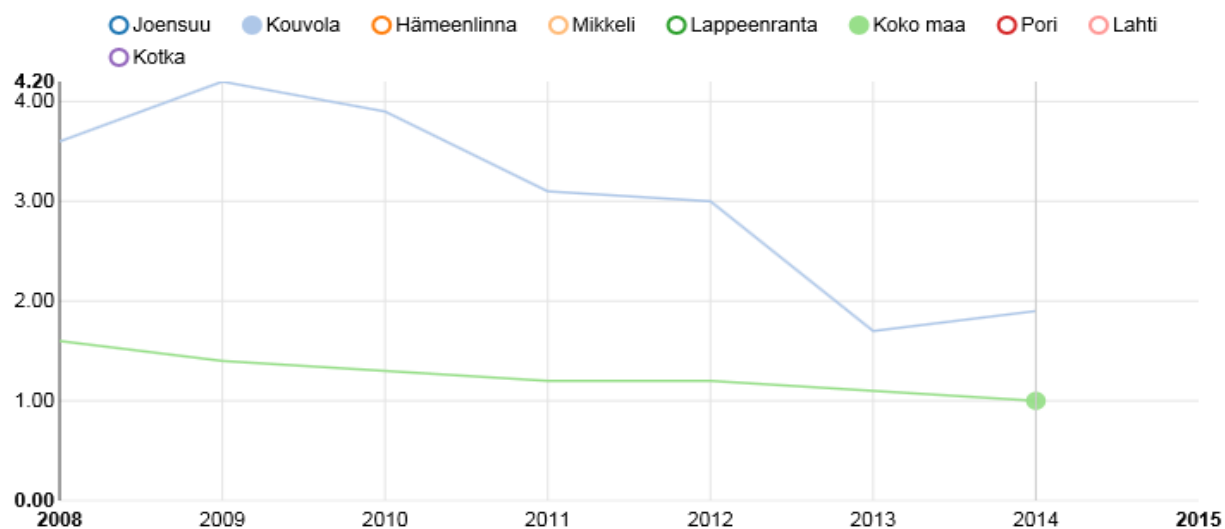
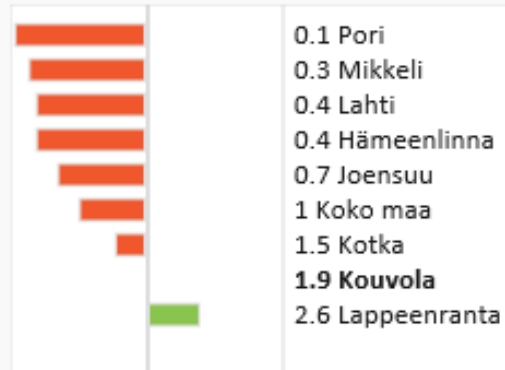
Muutos %

Suunta

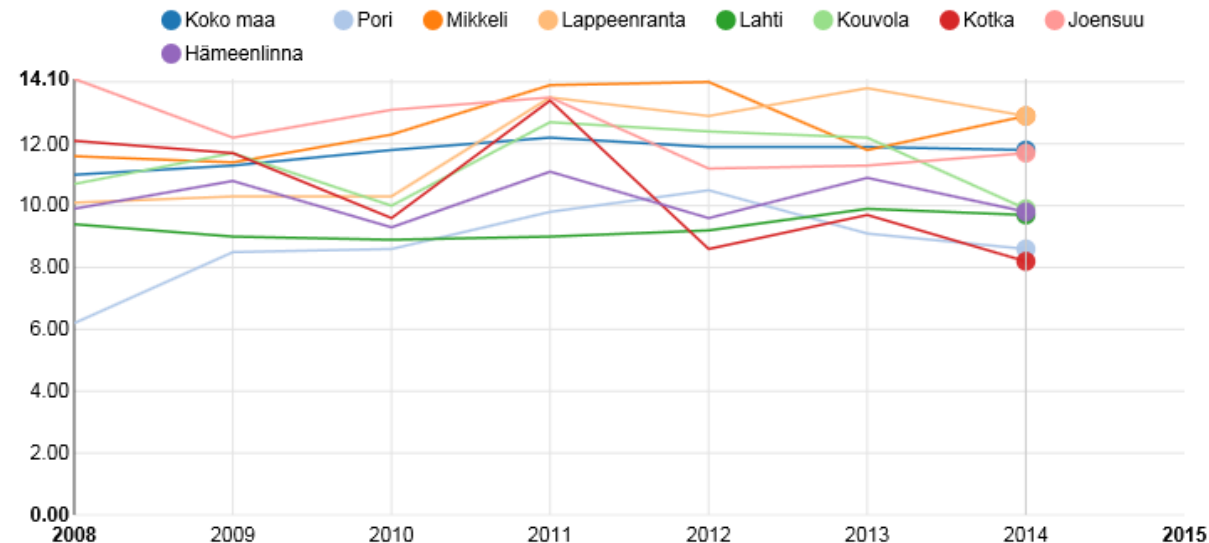

Vertailu

Ikäihmiset: Sosiaali- ja terveydenhuolto

Kuva 7. Säännöllisen kotihoodon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

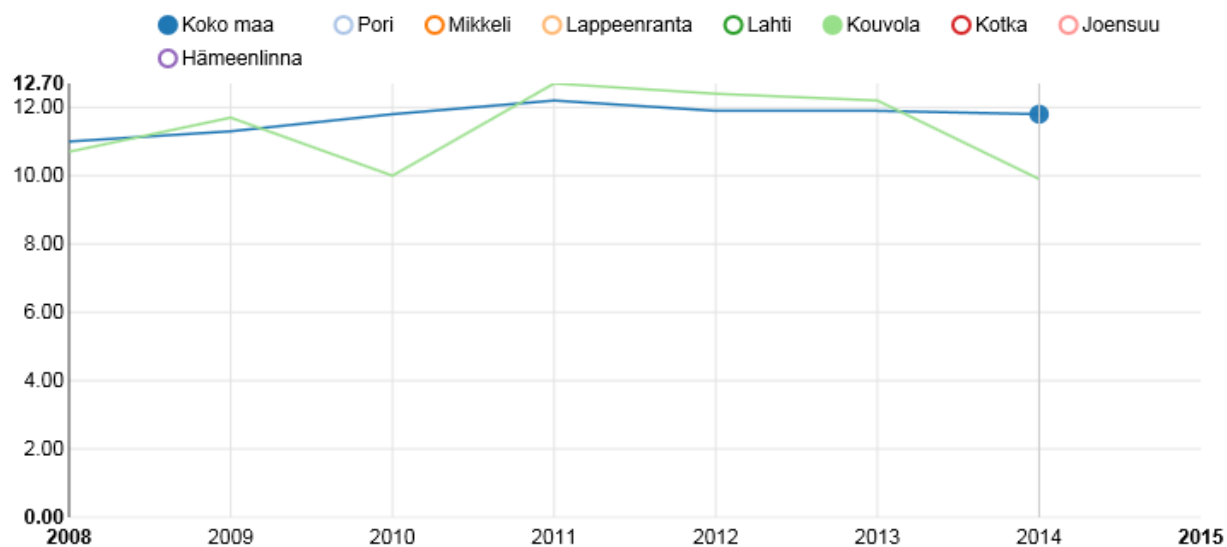
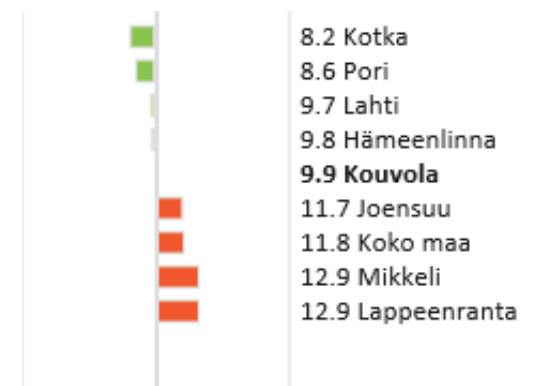
Muutos %

Suunta

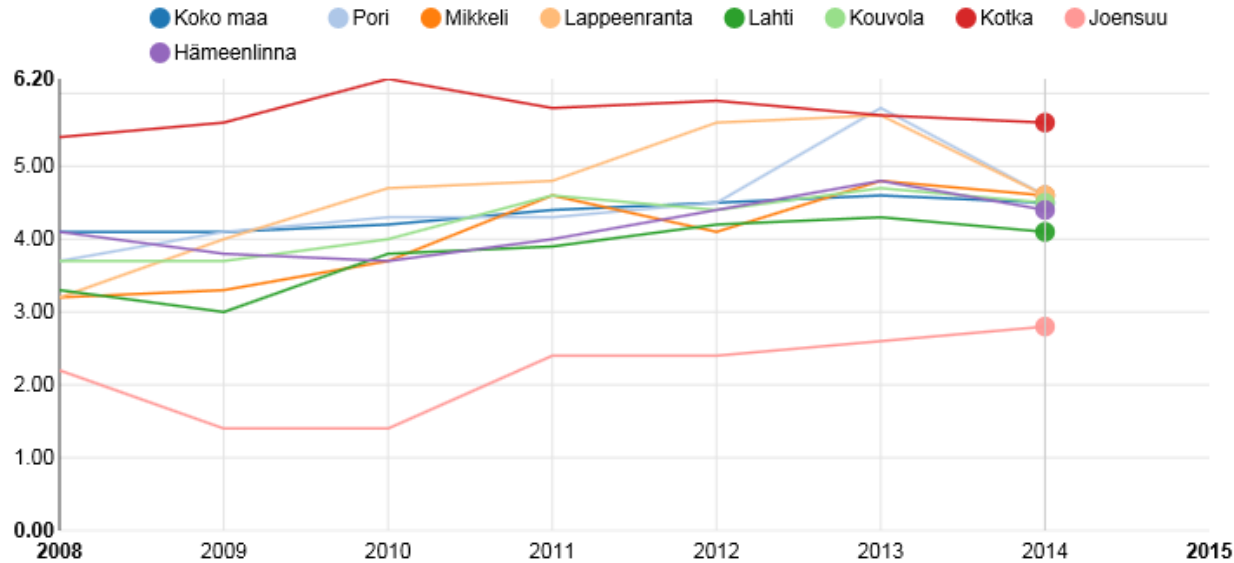

Vertailu

Ikäihmiset: Sosiaali- ja terveydenhuolto

Kuva 8. Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä

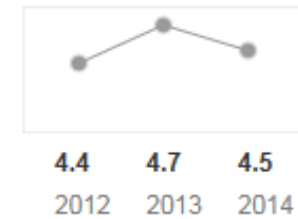

Muutos %

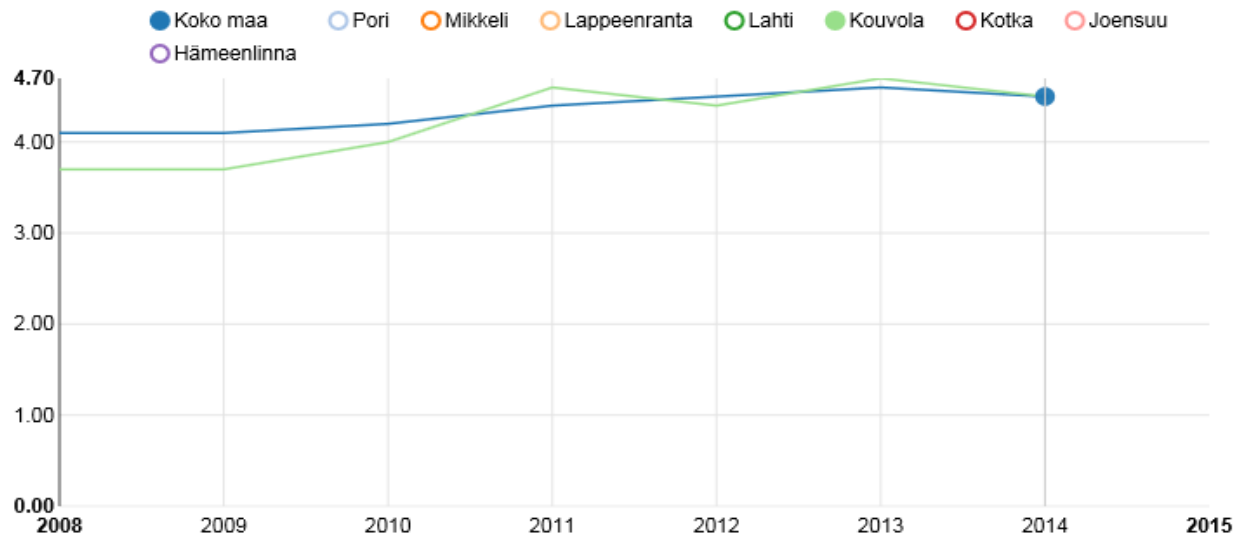
-4.26

Suunta

Vertailu

Ikäihmiset

Havainnot kuvista 1-8

- Vanhuspalvelulain 2012/980 keskeisenä tavoitteena on tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, itsenäisyyttä, terveyttä, omatoimisuutta ja itsenäistä suoriutumista. Lakiin on kirjoitettu iäkkään väestön mahdollisuus osallistua elinoloihinsa vaikuttavien ja omien palveluidensa valmisteluun ja päätöksentekoon. Tavoitteena on turvata laadukkaat sosiaali- ja terveysterveystoimet sekä tarpeen mukainen ja riittävä ohjaus palveluihin. Lakiin on kirjattu iäkkään henkilön mahdollisuus vaikuttaa tarvitsemiensa palveluiden sisältöön ja toteutustapaan.
- Sosiaali- ja terveysministeriö on julkaissut ”Laatusuosituksen hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi” (STM 2013:11). Uudistetun laatusuosituksen tarkoituksena on tukea ikääntyvän väestön toimintakyvyn edistämistä. Laatusuositus korostaa mm. mahdollisimman terveen ja toimintakykyisen ikääntymisen turvaamista, oikea-aikaisia ja laaja-alaiseen palvelutarpeen arviointiin perustuvia palveluja sekä iäkkäiden henkilöiden osallisuuden vahvistamista. Laatusuositus tarkentaa vanhuspalvelulain toimeenpanoa.
- Laatusuosituksen mukaan 75 –vuotta täyttäneistä henkilöistä
 - 91–92 prosenttia asuu kotona itsenäisesti tai kattavan palvelutarpeen arvioinnin perusteella myönnettyjen tarkoituksenmukaisten sosiaali- ja terveystoimien turvin
 - 13–14 prosenttia saa säännöllistä kotihoitoa
 - 6-7 prosenttia saa omaishoidon tukea
 - 6-7 prosenttia on tehostetun palveluasumisen piirissä
 - 2-3 prosenttia on hoidossa vanhainkodeissa tai pitkäaikaisessa hoidossa terveyskeskusten vuodeosastoilla
- Kouvolassa vuonna 2014 75 –vuotta täyttäneistä
 - 89 prosenttia asuu kotona itsenäisesti tai kattavan palvelutarpeen arvioinnin perusteella myönnettyjen tarkoituksenmukaisten sosiaali- ja terveystoimien turvin
 - 9,9 prosenttia saa säännöllistä kotihoitoa
 - 4,5 prosenttia saa omaishoidon tukea
 - 8,1 prosenttia on tehostetun palveluasumisen piirissä
 - 2,9 prosenttia on hoidossa vanhainkodeissa tai muussa pitkäaikaisessa laitoshoidossa
- Indikaattoreista nähdään, että vanhustenhuollon palvelurakenne uudistus ei ole vielä täysin toteutunut Kouvolassa. Kotona asuvien osuus on Kouvolassa vertailukuntien keskitasolla.
- Kouvolassa yli 75vuotiaita säännöllisen kotihoidon piirissä on 9,9% eli vertailukuntien keskiarvon tasolla.
- Asiakasohjausta ja palvelutarpeen arviointia tulee vahvistaa ja tehostaa. Kotihoidon palvelusisältöä tulee edelleen kehittää vastaamaan paremmin asiakastarvetta. Uudenlaista palvelutarjontaa tulee kehittää esim. vaihtoehtoisia asumismuotoja, hoivan ja asumisen uudenlaista yhteensovittamista. Kotikuntoutuksen merkitys korostuu. Kuntoutusresurssien tulee olla riittävät.

Ikäihmiset

Tiivistelmä

Ikääntyneiden hyvinvoinnin kannalta keskeiseksi nousee oikea-aikainen ja tarpeeseen vastaava tuki. Erityisesti oikea-aikaisen ja tarkoituksenmukaisen kuntoutuksen ja lääkäripalvelujen merkitys korostuu. Varhaisella tuella ja kuntoutuksella voidaan ylläpitää ikäihmisten toimintakykyä ja siirtää tai kokonaan välttää raskaampien hoitomuotojen tarve. Keskeistä on myös ikääntyvien palveluntarvetta ennakoivien riskien tunnistaminen ja niihin liittyvien toimintamallien kehittäminen. Oikea-aikaisten ja ikääntyneiden osallisuutta sekä itsenäisyyttä ja omatoimisuutta tukevien palveluiden avulla tuetaan ikääntyneiden kokonaisvaltaista hyvinvointia ja oman elämän hallintaa.

Painopiste

Ennaltaehkäisevien palveluiden ja kotiin annettavien palveluiden vahvistaminen sekä palveluiden vaikuttavuuden lisääminen. Asiakaslähtöisen ja asiakkaan osallisuutta, itsenäistä toimintakykyä ja oman elämän hallintaa tukevien toimintamallien vahvistaminen palveluiden järjestämisessä ja toteuttamisessa.

Kaikki ikäryhmät

Indikaattorien tietosisältö ja tietolähde

Elämänlaatu ja osallisuus

- **Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa** Indikaattori kuvaa äänestysprosenttia kuntavaaleissa. Äänestysprosentti kertoo äänestäneiden osuuden äänioikeutetuista. (Tilastokeskus: Vaalit)
- **Kelan sairastavuusindeksi, ikävakiointu** Indikaattori ilmaisee jokaiselle Suomen kunnalle lasketun indeksin avulla miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan väestön keskiarvoon (= 100). Luku on laskettu ikävakiointuna. Kelan Sairastavuusindeksi perustuu kolmeen tilastomuuttuun: kuolleisuuteen, työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuuteen työikäisistä (16-64-vuotiaat) sekä lääkkeiden ja ravintovalmisteiden korvausoikeuksien haltijoiden osuuteen väestöstä. Kukin muuttujista on suhteutettu erikseen maan väestön keskiarvoon, jota merkitään luvulla 100. Lopullinen indeksi on kolmen osaindeksin keskiarvo. (Kansaneläkelaitos (Kela): Muut Kelan tilastot)

Opiskelu, työ ja toimeentulo

- **Kunnan yleinen pienituloisuusaste** Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista henkilöistä. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon (uudistetulla OECD-skaalalla laskien) mediaanista kunakin vuonna. Käytettävissä olevat rahatulo lasketaan summaamalla palkka-, yrittäjä- ja pääomatulot sekä saadut tulonsiirrot ja vähentämällä summasta maksetut tulonsiirrot. Ekvivalentti tulo lasketaan suhteuttamalla kotitalouden kaikkien jäsenten käytettävissä olevien tulojen summa kotitalouden kulutusyksiköiden summaan. Kotitalouden kulutusyksikköasteikkona on käytetty uudistettua OECD-skaalaa, jossa kotitalouden ensimmäinen aikuinen saa painon 1, muut 14 vuotta täyttäneet kotitalouden jäsenet painon 0,5 ja kotitalouden alle 14-vuotiaat lapset painon 0,3. (Tilastokeskus: Tulonjaon kokonaistilasto)

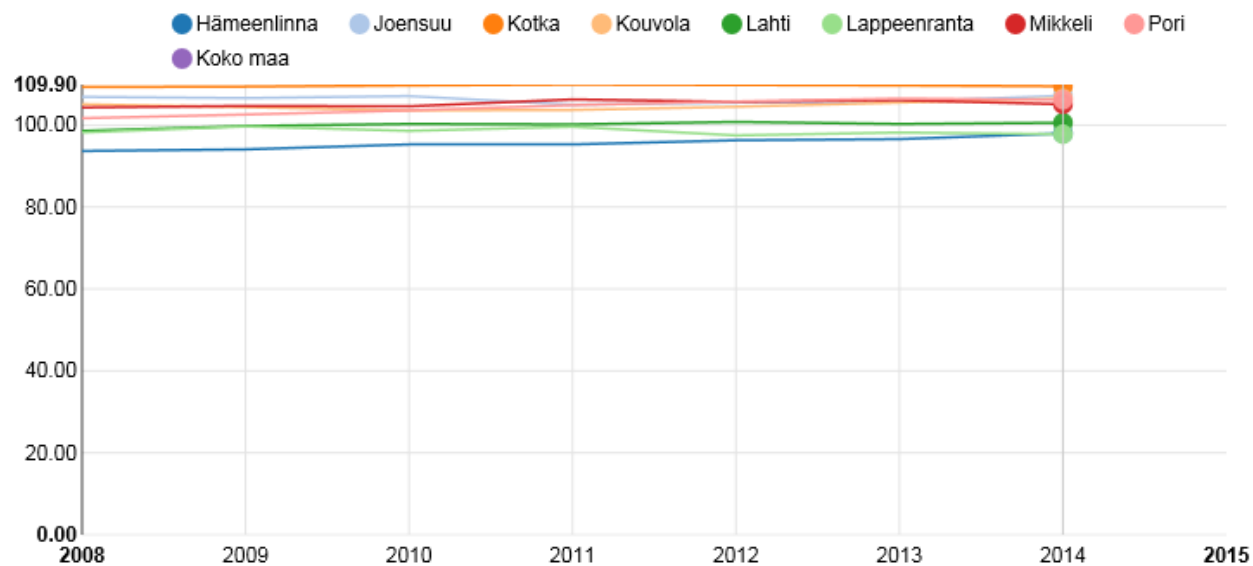
- **Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot** Indikaattori ilmaisee tarkasteltavan alueen asuntokuntien käytettävissä olevien rahatulujen jakautumista. Gini-kertoimen laskennassa asuntokunnan käytettävissä oleva rahatulo jaetaan asuntokunnan kulutusyksikköluvulla. Kulutusyksikköluvu huomioi sen, että asuntokunnat ovat kooltaan ja rakenteeltaan erikokoisia. Asuntokunnan käytettävissä olevat rahatulot on muodostettu laskemalla yhteen asuntokunnan jäsenten yhteenlasketut palkkatulot, yrittäjätulot, omaisuustulot (pl. laskennalliset tuloerät) sekä saadut tulonsiirrot ja vähentämällä näistä maksetut tulonsiirrot. Asuntokunnan kulutusyksikköluvu summataan asuntokunnan jäsenistä siten, että asuntokunnassa yksi aikuinen saa arvon 1, muut yli 13-vuotiaat saavat arvon 0,5 ja alle 13-vuotiaat lapset saavat arvon 0,3. Kulutusyksikköluvulla jaetusta käytettävissä olevasta rahatulosta käytetään yleisesti nimitystä ekvivalentti käytettävissä oleva rahatulo, mikä Gini-kertoimen laskennassa viedään asuntokunnan jokaiselle jäsenelle. (Tilastokeskus: Tulonjaon kokonaistilasto)

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

- **Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1000 asukasta** Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden väkivaltarikosten eli henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Kyseessä ovat sellaiset väkivaltarikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Väkivaltarikoksiin sisältyvät murhat ja tapot sekä henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset. (Tilastokeskus: Oikeus- ja rikostilastot)
- **Tapaturmaindeksi, ikävakiointi** Indikaattori ilmaisee vuoden aikana päädiagnoosilla vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset (ICD 10: S00 - T78) sairaalahoidossa olleiden 0 - 79-vuotiaiden potilaiden osuuden suhteutettuna vastaavan ikäiseen väestöön ja edelleen koko maan tasoon (koko maa=100). Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Sairaalahoidon sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon. Ikävakiointi on tehty epäsuoralla menetelmällä 5-vuotisikäryhmissä ikävälillä 0 – 79. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisteri (HILMO))

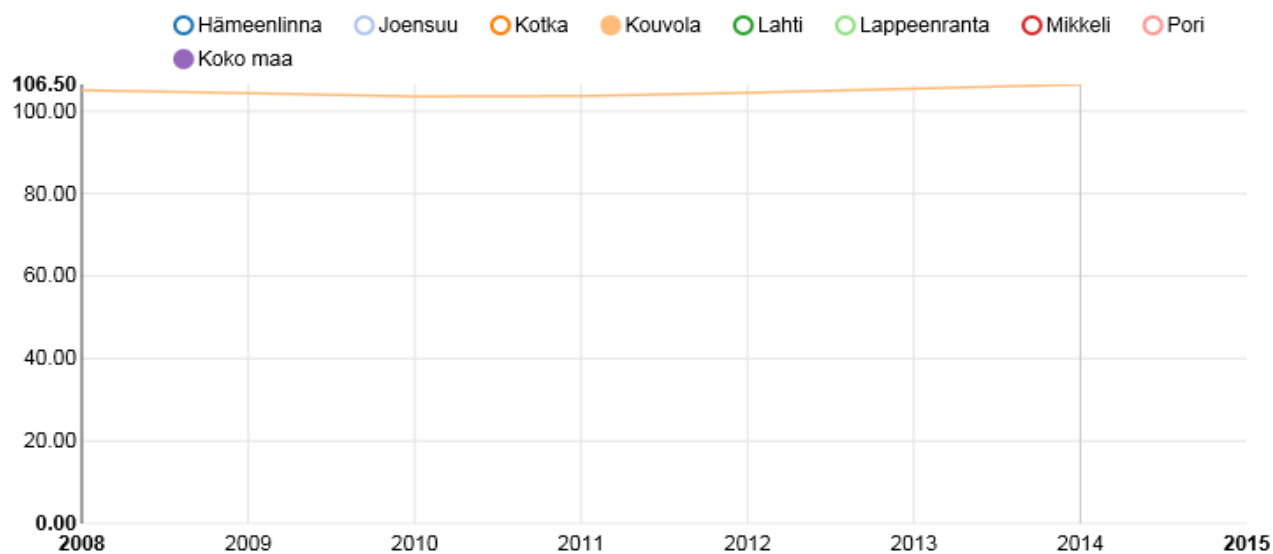
Kaikki ikäryhmät: Elämänlaatu ja osallisuus

Kuva 1. Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu

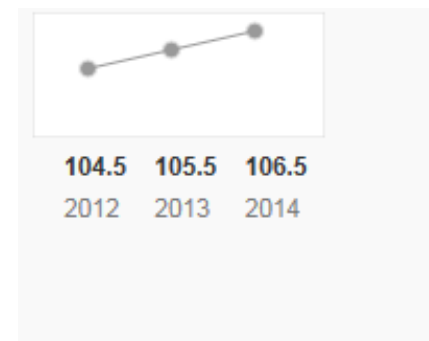

Muutos %

0.95

Suunta

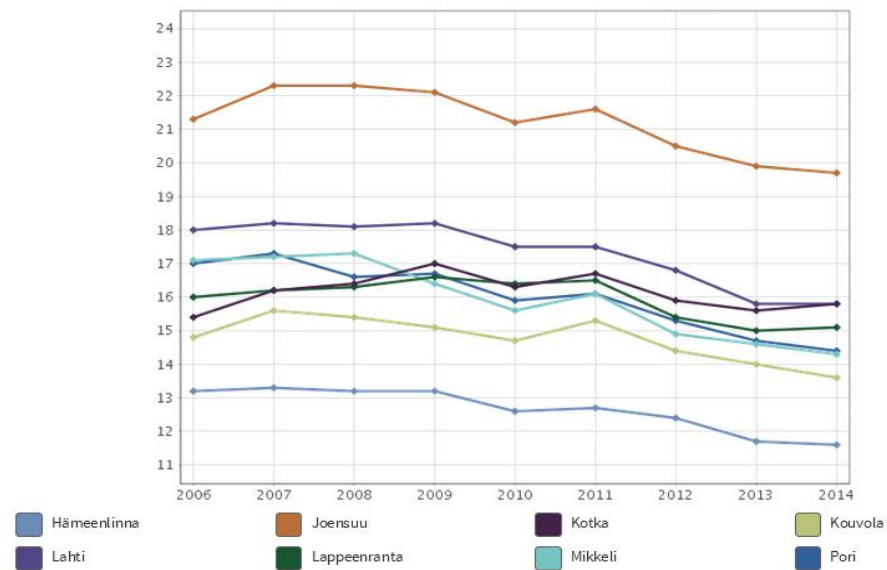

Vertailu

97.8 Lappeenranta
98 Hämeenlinna
100.6 Lahti
105.1 Mikkeli
106.2 Pori
106.5 Kouvola
107.2 Joensuu
109.5 Kotka

Kaikki ikäryhmät: Opiskelu, työ ja toimeentulo

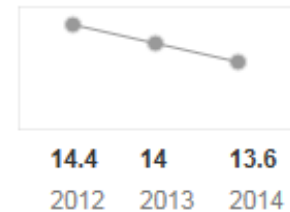
Kuva 2. Kunnan yleinen pienituloisuusaste

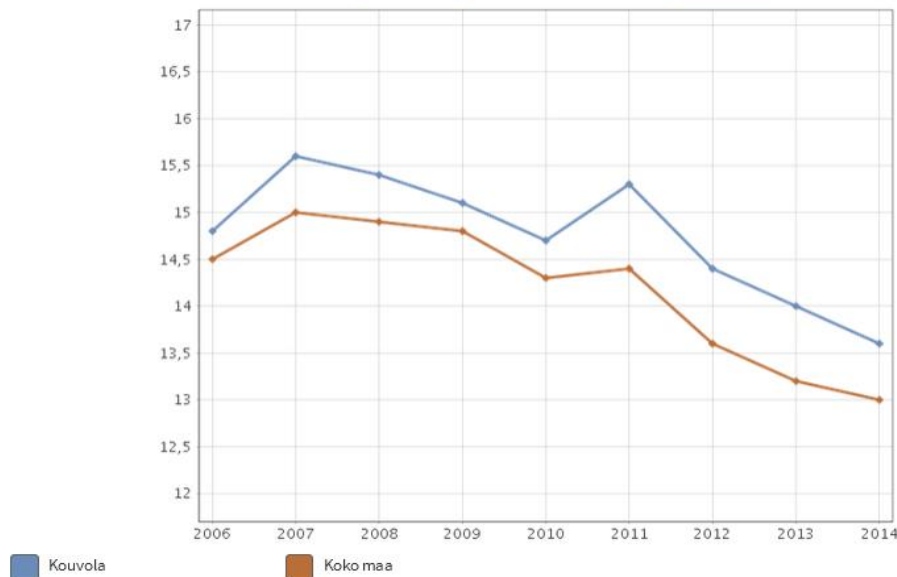
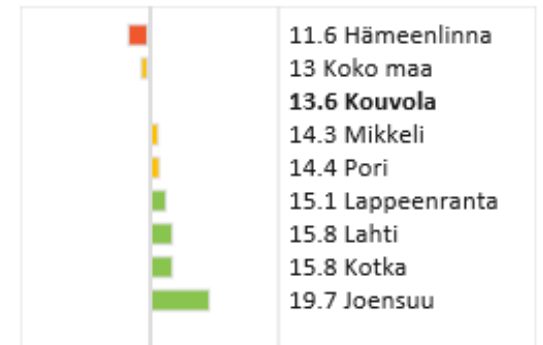
Muutos %
-2.86

Suunta

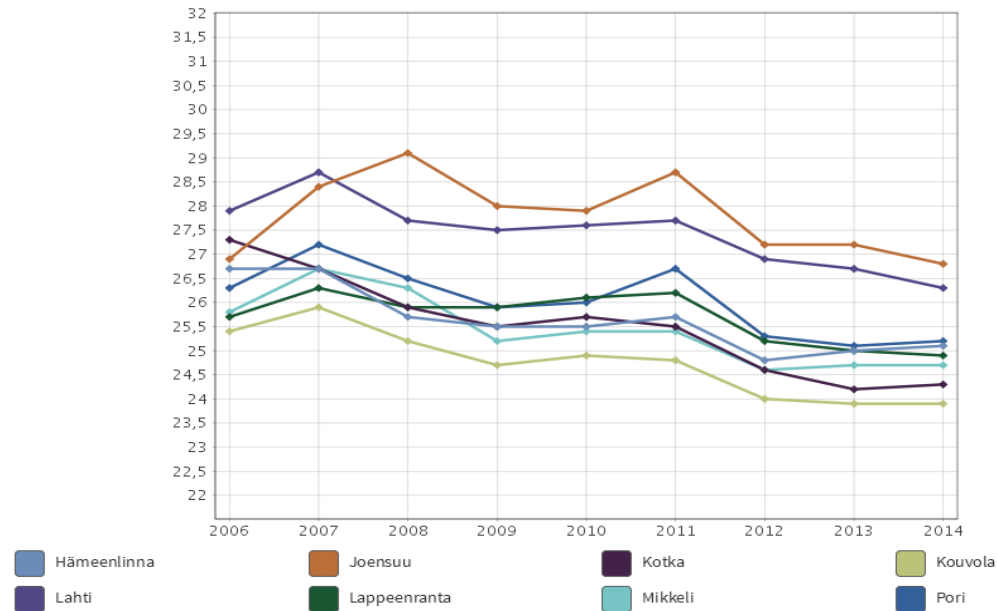

Vertailu

Kaikki ikäryhmät: Opiskelu, työ ja toimeentulo

Kuva 3. Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Muutos %

0

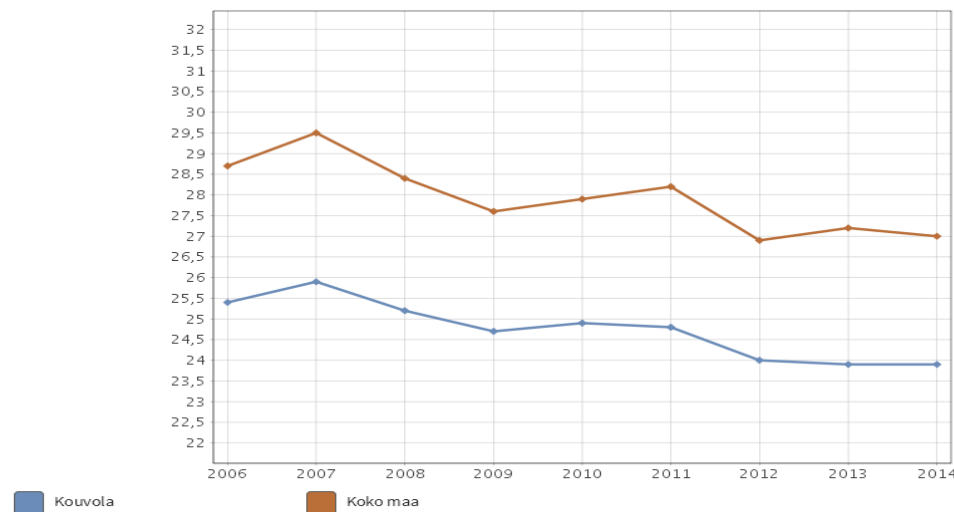

Suunta

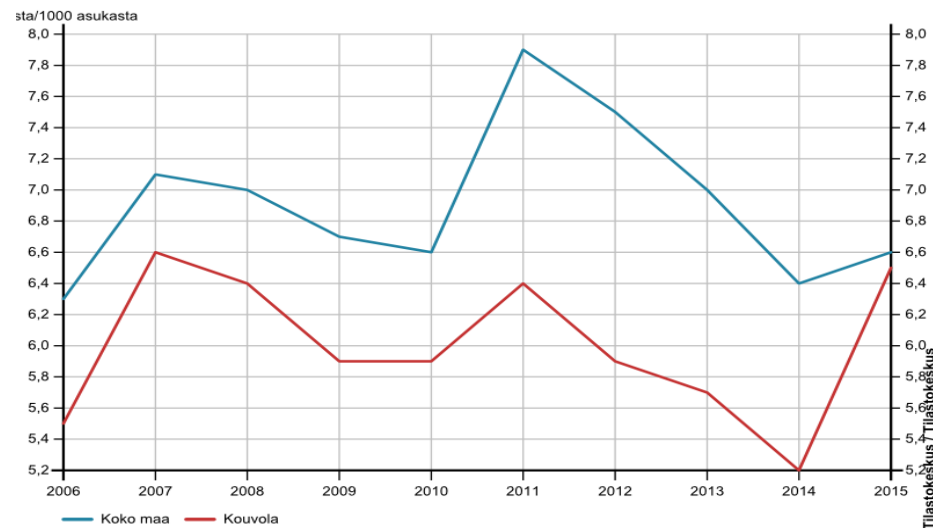
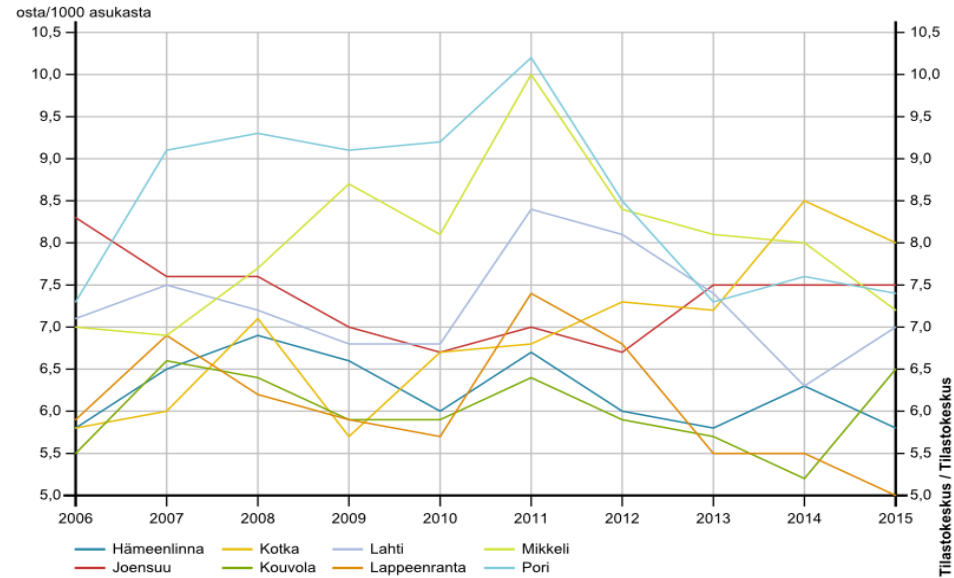
Vertailu

- 23.9 Kouvola
- 24.3 Kotka
- 24.7 Mikkeli
- 24.9 Lappeenranta
- 25.1 Hämeenlinna
- 25.2 Pori
- 26.3 Lahti
- 26.8 Joensuu
- 27 Koko maa

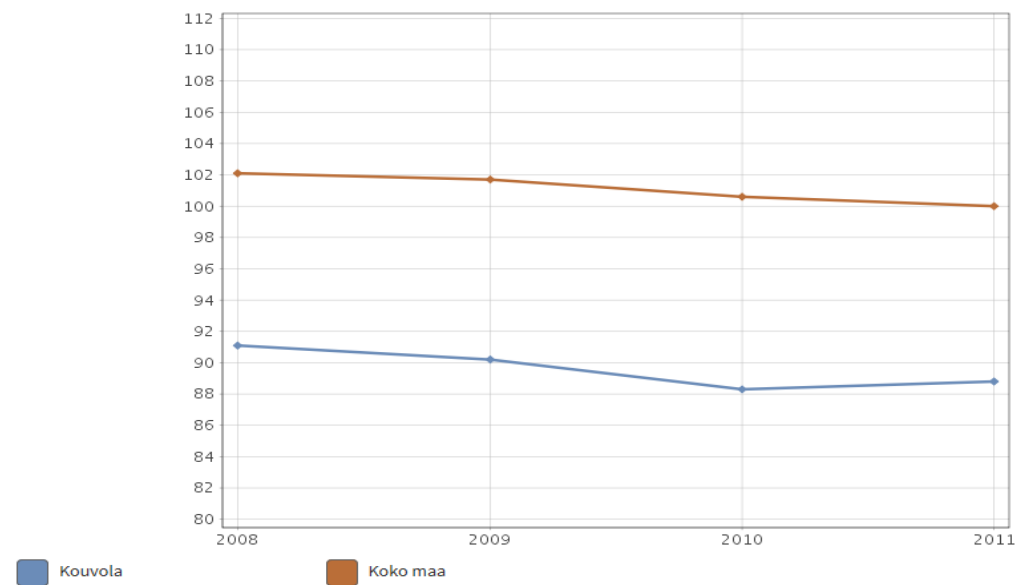
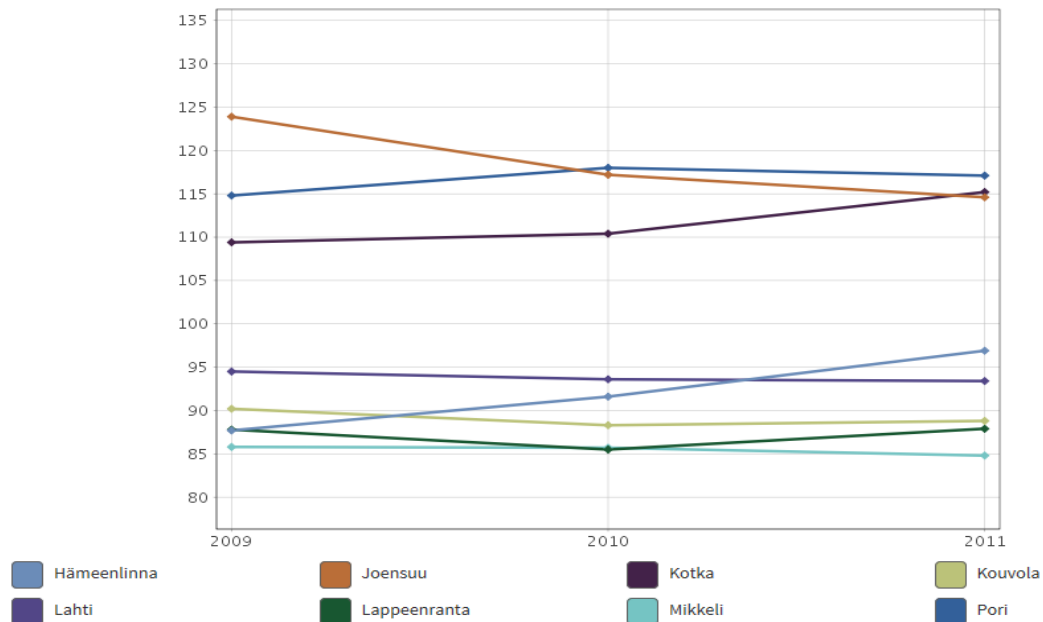
Kaikki ikäryhmät: Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kuva 4. Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1000 asukasta

Kaikki ikäryhmät: Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kuva 5. Tapaturmaindeksi, ikävakioidu

Kaikki ikäryhmät: Kävijöiden määrä

- Kansalaisopistossa ja Kymenlaakson opistossa kyse on kurssilaisista. Yksi henkilö voi olla esim. kahdella kurssilla.
- Kaikissa muissa hyvinvoinnin edistämisen palveluissa kyse on ihmisistä, ”pääluvusta”.

Kaikki ikäryhmät	2014	2015
Kirjaston kävijämäärät	689 827	666 488
Kirjaston tapahtumat	553	548
Taidemuseon ja kaupunginmuseon kävijämäärät	11 241 (vain taidemuseo)	12 302
Tapahtumat	108	98
Kansalaisopiston kurssilaisten kävijämäärä	21 825	22 511
Tapahtumia	51	51
Kymenlaakson opiston kävijämäärä	6 496	6 163
Liikunnan ja terveyden edistämisen kävijämäärä	31 184	29 169
Tapahtumia	28	58
Uimahallin kävijämäärä	336 374	311 159

Kaikki ikäryhmät

Havainnot kuvista 1-6

- Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1000 asukasta kohden ovat vertailukaupunkeihin nähden keskitasolla ja pienemmät kuin koko maassa.
- Gini-kerroin on Kouvolassa pienempi kuin vertailukaupungeissa ja koko maassa keskimäärin. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisempi tulonjako on. Työllisyys ja työttömyys ovat keskeisimmät tuloeroihin vaikuttavat tekijät. Hyvin suurten tuloerojen katsotaan heikentävän sosiaalista koheesiota, luottamusta ja liikkuvuutta, joiden heikkenemisellä on negatiivisia vaikutuksia väestön hyvinvointiin ja talouteen.
- Tapahtumien sekä kulttuuri- ja kirjastolaitosten kävijämäärissä lievää vähenemää, joka on ei toivottu kehityssuunta. **Omatoimikirjastojen käyttö ennustaa kasvua, ainakin ensi kokemusten perusteella. Esim. Inkeröisten kävijämäärät nousivat 23 % ensimmäisen omatoimivuoden aikana.**
- Liikunnan ja terveyden edistämisen kävijämäärissä näkyy vähentymistä toiminnan painopisteen muuttumisen vuoksi: liikuntatoimintaa kohdennetaan vähän liikkuviin pienryhmiin ja panostetaan enemmän omaehtoisen liikunnan aktivointiin, mikä näkyy tapahtumamäärän kasvuna.

Keskeiset hyvinvointiin vaikuttavat tekijät ja niiden kehitys

Positiiviset/negatiiviset

POSITIIVINEN KEHITYS:

- Lasten ja nuorten indikaattorien kehitys 2011 – 2015 on ollut pääosin positiivinen. Osassa myös trendi 2008 alkaen positiivinen. Tilanne vertailukaupunkeihin ja koko maahan on kehittynyt myönteisesti, mutta se ei ole vielä realisoitunut suhteellisen aseman merkittävänä parantumisena.
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17-24 –vuotiaiden määrä vähentynyt edellisvuoteen verrattuna (2013-2014)

Keskeiset hyvinvointiin vaikuttavat tekijät ja niiden kehitys

Positiiviset/negatiiviset

NEGATIIVINEN KEHITYS:

- Vertailukuntiin ja koko maan keskiarvoon nähden Kouvolan nettomuutto on alhainen
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 18-24 –vuotiaiden määrä lisääntynyt
- Ikääntymisen vaikutus näkyy demografisessa huoltosuhteessa heikompana vertailukuntiin verrattuna
- Lapsiperheiden osuus perheistä alhainen ja selvästi alhaisempi kuin koko maassa
- Kouvolassa on edelleen haasteita aikuisten elämän- ja terveydenhallinnan osalta. Tukea ja ohjausta tarvitsevien joukko on kasvamassa.
- Vaikeasti työllistyvien määrä on nousujohteinen
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25-64-vuotiaiden osuus (% vastaavan ikäisestä väestöstä) on Kouvolassa pienempi kuin maassa keskimäärin.
- Vanhustenhuollon palvelurakennemuutos ei ole vielä Kouvolassa toteutunut suositusten mukaisesti, erityisesti laitoshoidossa (vanhainkodit, hoivakotihoito) olevien osuus on korkea vertailukuntiin sekä koko maan arvoon nähden. Kotona asuvien osuus on Kouvolassa vertailukuntiin nähden keskitasolla.

Hyvinvointikertomuksesta nousevat keskeiset kehittämiskohteet

- Monialaisen yhteistyön lisääminen hyvinvoinnin parantamiseksi
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten määrän väheneminen ja koulutustason nostaminen (nuorisotakuu)
- Nuorten työllisyyden parantaminen
- Haasteita aikuisten elämän- ja terveydenhallinnan osalta, tukea ja ohjausta tarvitsevien joukko on kasvamassa
- Työllisyyden edistäminen, huomio vaikeasti työllistyneiden määrän laskemiseen
- Vanhustenhuollon palvelurakenteen laitosvaltaisuuden vähentäminen, varhaisella tuella ja kuntoutuksella voidaan ylläpitää ikäihmisten toimintakykyä ja siirtää tai kokonaan välttää raskaampien hoitomuotojen tarve
- Kouvolassa on meneillään useita hyvinvoinnin edistämisen kehittämishankkeita, esim. nuorisopalveluiden Ohjaamo-hanke ja ikääntyneiden kaatumistapaturmien ehkäisyhanke IKINÄ
- Kouvolassa tehdään parhaillaan uutta elinvoima- ja työllisyysohjelmaa
- Kouvolassa käynnistyy hyvinvointiohjelma, jossa panostetaan ennaltaehkäiseviin palveluihin, yhteisöllisyyteen ja asukkaiden osallisuuteen.

Seuranta

- Hyvinvointikertomuksen seuranta toteutetaan päivittämällä esitetyt indikaattoritiedot vuosittain. Analyysi tehdään kuitenkin vasta valtuustokauden päätyttyä, koska indikaattoritiedot päivittyvät viiveellä.
- Valittuihin painopisteisiin vastataan kaupunkistrategiaa ja hyvinvointikertomusta toteuttavissa ohjelmissa. Näissä ohjelmissa määritellyjä tavoitteita seurataan vuosittain talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä.
- Hyvinvointia edistäviä ohjelmia ovat;
 - Elinkeino-ohjelma
 - Erytisryhmien Hyvä Asuminen – tarveselvitys ja palvelustrategia
 - Esteettömyysohjelma
 - Ikäpoliittinen ohjelma
 - Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
 - Maahanmuutto-ohjelma
 - Päihdestrategia
 - Vammaispoliittinen ohjelma
 - Ympäristöohjelma
 - Seudullinen Turvallisuussuunnitelma Kouvola-litti
 - Maakunnallinen Kymenlaakson terveystoimintastrategia